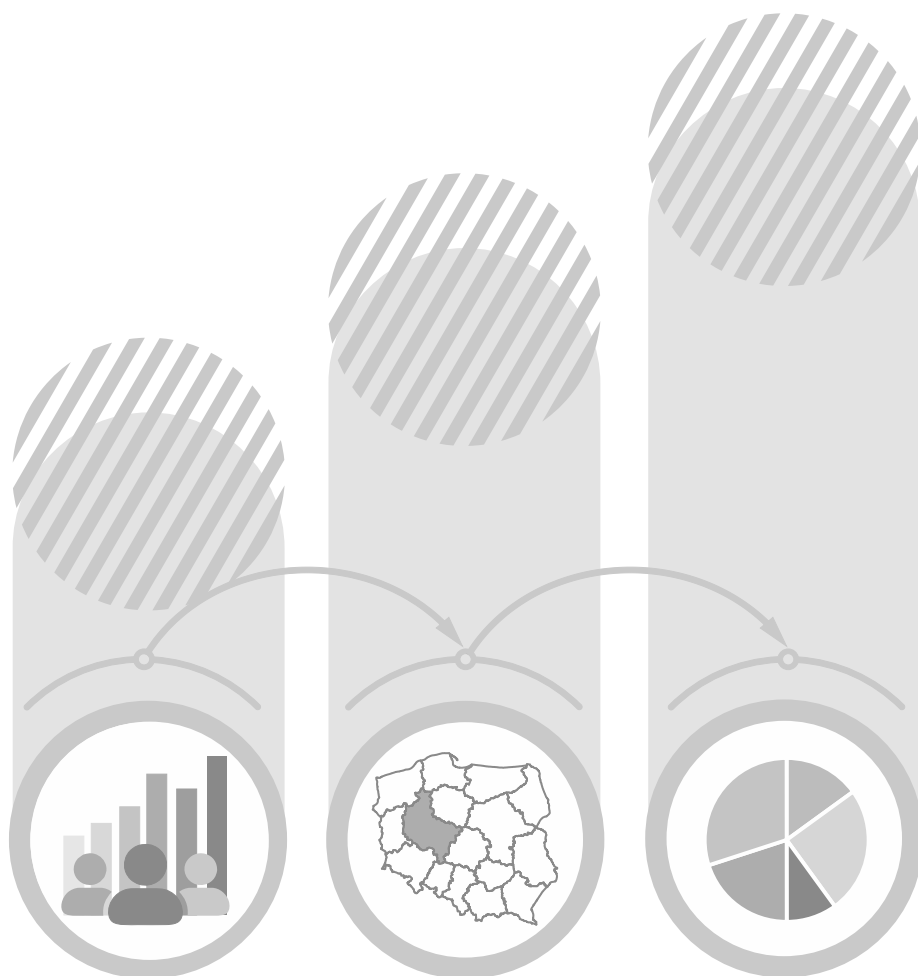

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2017 r.

Report on the socio-economic situation of wielkopolskie voivodship in 2017

Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2017 r.

Report on the socio-economic situation of wielkopolskie voivodship in 2017

Opracowanie merytoryczne

Content-related works

Urząd Statystyczny w Poznaniu, Wielkopolski Ośrodek Badań Regionalnych
Statistical Office in Poznań, Centre for Regional Surveys of Wielkopolska

Zespół autorski

Editorial team

Julia Anholcer, Magdalena Bryza, Urszula Kędzior, Wanda Nowara

Kierujący

Supervisor

Artur Owczarkowski

Tłumaczenie (przedmowa, synteza)

Translation (preface, executive summary)

Grzegorz Grygiel

Skład i opracowanie graficzne

Typesetting and graphics

Magdalena Bryza, Wanda Nowara

ISSN 2084-7122

Publikacja dostępna na stronie

Publications available on website

<http://poznan.stat.gov.pl/>

Przy publikowaniu danych GUS prosimy o podanie źródła

When publishing Statistics Poland data — please indicate the source

Zakład Wydawnictw
Statystycznych

00-925 WARSZAWA, AL. NIEPODLEGŁOŚCI 208
Informacje w sprawach sprzedaży publikacji – tel.: (22) 608 32 10, 608 38 10
Nakład 50 egz.

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Poznaniu przekazuje Czytelnikom siódmą edycję *Raportu o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego*.

W publikacji przedstawiono obszerny przegląd aktualnych danych statystycznych, które obrazują sytuację społeczno-gospodarczą województwa. W celu ukazania szerszego kontekstu przestrzennego i czasowego uwzględniono dane dla kraju, pozostałych województw oraz Poznania, a w tablicach zawarto dostępne dane za lata 2010, 2015 i 2016.

Informacje w *Raporcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego w 2017 r.* przedstawiono w postaci tablic, wykresów i opisu analitycznego. Takie ujęcie wraz z odświeżoną szatą graficzną opracowania pozwoliły na bardziej czytelne zaprezentowanie treści.

Wyrażam nadzieję, że aktualne wydanie, podobnie jak poprzednie jego edycje, spotka się z dużym zainteresowaniem Czytelników.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego
w Poznaniu

Jacek Kowalewski

Poznań, maj 2018 r.

Preface

The Statistical Office in Poznań presents the seventh edition of the *Report on the socio-economic situation of Wielkopolskie Voivodship*.

The publication contains a comprehensive overview of latest statistics about the socio-economic situation of the voivodship. In order to provide the wider spatial and temporal context, the report includes data for the whole country, for other voivodships and for the city of Poznań, while the statistical tables present information for 2010, 2015 and 2016.

The Report on the socio-economic situation of Wielkopolskie Voivodship in 2017 contains statistical tables, charts and analytic commentary. The refreshed graphic layout has enabled us to improve the overall legibility of the presented content.

I hope that the current release of the Report, just like the previous editions, will satisfy the interests of our readers.

Director
of the Statistical Office
in Poznań

Jacek Kowalewski

Poznań, May 2018

Spis treści

Contents

	Str. Page
Przedmowa	3
<i>Preface</i>	4
Spis treści	5
<i>Contents</i>	5
Objaśnienia znaków umownych	7
<i>Symbols</i>	7
Skróty	8
<i>Abbreviations</i>	8
Synteza	9
<i>Executive summary</i>	11
Województwo na tle kraju	13
<i>Voivodship against the background of the country</i>	13
Województwo na tle pozostałych województw	14
<i>Voivodship against the background of other voivodships</i>	14
Podział i powierzchnia województwa	19
<i>Division and area of voivodship</i>	19
Ludność	20
<i>Population</i>	20
Rynek pracy	26
<i>Labour market</i>	26
Przeciętne zatrudnienie	26
<i>Average paid employment</i>	26
Bezrobocie rejestrowane	28
<i>Registered unemployment</i>	28
Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności	35
<i>Labour Force Survey</i>	35
Wynagrodzenia	41
<i>Wages and salaries</i>	41
Świadczenia społeczne	44
<i>Social benefits</i>	44
Ceny towarów i usług konsumpcyjnych	49
<i>Prices of goods and consumer services</i>	49

Rolnictwo	55
<i>Agriculture</i>	<i>55</i>
Produkcja roślinna	55
<i>Crop production</i>	<i>55</i>
Pogłowie zwierząt gospodarskich	56
<i>Animal production</i>	<i>56</i>
Skup produktów rolnych	58
<i>Procurement of agricultural products</i>	<i>58</i>
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	60
<i>Procurement and marketplace prices of agricultural products</i>	<i>60</i>
Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza	62
<i>Gross, final and market agricultural output</i>	<i>62</i>
Przemysł	65
<i>Industry</i>	<i>65</i>
Budownictwo	70
<i>Construction</i>	<i>70</i>
Budownictwo mieszkaniowe	74
<i>Housing construction</i>	<i>74</i>
Rynek wewnętrzny	81
<i>Internal market</i>	<i>81</i>
Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych	84
<i>Financial results of non-financial enterprises</i>	<i>84</i>
Nakłady inwestycyjne	88
<i>Investment outlays</i>	<i>88</i>
Uwagi ogólne	90
<i>General notes</i>	<i>93</i>
ANEKS.	95
<i>APPENDIX</i>	<i>95</i>
I. Wybrane dane o województwie wielkopolskim	96
<i>I. Selected data on wielkopolskie voivodship</i>	<i>96</i>
II. Wybrane dane o województwie wielkopolskim według miesięcy	100
<i>II. Selected data on wielkopolskie voivodship in months</i>	<i>100</i>

Objaśnienia znaków umownych

Symbols

	Symbol Symbols	Opis Description
Kreska	(-)	zjawisko nie wystąpiło <i>magnitude zero</i>
Zero:	(0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5 <i>magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit</i>
	(0,0)	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05 <i>magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit</i>
Kropka	(.)	zupełny brak informacji lub brak informacji wiarygodnych <i>data not available or not reliable</i>
Znak	x	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe <i>not applicable</i>
Znak	Δ	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form</i>
„W tym” “Of which”		oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy <i>indicates that not all elements of the sum are given</i>
Comma	(,)	used in figures represents the decimal point

Skróty

Abbreviations

Skrót <i>Abbreviation</i>	Znaczenie <i>Meaning</i>
zł <i>zl</i>	złoty <i>zloty</i>
tys. <i>thous.</i>	tysiąc <i>thousand</i>
mln	milion <i>million</i>
g	gram <i>gram</i>
kg	kilogram <i>kilogram</i>
t	tona <i>tonne</i>
dt	decytona <i>deciton</i>
l	litr <i>litre</i>
ha	hektar <i>hectare</i>
m ²	metr kwadratowy <i>square metre</i>
m ³	metr sześcienny <i>cubic metre</i>
km ²	kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
kpl.	komplet <i>set</i>
szt. <i>pcs</i>	sztuka <i>piece</i>
p.proc.	punkt procentowy <i>percentage point</i>
BAEL <i>LFS</i>	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności <i>Labour Force Survey</i>
NSP	Narodowy Spis Powszechny <i>Population and Housing Census</i>
PKD	Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE classification</i>

Synteza

Ludność

W województwie wielkopolskim od 2000 r. utrzymuje się nieznaczny wzrost liczby ludności. Od 2010 roku województwo wielkopolskie plasuje się na drugiej pozycji w kraju pod względem przyrostu naturalnego liczonego na 1000 mieszkańców.

Rynek pracy

Rok 2017 był ósmym z kolei, w którym zwiększyło się przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim, przy czym tempo wzrostu było szybsze niż w 2016 r.

W 2017 r. w województwie wielkopolskim zaobserwowano poprawę sytuacji na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych oraz osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy. Stopa bezrobocia rejestrowanego spadała piąty rok z kolei i była najniższa w kraju. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych.

Wynagrodzenia

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim w 2017 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim. Wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto utrzymuje się od 2010 roku. W porównaniu z 2016 r. zwiększył się również czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw oraz średni poziom wynagrodzenia za godzinę pracy.

Świadczenia społeczne

W województwie wielkopolskim w ciągu roku wzrosła zarówno przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem, jak i przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto. Spadła jednak liczba osób pobierających emerytury i renty rolników indywidualnych.

Ceny towarów i usług

W 2017 r. w województwie wielkopolskim ceny większości grup towarów i usług konsumpcyjnych, odmiennie niż w latach poprzednich, wzrosły w większym stopniu niż w kraju. Najwyższy wzrost cen odnotowano w zakresie transportu. Od 2010 roku utrzymuje się ciągły spadek cen odzieży i obuwia, natomiast ciągły wzrost cen notują produkty z zakresu napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.

Rolnictwo

W 2017 r. województwie wielkopolskim na skutek wzrostu wydajności z jednostki powierzchni oraz zwiększenia arealu uprawy, uzyskano wyższą niż przed rokiem produkcję ziarna zbóż podstawowych z mieszkankami zbożowymi. Również zbiory rzepaku i rzepiku oraz produkcja ziemniaków w omawianym roku były wyższe niż rok wcześniej. W 2017 r. w stosunku do 2016 r. zwiększyło się pogłowie bydła, trzody chlewnej, owiec oraz drobiu. Obserwowano wzrost cen skupu pszenicy, żyta, żywca wołowego i wieprzowego oraz mleka, a na wolnym rynku więcej płacono za ziarno pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa oraz prosięta do dalszego chowu. Tańsze były tylko ziemniaki i żywiec drobiowy w skupie oraz ziemniaki jadalne na targowiskach. Wartość skupu produktów zwierzęcych na 1 ha użytków rolnych była najwyższa w kraju.

Przemysł

W 2017 r. utrzymał się wzrost produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim. W porównaniu z 2010 r. produkcja sprzedana była wyższa o ponad połowę. Zanotowano wzrost wydajności pracy (mierzonej wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego) przy jednoczesnym zwiększeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Budownictwo

W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa. Wyższa niż przed rokiem była także w 2017 r. wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie nastąpiło zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, przy niewielkim wzroście przeciętnego zatrudnienia.

Budownictwo mieszkaniowe

W województwie wielkopolskim w 2017 r. oddano do użytkowania najwięcej mieszkań w ciągu ostatnich ośmiu lat. W porównaniu z rokiem poprzednim spadła natomiast ich przeciętna powierzchnia użytkowa. Zwiększyła się liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia oraz mieszkań, których budowę rozpoczęto.

Rynek wewnętrzny

W województwie wielkopolskim w 2017 r., podobnie jak w latach wcześniejszych, miał miejsce wzrost wartości sprzedaży detalicznej, przy czym był on słabszy niż w roku poprzednim. Utrzymał się również wzrost sprzedaży hurtowej towarów.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Wyniki finansowe uzyskane przez badane przedsiębiorstwa niefinansowe pogorszyły się w porównaniu z rokiem poprzednim. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Zmniejszył się wynik finansowy brutto i netto. Odnotowano spadek wskaźników rentowności brutto i netto.

Nakłady inwestycyjne

W roku 2017 zanotowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw. W porównaniu z 2016 r. większa była liczba inwestycji nowo rozpoczętych i ich wartość kosztorysowa.

Executive summary

Population

There has been a slight population growth in the Wielkopolskie Voivodship since 2000. Since 2010, the voivodship has been ranked second in the country in terms of natural increase per 1000 inhabitants.

Labour market

The year 2017 was the eighth consecutive year of growth in the average employment in the enterprise sector, with the rate of growth faster than in 2016.

In 2017 the Wielkopolskie Voivodship saw an improvement in the labour market situation. From an annual perspective, there was a decline in the number of registered unemployed and people remaining without employment for over a year. The unemployment rate fell the fifth year in a row and was the lowest in Poland. The number of unemployed people deregistered in 2017 exceeded the number of newly registered unemployed.

Wages and salaries

The average monthly gross wages in the enterprise sector in the Wielkopolskie Voivodship was higher than one year earlier. The rising trend in the level of monthly gross wages has continued since 2010. Compared to 2016, there was also an increase in the amount of time worked in the enterprise sector and in the average hourly wage.

Social benefits

In the Wielkopolskie Voivodship there was a rise in the total number of retirees and pensioners as well as in the average gross monthly retirement pay and pension. However, the number of retirees and pensioners of farmers decreased.

Prices of goods and consumer services

Unlike previous years, in 2017 prices of most categories of goods and consumer services increased more than the national average. The highest increase was recorded in the area of transport services. Since 2010 prices of clothes and shoes have been falling, while prices of alcoholic beverages and tobacco products have been rising.

Agriculture

Thanks to growing efficiency per unit area and increasing utilised agricultural area, grain yields of basic cereal and mixed-cereal crops were higher than in the previous year. The output of rape, turnip rape and potatoes also increased. In comparison with 2016, there was also a rise in the number of cattle, pigs, sheep and poultry. Procurement prices of wheat and rye grain, cattle and pigs for slaughter and milk increased, and there was also a rise in free market prices of wheat, rye, barley, oats, and piglets. Procurement prices of potatoes and live poultry and prices of potatoes at markets were lower. The value of procured animal products per 1 ha of agricultural land was the highest in Poland.

Industry

In 2017 sold production of industry continued to increase in the Wielkopolskie Voivodship. Compared to 2010, it was higher by over a half. There was also a rise in labour productivity (measured by the value of sold production per one employee), which was accompanied by a growth in average employment in the industry sector.

Construction

Compared to the previous year, sold production of construction increased. Similarly, sold production of construction and assembly was higher than one year earlier. There was a rise in work efficiency in construction, accompanied by a slight growth in average employment.

Housing construction

In 2017 the number of completed dwellings was the highest in the last eight years. However, compared to 2016, the average usable floor area declined. There was an increase in the number of building permits and dwelling in which construction has begun.

Internal market

As in the previous years, 2017 saw a growth in the value of retail sales, although it was smaller than in 2016. The value of wholesale trade also continued to grow.

Financial results of non-financial enterprises

Compared to the previous year, financial results of non-financial enterprises got worse. Because the growth in revenues from overall activity was lower than the rise in costs, the total cost ratio worsened. Net and gross financial result decreased, as well as net and gross turnover profitability rates.

Investment outlays

In 2017 investment outlays in companies increased. Compared to 2016, the number of new investments started and their estimated value was higher.

Województwo na tle kraju

Voivodship against the background of the country

Tabela 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2017 r.

Table 1. Selected data for voivodship and Poland in 2017

Wyszczególnienie Specification	Polska Poland	Wielkopol- skie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII) Population per 1 km ² of the total area (as of 31st December)	123	117
Przyrost naturalny na 1000 ludności Natural increase per 1000 population	-0,02	2,06
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population	0,04	0,33
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w % Activity rate by LFS ^a in %	56,4	58,9
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w % Employment rate by LFS ^a in %	53,7	57,1
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w % Unemployment rate by LFS ^a in %	4,9	3,1
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in zł	4530,47	4147,65
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł Average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution in zł	2072,44	1991,99
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł	1200,00	1181,02
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni =100) Price indices of consumer goods and services (previous year = 100)	102,0	102,3
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w 2016 r. ^b w ha Average area agricultural land in agricultural holding in 2016 ^b in ha	10,31	13,96
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt. Cattle density ^c per 100 ha agricultural land in heads	42,0	56,8
Obsada świń (trzody chlewnej) ^c na 100 ha użytków rolnych w szt. Pigs density ^c per 100 ha agricultural land in heads	77,7	229,7
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w przemyśle w zł Sold production of industry (current prices) per 1 employed in industry in zł	510575	504547
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 zatrudnionego w budownictwie w zł Sold production of construction (current prices) per 1 employed in construction in zł	494193	502750
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności Dwellings completed per 1000 population	4,6	5,4
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) National economy entities in the REGON register per 10 thous. population (as of 31st December)	1121	1210
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII) Commercial companies with foreign capital participation per 10 thous. population (as of 31st December)	24	22
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w % Share of number of enterprises showing net profit in total number of enterprises in %	81,0	83,5
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w % Cost level indicator in non-financial enterprises in %	94,8	95,5
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (rok poprzedni =100; ceny bieżące) Indices of total investment outlays in enterprises (previous year=100; current prices)	104,4	108,0
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2015 r. w zł Gross domestic product total (current prices) per capita in 2015 in zł	46792	50790

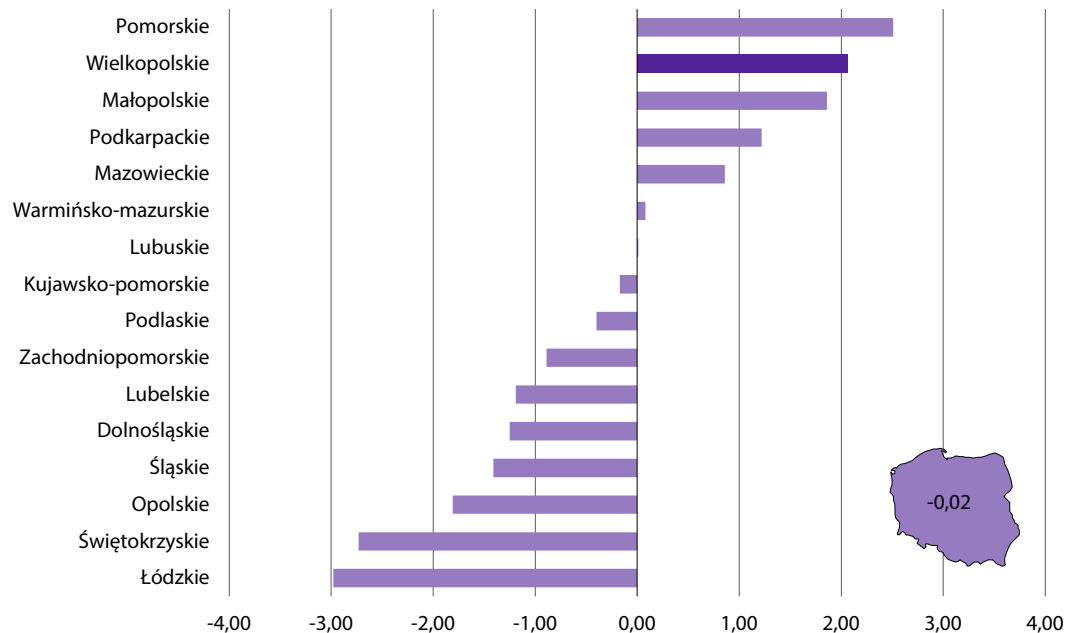
^a Przeciętne w roku. ^b Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata. ^c Stan w czerwcu.
a Annual average. b Data on the basis of period survey conducted every 3 years. c As of June.

Województwo na tle pozostałych województw

Voivodship against the background of other voivodships

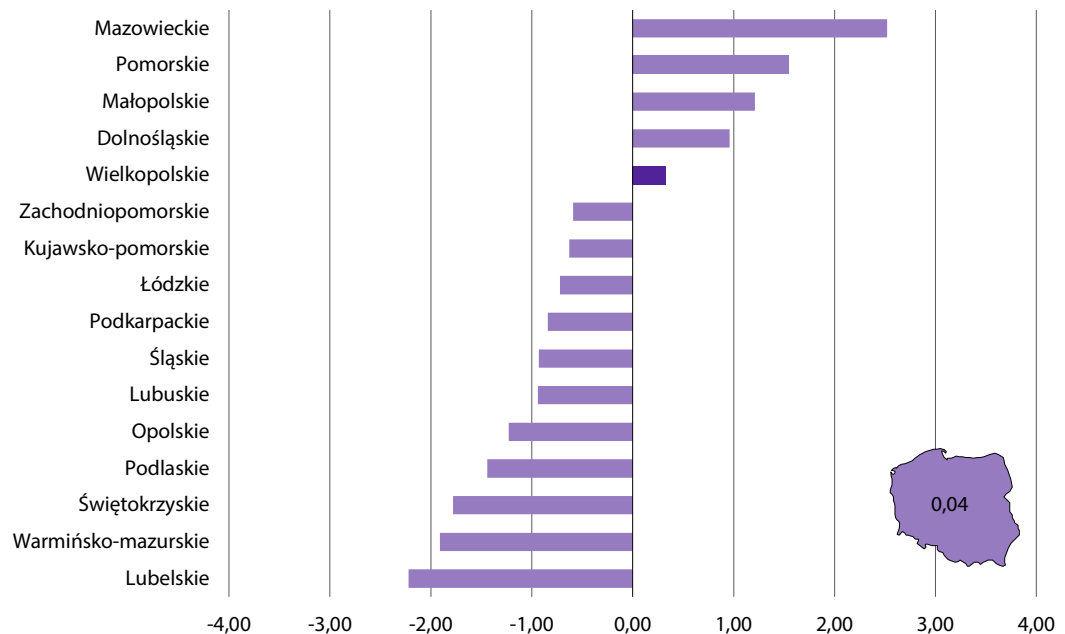
Wykres 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2017 r.

Chart 1. Natural increase per 1000 population in 2017

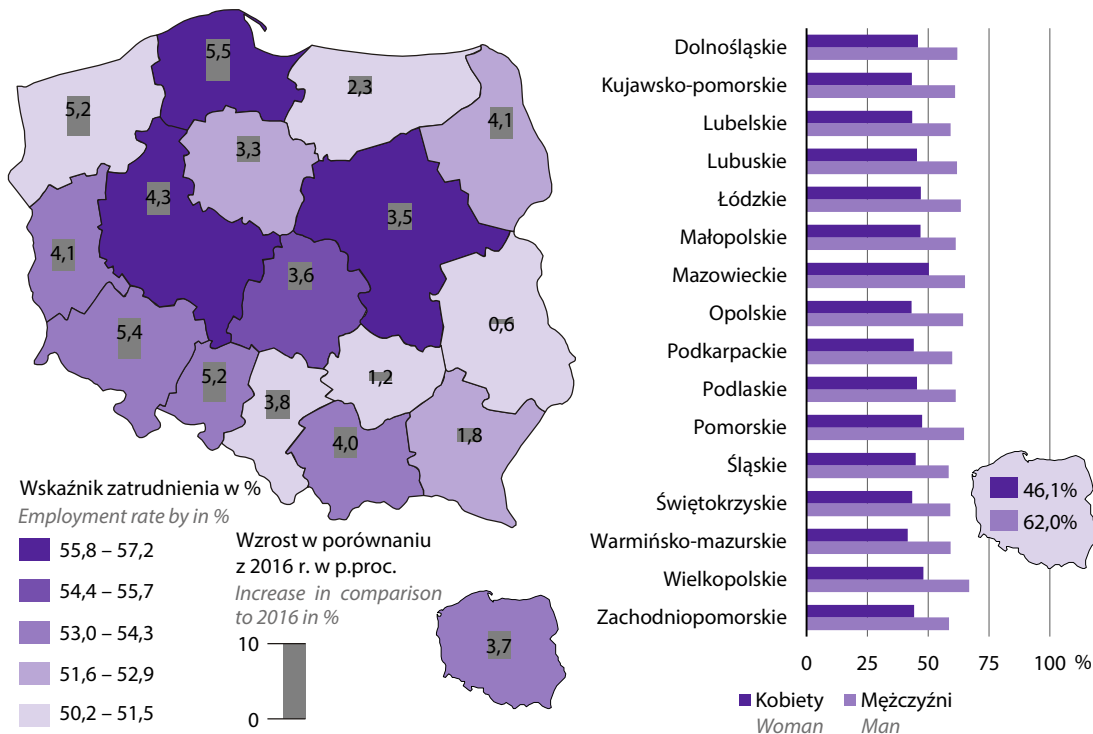

Wykres 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2017 r.

Chart 2. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2017

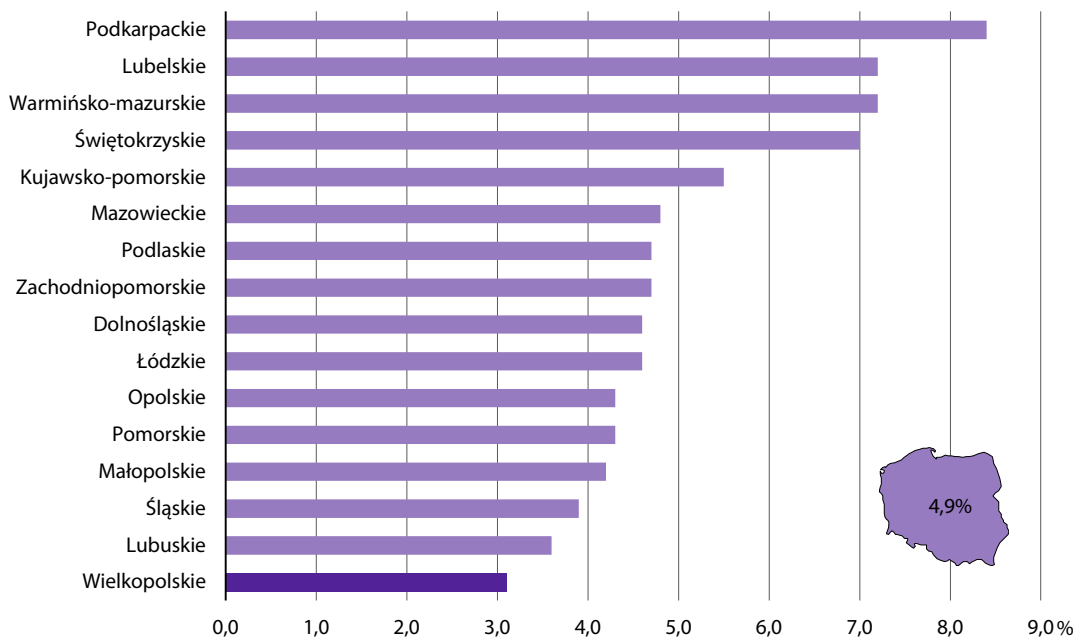

Wykres 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2017 r.
 Chart 3. *Employment rate by LFS^a in 2017*

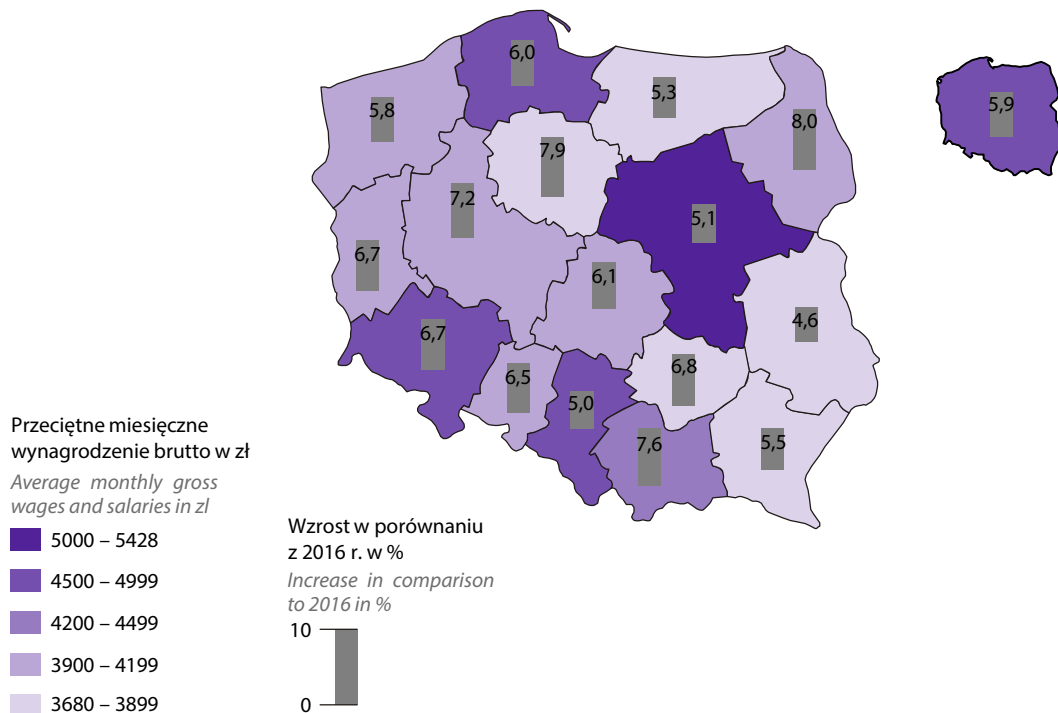
a Przeciętnie w roku
 a Annual average

Wykres 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2017 r.
 Chart 4. *Unemployment rate by LFS^a in 2017*

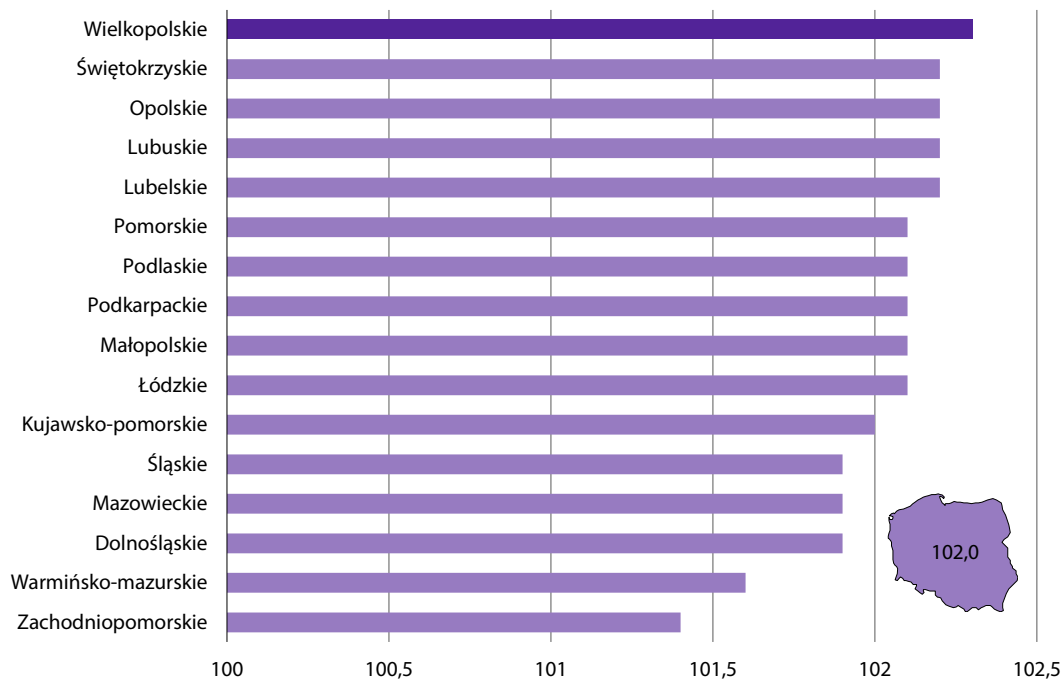
a Przeciętnie w roku
 a Annual average

Wykres 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r.
 Chart 5. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2017

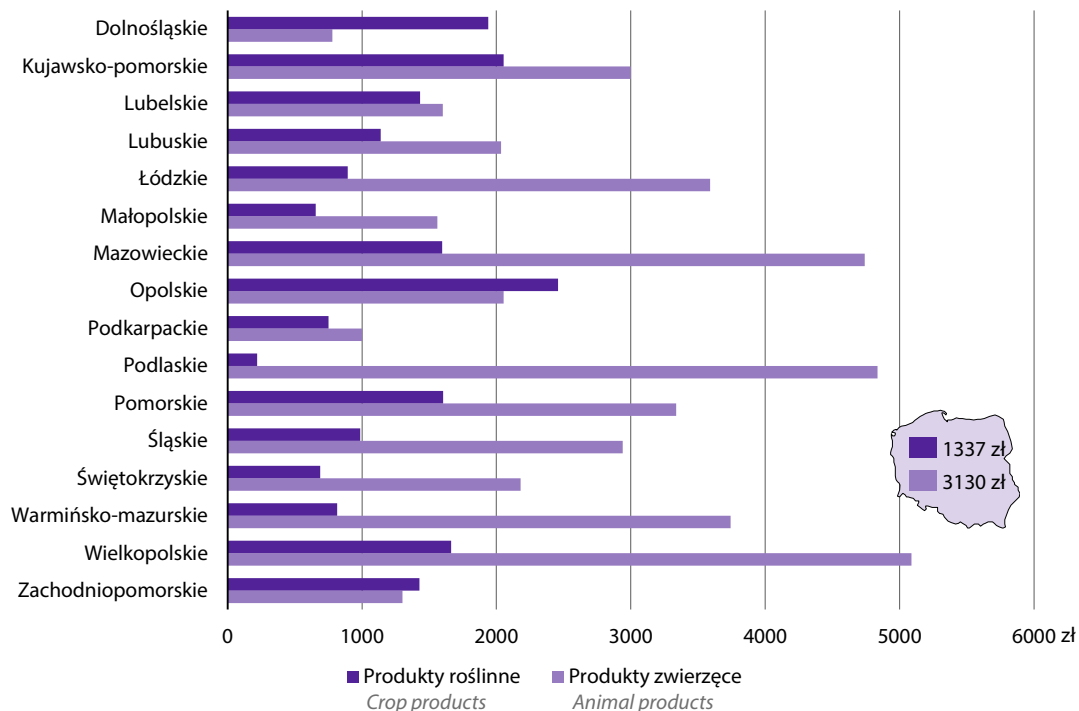

Wykres 6. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2017 r.
 Rok poprzedni = 100

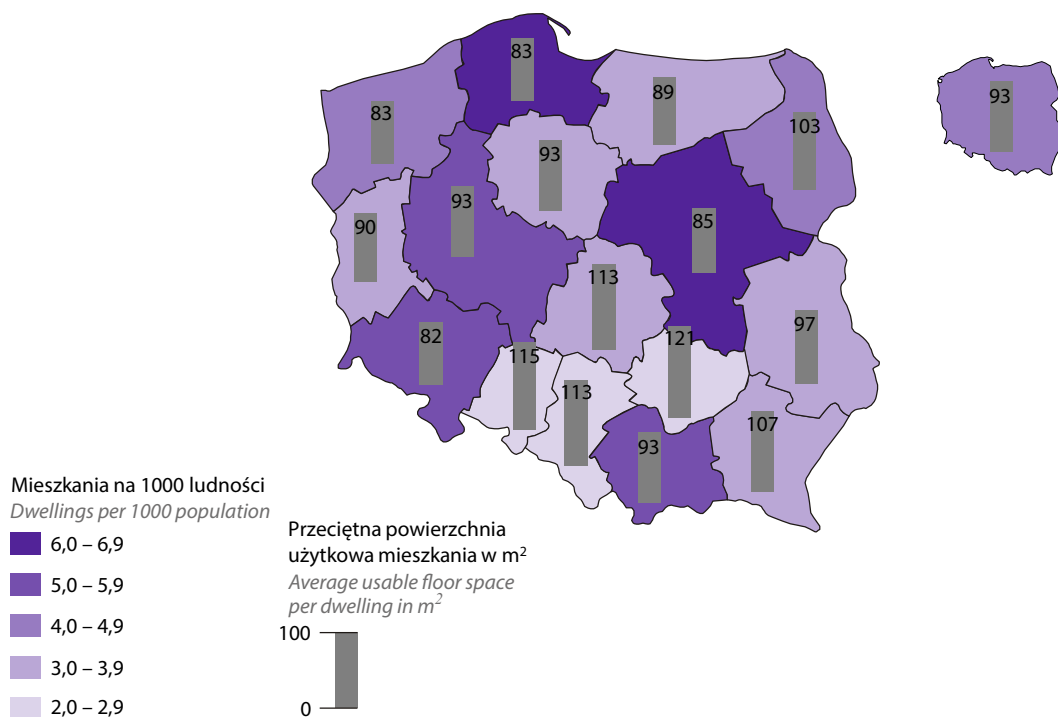
Chart 6. Price indices of consumer goods and services in 2017
 Previous year = 100

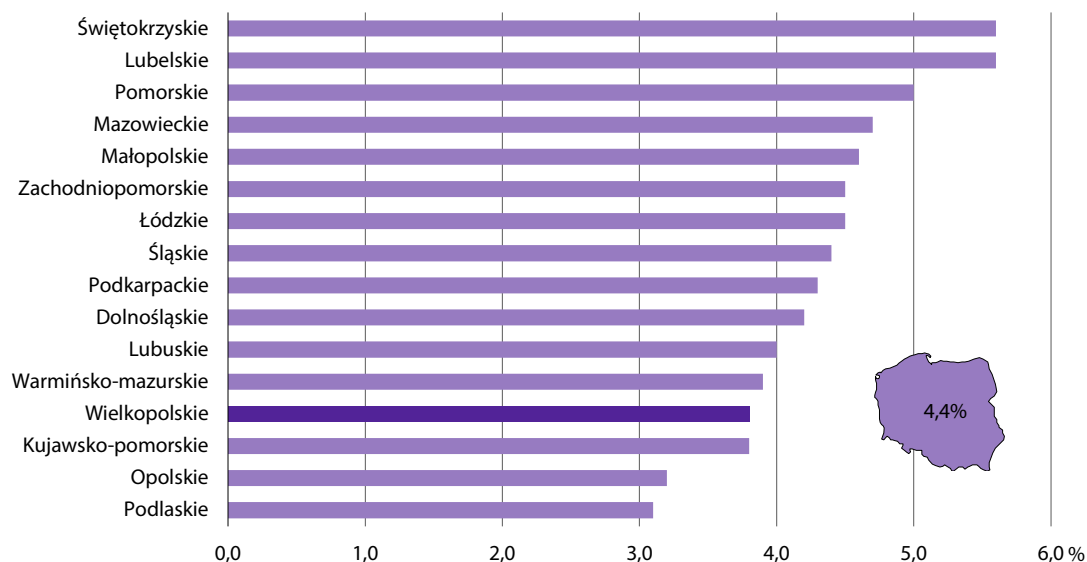
Wykres 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2017 r.
 Chart 7. Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2017

Wykres 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2017 r.
 Chart 8. Dwellings completed in 2017

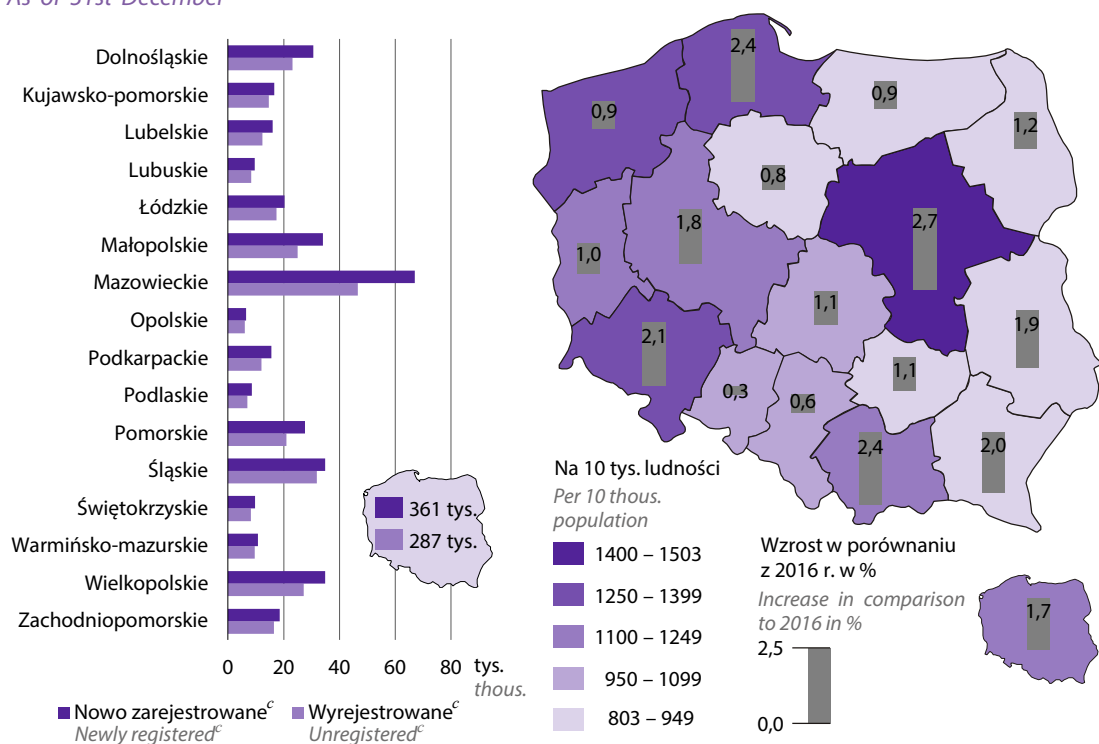

Wykres 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2017 r.
 Chart 9. Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2017

Wykres 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^{ab} w 2017 r.
 Stan w dniu 31 XII

Chart 10. Entities of the national economy in the REGON^{ab} register in 2017
 As of 31st December

a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. b W podziale według województw bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby lub miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON. c W ciągu roku.

a Excluding persons tending private farms in agriculture. b In division by voivodships does not include entities for which the information about business address or of residence does not exist in the REGON register. c During the year.

Podział i powierzchnia województwa

Division and area of voivodship

Wykres 11. Podział terytorialnych województwa w 2017 r. Stan w dniu 31 XII

Chart 11. Territorial division of voivodship in 2017
As of 31st December

Ludność Population

W województwie wielkopolskim utrzymuje się nieznaczny wzrost liczby ludności. W 2017 r. w większości powiatów odnotowano dodatni przyrost naturalny. Również saldo migracji, zarówno wewnętrznych, jak i zagranicznych ludności na pobyt stały było dodatnie.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2017 r. ludność województwa wielkopolskiego liczyła 3489 tys. osób, tj. o 7,6 tys. osób więcej niż przed rokiem i o 13,9 tys. osób więcej niż w 2015 r. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu 2017 r. w województwie wyniosła 117 (w Polsce – 123). Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne – nadal najniższą jego wartość notowano w powiatach złotowskim, czarnkowsko-trzcianeckim i międzychodzkiem, najwyższą zaś w miastach na prawach powiatu oraz powiatach: poznańskim, ostrowskim i jarocińskim.

Struktura ludności według płci w województwie wielkopolskim od 2015 r. nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których udział w końcu 2017 r., podobnie jak przed rokiem, kształtował się na poziomie 51,3%. W Polsce tendencja jest podobna – kobiety w 2017 r. stanowiły 51,6%. Tak jak w latach wcześniejszych współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) w województwie wyniósł 106, w Polsce – 107.

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzypisowych sporządza się **metodą bilansową**, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych (wyjątek stanowi 2015 r., w przypadku którego dla migracji zagranicznych przyjęto dane za 2014 r.) oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w badanym okresie. Prezentowane dane dotyczą ludności w danej gminie, tj. liczby ludności zameldowanej na pobyt stały skorygowanej o saldo osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 3 miesiące. Jako bazę wyjściową przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO). Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

W 2017 r. w województwie wielkopolskim zarejestrowano 40450 urodzeń żywych, tj. o 2213 więcej niż przed rokiem i o 3690 więcej niż w 2015 r. Współczynnik urodzeń żywych na 1000 ludności osiągnął 11,61‰ wobec 10,99‰ w 2016 r. i 10,58‰ w 2015 r.

W 2017 r. w województwie zmarło 33261 osób, tj. o 934 osób więcej niż przed rokiem i o 92 osób więcej niż w 2015 r. Ogólny współczynnik zgonów na 1000 ludności wyniósł 9,54‰, natomiast rok wcześniej – 9,30‰, a w 2015 r. – 9,55‰. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) w 2017 r. przyjął wartość 3,86‰, wobec 4,13‰ – w 2016 r. i 4,46‰ – w 2015 r.

W 2017 r. w województwie wielkopolskim zanotowano dodatni przyrost naturalny. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie 7189, natomiast rok wcześniej wyniosła 5910, a w 2015 r. – 3591. Współczynnik przyrostu naturalnego na 1000 ludności osiągnął wartość 2,06‰ i był wyższy niż w 2016 r. (1,70‰) oraz w 2015 r. (1,03‰). Omawiany wskaźnik dla Polski przyjmował znacznie niższe wartości we wszystkich analizowanych okresach, a w 2017 r. ukształtował się na poziomie -0,02‰.

Tabela 2. Ludność na podstawie bilansów
Table 2. Population based on population balance

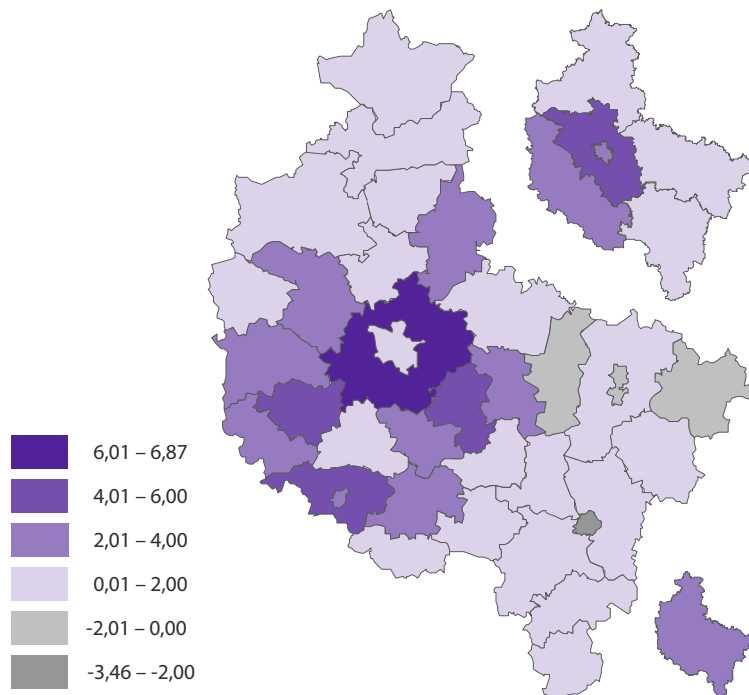
Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA <i>POLAND</i>				
Stan w dniu 30 VI w tysiącach <i>As of 30th June in thousands</i>	38517	38455	38427	38422
w tym kobiety <i>of which females</i>	19869	19847	19835	19834
Miasta <i>Urban areas</i>	23448	23203	23149	23126
Wieś <i>Rural areas</i>	15068	15252	15278	15297
Stan w dniu 31 XII: <i>As of 31st December:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	38530	38437	38433	38434
na 1 km ² <i>per km²</i>	123	123	123	123
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	19877	19839	19840	19840
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	107	107	107	107
Miasta: <i>Urban areas:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	23429	23166	23129	23109
w % <i>in %</i>	60,8	60,3	60,2	60,1
Wieś: <i>Rural areas:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	15101	15271	15304	15324
w % <i>in %</i>	39,2	39,7	39,8	39,9
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Stan w dniu 30 VI w tysiącach <i>As of 30th June in thousands</i>	3442	3474	3478	3485
w tym kobiety <i>of which females</i>	1767	1784	1786	1789
Miasta <i>Urban areas</i>	1929	1911	1906	1905
Wieś <i>Rural areas</i>	1513	1563	1572	1580

Tabela 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)
 Table 2. Population based on population balance (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE (dok.) <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)</i>				
Stan w dniu 31 XII: <i>As of 31st December:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	3447	3475	3482	3489
na 1 km ² <i>per km²</i>	116	117	117	117
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	1770	1784	1788	1792
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	106	106	106	106
Miasta: <i>Urban areas:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	1928	1907	1904	1903
w % <i>in %</i>	55,9	54,9	54,7	54,6
Wieś: <i>Rural areas:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	1519	1568	1578	1586
w % <i>in %</i>	44,1	45,1	45,3	45,4
POZNAŃ				
Stan w dniu 30 VI w tysiącach <i>As of 30th June in thousands</i>	557	545	542	540
w tym kobiety <i>of which females</i>	297	291	289	288
Stan w dniu 31 XII: <i>As of 31st December:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	556	542	540	539
na 1 km ² <i>per km²</i>	2121	2070	2063	2056
w tym kobiety: <i>of which females:</i>				
w tysiącach <i>in thousands</i>	297	289	288	287
na 100 mężczyzn <i>per 100 males</i>	115	114	115	114

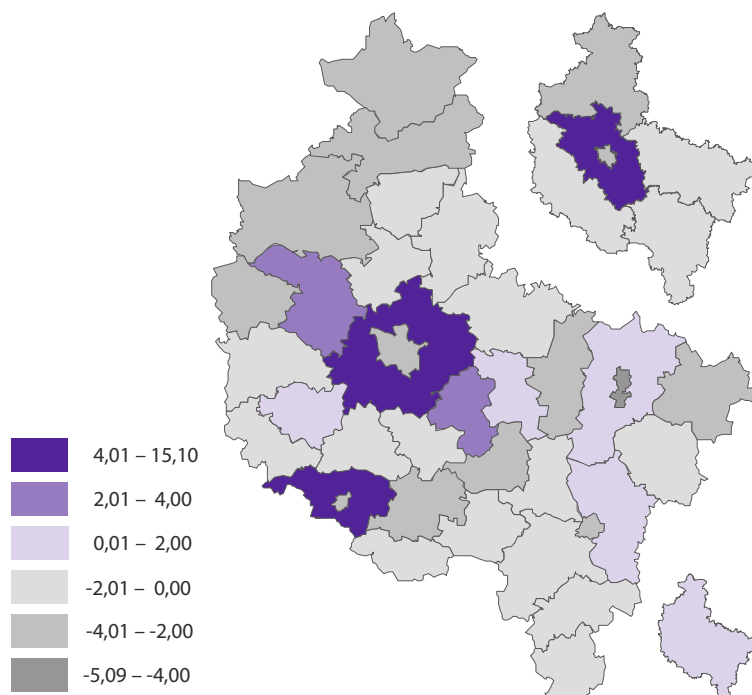
Wykres 12. Pryrost naturalny na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Chart 12. Natural increase per 1000 population in wielkopolskie voivodship by subregion and powiat in 2017

Wykres 13. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Chart 13. Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in wielkopolskie voivodship by subregion and powiat in 2017

**Tabela 3. Ludność według województw
Stan w dniu 31 XII**

Table 3. Population by voivodship
As of 31st December

Województwa Voivodships	Ludność w tys. Population in thous.				Roczna zmiana liczby ludności w % (przyrost/ubytek) Annual population change in % (increase / decrease)	
	2010	2015	2016	2017	2016	2017
Polska <i>Poland</i>	38530	38437	38433	38434	-0,01	0,00
Dolnośląskie	2917	2904	2904	2903	-0,02	-0,04
Kujawsko-pomorskie	2099	2086	2084	2083	-0,11	-0,05
Lubelskie	2179	2140	2133	2126	-0,30	-0,33
Lubuskie	1023	1018	1017	1017	-0,07	-0,05
Łódzkie	2542	2494	2485	2476	-0,33	-0,36
Małopolskie	3337	3373	3382	3391	0,29	0,27
Mazowieckie	5267	5349	5366	5385	0,31	0,35
Opolskie	1017	996	993	990	-0,30	-0,30
Podkarpackie	2128	2128	2128	2129	0,00	0,07
Podlaskie	1203	1189	1187	1185	-0,18	-0,18
Pomorskie	2275	2308	2316	2324	0,34	0,37
Śląskie	4635	4571	4559	4548	-0,26	-0,24
Świętokrzyskie	1283	1257	1253	1248	-0,34	-0,41
Warmińsko-mazurskie	1454	1440	1436	1434	-0,23	-0,17
Wielkopolskie	3447	3475	3482	3489	0,18	0,22
Zachodniopomorskie	1724	1710	1708	1706	-0,13	-0,15

W województwie wielkopolskim współczynnik przyrostu naturalnego miał wartości ujemne w dwóch miastach na prawach powiatu: Kaliszu (-3,46‰) i Koninie (-1,28‰), oraz dwóch powiatach: kolskim (-1,22‰) i słupeckim (-0,12‰). W pozostałych powiatach notowano wartości dodatnie tego miernika, najwyższą w powiecie poznańskim (6,87‰) oraz powiecie grodziskim (4,87‰).

W 2017 r. w urzędach stanu cywilnego zarejestrowano 18320 nowo zawartych małżeństw, tj. o 209 mniej niż przed rokiem, ale o 687 więcej niż w 2015 r. Niższy niż przed rokiem był współczynnik małżeństw na 1000 ludności, który w 2017 r. osiągnął poziom 5,26‰ (wobec 5,33‰ w 2016 r. i 5,08‰ w 2015 r.). We wszystkich analizowanych latach liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była wyższa w województwie wielkopolskim niż średnio w Polsce.

W 2017 r., podobnie jak w trzech ostatnich latach, saldo migracji wewnętrznych ludności na pobyt stały było dodatnie. Oznacza to, że liczba osób zameldowanych na pobyt stały przekraczała liczbę osób wymeldowanych z pobytu stałego: w 2017 r. – o 1143, w 2016 r. – o 983, a w 2015 r. – o 1207. Saldo migracji zagranicznych w województwie wielkopolskim w 2016 r. również było dodatnie, w przeciwieństwie do 2010 r. (taka sama sytuacja wystąpiła w Polsce).

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w województwie wielkopolskim według powiatów w 2017 r., należy stwierdzić, że przyjęło ono wartości dodatnie w 8 powiatach, ujemne w 26 powiatach, a w powiecie obornickim wyniosło zero. W przeliczeniu na 1000 ludności, współczynnik migracji stałej osiągnął najwyższą wartość w powiecie poznańskim (15,10‰), a najniższą w Koninie (-5,09‰).

Tabela 4. Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności
Table 4. Vital statistics and net migration per 1000 population

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA <i>POLAND</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,93	4,91	5,03	5,01
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,73	9,60	9,95	10,46
Zgony <i>Deaths</i>	9,83	10,27	10,10	10,48
w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>	4,98	4,00	3,98	3,99
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	0,90	-0,67	-0,15	-0,02
Saldo migracji wewnętrznych <i>Internal net migration</i>	x	x	x	x
Saldo migracji zagranicznych <i>International net migration</i>	-0,05	-0,41 ^c	0,04	0,04
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	6,16	5,08	5,33	5,26
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	11,89	10,58	10,99	11,61
Zgony <i>Deaths</i>	9,02	9,55	9,30	9,54
w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>	4,40	4,46	4,13	3,86
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	2,87	1,03	1,70	2,06
Saldo migracji wewnętrznych <i>Internal net migration</i>	0,50	0,35	0,28	0,29
Saldo migracji zagranicznych <i>International net migration</i>	-0,13	-0,38 ^c	0,02	0,04
POZNAŃ				
Małżeństwa <i>Marriages</i>	5,68	4,79	5,81	5,94
Urodzenia żywe <i>Live births</i>	10,86	10,41	11,37	11,90
Zgony <i>Deaths</i>	10,12	10,68	10,37	10,44
w tym niemowląt ^a <i>of which infants^a</i>	4,80	5,64	3,90	2,02
Przyrost naturalny ^b <i>Natural increase^b</i>	0,74	-0,27	1,00	1,46
Saldo migracji wewnętrznych <i>Internal net migration</i>	-4,82	-2,79	-3,63	-3,79
Saldo migracji zagranicznych <i>International net migration</i>	-0,57	-0,68 ^c	0,29	0,33

^a Dzieci w wieku poniżej 1 roku na 1000 urodzeń żywych. ^b Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie. ^c Dane dotyczą 2014 r.

a Infants less than 1 year old per 1000 live births. *b* Number of live births minus deaths in a given period. *c* Data for 2014.

Przeciętne zatrudnienie
Average paid employment

Rok 2017 był ósmym z kolei, w którym zwiększyło się przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim, przy czym tempo wzrostu było szybsze niż w 2016 r.

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim ukształtowało się na poziomie 730,3 tys. osób, tj. o 5,4% wyższym w stosunku do poprzedniego roku (wobec wzrostu o 4,6% w 2016 r.). W kraju zatrudnienie w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyło się o 4,5% (wobec przyrostu o 2,8% w 2016 r.).

Dane o **przeciętnym zatrudnieniu** obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabela 5. Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw
Table 5. Average paid employment in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017			
	w tysiącach in thousands			2010=100	2015=100	2016=100	
Polska Poland	5260,9	5601,6	5760,2	6017,1	112,0	107,4	104,5
Wielkopolskie	566,8	662,7	693,0	730,3	128,8	110,2	105,4
Poznań	137,7	144,1	147,5	154,7	112,3	107,4	104,9

Wykres 14. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw
Chart 14. Indices of average paid employment in the enterprise sector

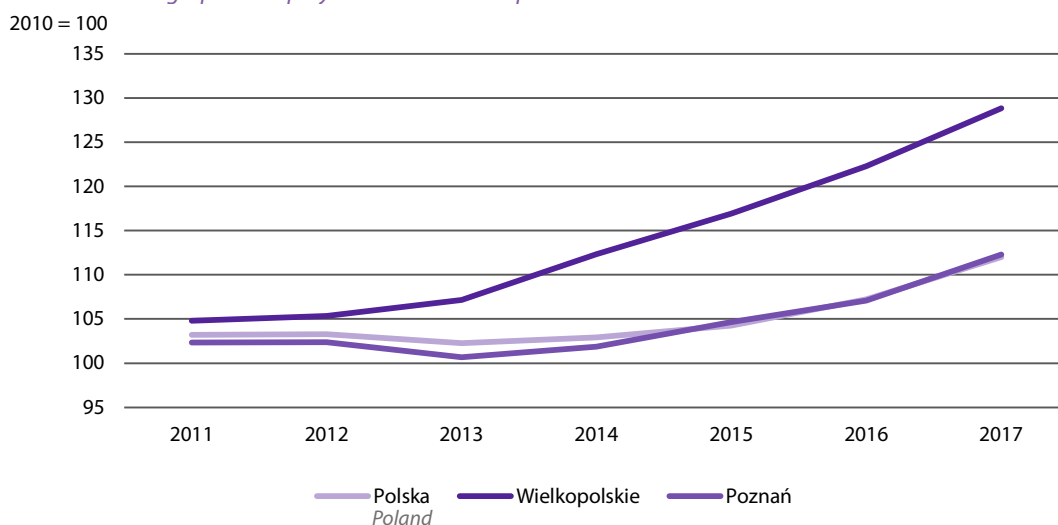

Tabela 6. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim

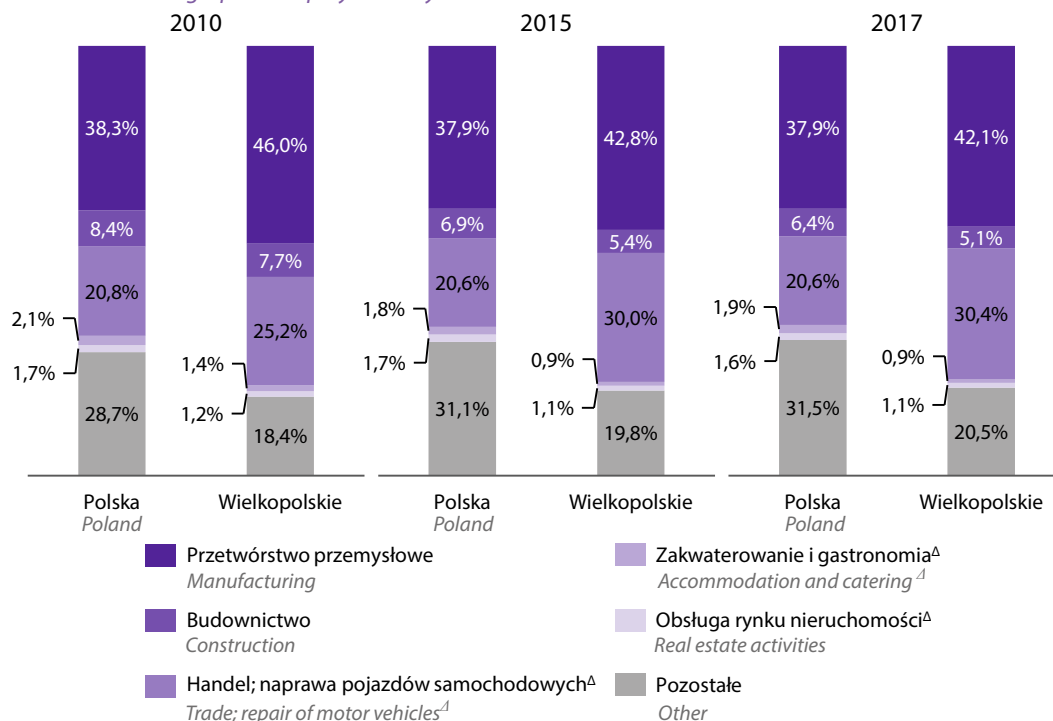
Table 6. Average paid employment in the enterprise sector in wielkopolskie voivodship

Wyszczególnienie Specification	2016				2017				w tys. osób in thous. persons
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100								
Ogółem <i>Total</i>	103,7	103,9	104,5	104,6	104,6	104,4	104,4	105,4	730,3
w tym: of which:									
Przemysł <i>Industry</i>	103,9	103,9	104,9	104,7	102,9	102,8	102,4	102,7	331,6
w tym: of which:									
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	104,3	104,3	105,4	105,2	103,3	103,1	102,8	103,0	307,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	105,3	105,2	104,5	104,2	102,4	103,0	102,6	103,2	11,6
Budownictwo <i>Construction</i>	100,4	101,1	100,4	100,1	99,2	99,4	101,3	102,6	37,1
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	104,0	104,7	105,4	106,4	107,2	106,5	106,3	105,1	222,0
Transport i gospodarka magazynowa <i>Transportation and storage</i>	106,8	106,2	105,5	104,8	109,1	108,7	108,9	125,1	56,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	104,3	107,4	106,9	107,8	104,8	104,6	102,9	104,0	6,4
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	107,5	109,7	111,3	110,1	107,9	106,1	105,0	107,4	12,1
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	100,7	99,5	99,4	99,4	105,8	106,0	105,9	104,9	7,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	105,2	104,0	104,2	103,0	111,2	112,0	114,2	114,8	32,5

W 2017 r. w strukturze zatrudnienia w województwie wielkopolskim największy udział miały sekcje: przetwórstwo przemysłowe (42,1% ogółu zatrudnionych w sektorze przedsiębiorstw) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych (30,4%). W porównaniu z rokiem poprzednim, przeciętne zatrudnienie najbardziej zwiększyło się w sekcjach transport i gospodarka magazynowa (o 25,1%) oraz administrowanie i działalność wspierająca (o 14,8%), natomiast największy spadek obserwowano w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 11,8%).

Wykres 15. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Chart 15. Structure of average paid employment by PKD 2007 section

Bezrobocie rejestrowane*Registered unemployment*

W końcu 2017 r. w województwie wielkopolskim zaobserwowano poprawę sytuacji na rynku pracy. W ujęciu rocznym zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Stopa bezrobocia rejestrowego była niższa w porównaniu z rokiem poprzednim. Liczba bezrobotnych wyrejestrowanych w ciągu roku przewyższała liczbę nowo zarejestrowanych.

W końcu grudnia 2017 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa wielkopolskiego wyniosła 58,9 tys. i była niższa od zanotowanej przed rokiem (o 18,8 tys., tj. o 24,2%) oraz w 2015 r. (o 34,4 tys., tj. o 36,9%). Bezrobotni mieszkańcy wsi stanowili 48,0% ogółu bezrobotnych w województwie (przed rokiem 48,2%). W skali kraju na koniec 2017 r. liczba bezrobotnych była o 19,0% mniejsza niż rok wcześniej, a w stosunku do 2015 r. spadek wyniósł 30,8%.

W województwie wielkopolskim w końcu 2017 r. spadek liczby bezrobotnych, w odniesieniu do roku poprzedniego, odnotowano we wszystkich trzydziestu pięciu powiatach, przy czym najwyższy w powiecie wrzesińskim (o 44,5%), a najniższy w kępińskim (o 8,0%).

Dane o **bezrobociu rejestrowanym** dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2017, poz. 1065, z późniejszymi zmianami).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które nie nabyły prawa do zasiłku lub je utraciły.

**Tabela 7. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia
Stan w dniu 31 XII**

Table 7. Registered unemployment
As of 31st December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	1954,7	1563,3	1335,2	1081,7
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	3042,0	2368,8	2169,8	1914,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	2979,8	2630,6	2398,0	2168,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Unemployed persons per a job offer	83	31	21	16
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	12,4	9,7	8,2	6,6
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	135,2	93,3	77,7	58,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	234,8	173,9	157,2	131,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	233,2	197,0	172,8	150,3
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Unemployed persons per a job offer	61	21	13	14
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	9,2	6,1	4,9	3,7
POZNAŃ				
Bezrobotni zarejestrowani w tys. Registered unemployed persons in thous.	11,2	8,0	6,6	5,0
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys. Newly registered unemployed persons ^a in thous.	22,9	14,6	13,3	11,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys. Persons removed from unemployment rolls ^a in thous.	21,9	17,0	14,7	13,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy Unemployed persons per a job offer	78	13	9	10
Stopa bezrobocia rejestrowanego w % Registered unemployment rate in %	3,6	2,4	1,9	1,4

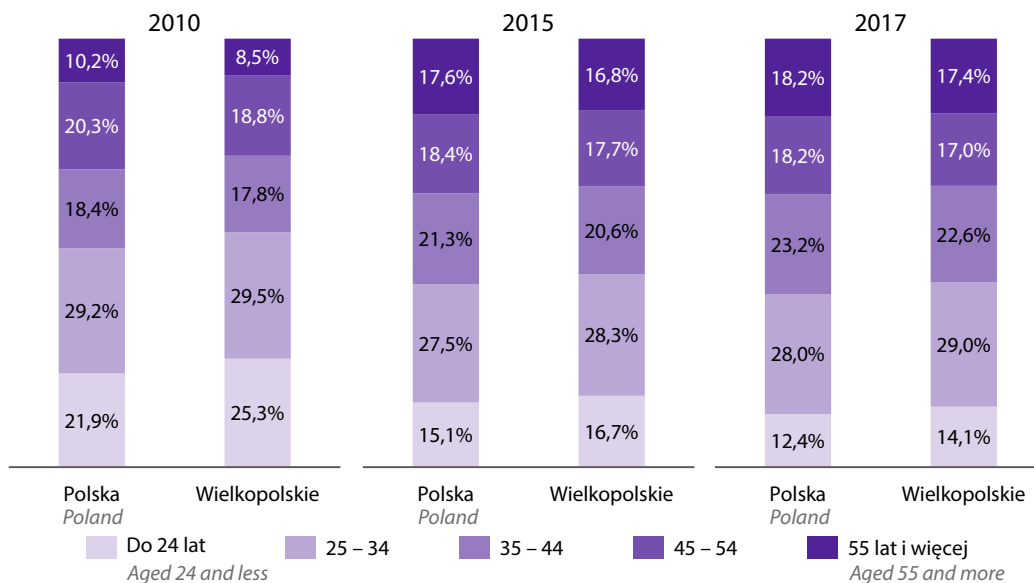
^a W ciągu roku.

^a During the year.

W końcu 2017 r. w województwie wielkopolskim 82,9% ogółu bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2016 r. – 84,1%), a 89,2% stanowiły osoby wcześniej pracujące (w poprzednim roku – 88,7%). Pod względem płci wśród bezrobotnych przeważały kobiety (60,8%, w 2016 r. – 58,8%), ale ich liczba była o 21,8% mniejsza niż przed rokiem. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych mężczyzn w 2017 r. była o 27,8 % mniejsza niż w 2016 r.

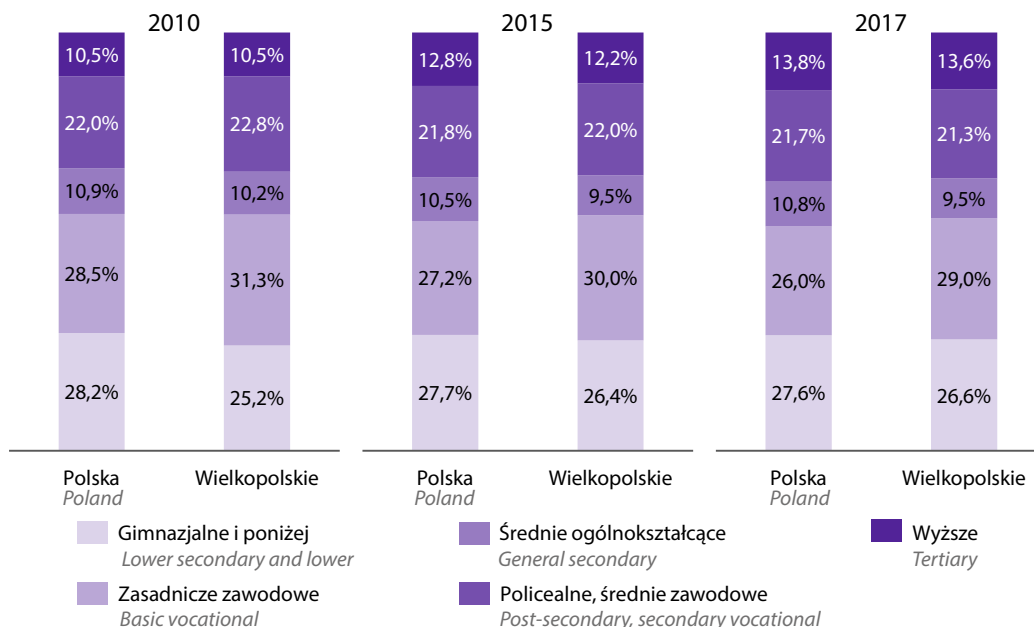
**Wykres 16. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku
Stan w dniu 31 XII**

Chart 16. Structure of registered unemployed persons by age
As of 31st December

**Wykres 17. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia
Stan w dniu 31 XII**

Chart 17. Structure of registered unemployed persons by educational level
As of 31st December

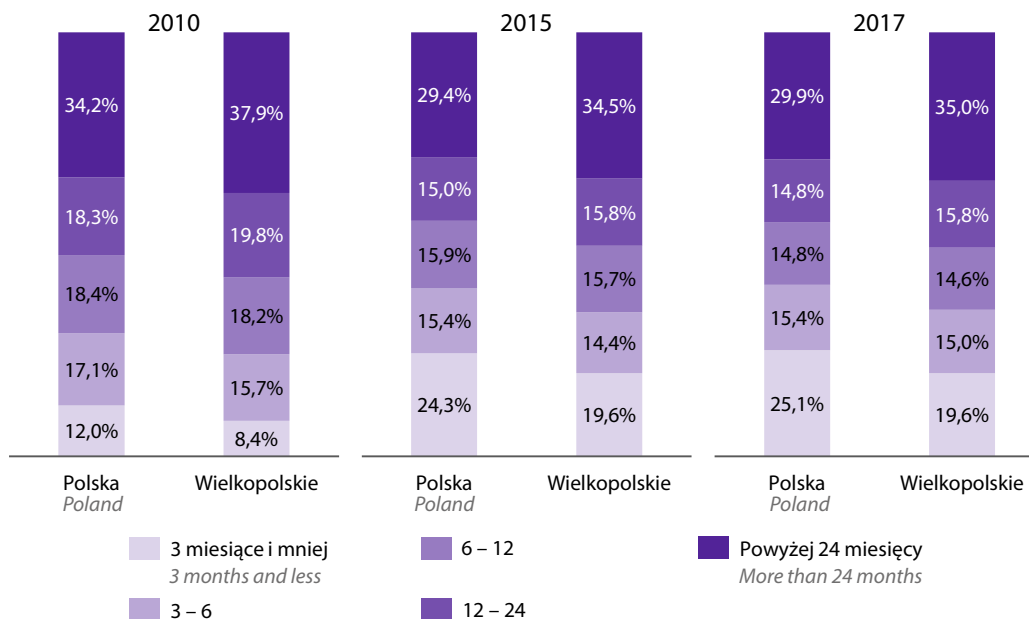

Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2017 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (17,1 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z poprzednim rokiem (o 0,1 p.proc. do 29,0%). Wzrósł także udział osób w wieku 35–44 lat (o 1,1 p.proc. do 22,6%), natomiast zmniejszył w wieku 55 lat i więcej (o 0,6 p.proc. do 17,4%), poniżej 25 lat (o 0,6 p.proc. do 14,1%) oraz w wieku 45–54 lata (o 0,1 p.proc. do 17,0%).

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie zasadnicze zawodowe (29,0% ogółu bezrobotnych) oraz gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe (26,6%). Udział osób z najniższym wykształceniem zmniejszył się w porównaniu z 2016 r. o 0,7 p.proc. Liczba osób bezrobotnych z wyższym wykształceniem w ciągu 2017 r. zmniejszyła się (o 20,5%), ale ich odsetek wzrósł o 0,6 p.proc. do poziomu 13,6%.

**Wykres 18. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy
Stan w dniu 31 XII**

Chart 18. Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment
As of 31st December

W 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, we wszystkich kategoriach wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy odnotowano spadek liczby bezrobotnych. Największy wystąpił w przypadku osób pozostających bez pracy od 6 do 12 miesięcy (o 30,6%, przy spadku udziału grupy o 1,3 p.proc.), a najmniejszy w kategorii do 3 miesięcy (o 19,4%, przy wzroście udziału grupy o 2,1 p.proc.).

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby ze stażem pracy 1–5 lat (25,6% liczby bezrobotnych ogółem) i w porównaniu z rokiem poprzednim udział tej grupy wzrósł najbardziej, tj. o 0,8 p.proc. Natomiast w porównaniu do 2015 r. najmocniej zmalał odsetek bezrobotnych ze stażem pracy 20–30 lat (o 0,7 p.proc. do 9,9%) oraz bez stażu (o 1,8 p.proc. do 10,8%).

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy w końcu grudnia 2017 r. stanowili 84,3% ogółu bezrobotnych. Najliczniejszą grupą byli długotrwale bezrobotni (28,0 tys. osób, tj. o 26,4% mniej niż w 2016 r.), których udział w populacji bezrobotnych wyniósł 47,6%. Odsetek bezrobotnych w wieku poniżej 30 roku życia ukształtował się na poziomie 28,2%, a osób w wieku powyżej 50 roku 26,3%. W 2017, w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 9,6%), a udział tej grupy w bezrobotnych ogółem zwiększył się o 1,1 p.proc. i osiągnął 3,5%. Odsetek bezrobotnych posiadających co najmniej jedno dziecko w wieku do 6 roku życia ukształtował się na poziomie 22,4%, a osób posiadających dziecko niepełnosprawne w wieku do 18 roku życia – 0,2%. Odsetek bezrobotnych niepełnosprawnych ukształtował się na poziomie 7,9%, przy spadku ich liczby o 1,4 tys., tj. o 23,7%.

Tabela 8. Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie wielkopolskim
Table 8. Registered unemployment in wielkopolskie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani ^a : <i>Registered unemployed persons^a:</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands persons</i>	96,7	81,9	78,2	77,7	77,6	65,8	63,2	58,9
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	80,9	80,4	82,8	83,3	80,2	80,3	80,8	75,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ): <i>Newly registered unemployed persons (inflow)</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands persons</i>	44,2	35,4	38,5	38,9	35,5	28,6	34,4	33,0
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	96,1	97,2	87,1	82,7	80,2	80,6	89,3	84,7
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ): <i>Persons removed from unemployment rolls (outflow)</i>								
w tysiącach osób <i>in thousands persons</i>	40,9	50,2	42,2	39,5	35,6	40,3	37,0	37,4
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	95,0	93,0	81,7	81,7	87,2	80,4	87,5	94,7
Płynność bezrobocia (napływ-odpływ) w tysiącach osób <i>Fluctuation in unemployment (inflow-outflow) in thousands persons</i>	3,4	-14,8	-3,7	-0,5	-0,1	-11,8	-2,5	-4,4
Stopa bezrobocia ^a w % <i>Registered unemployment rate^a in %</i>	6,2	5,3	5,1	4,9	4,9	4,1	4,0	3,7

^a Stan w końcu okresu.

^a At the end of the reference period.

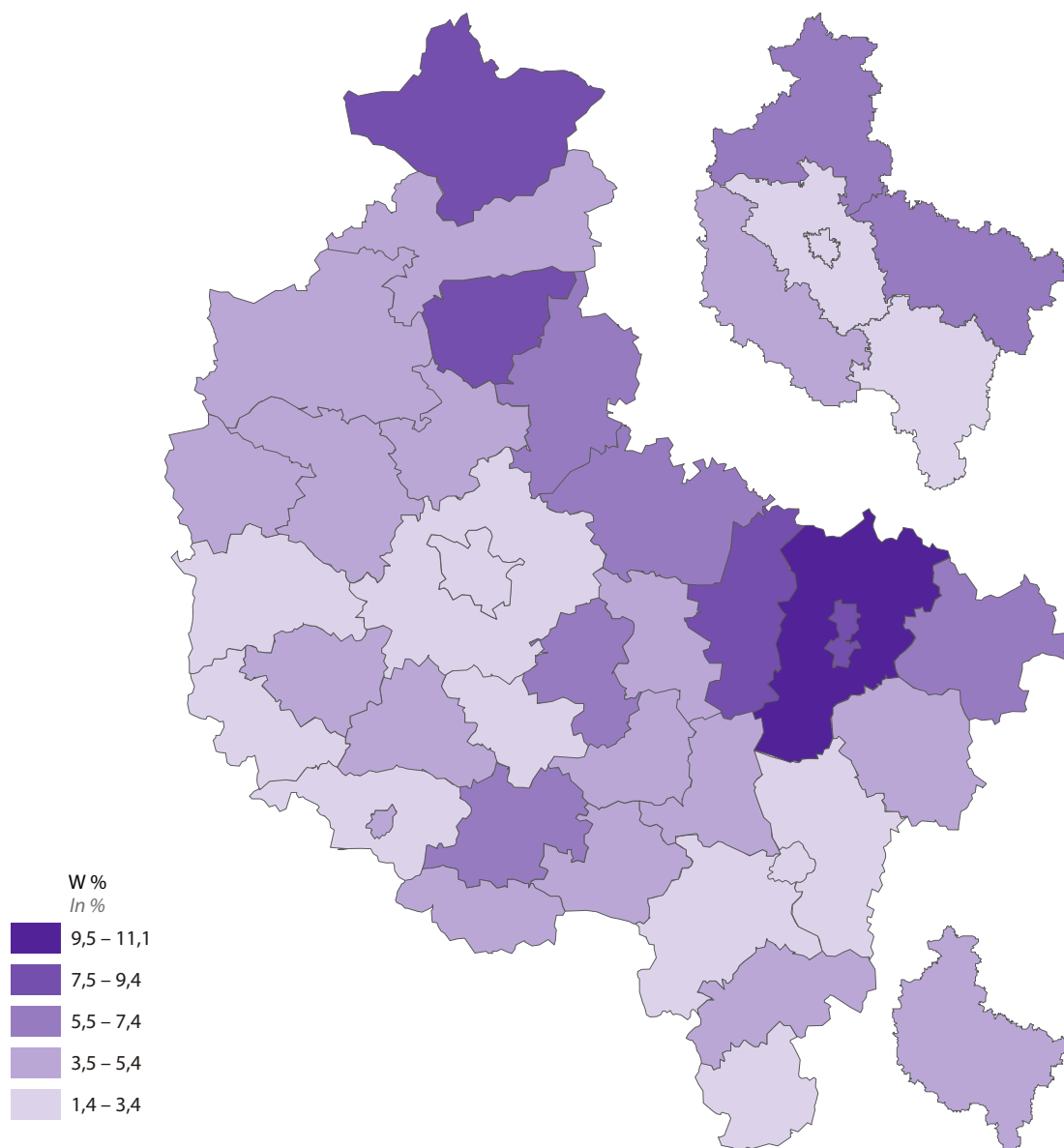
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim w kolejnych miesiącach 2017 r. była niższa od notowanej w analogicznych okresach 2016 r., a maksymalna zmiana wynosiła 1,4 p.proc. Podobna sytuacja wystąpiła w kraju. W końcu grudnia 2017 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce osiągnęła 6,6%, tj. o 1,6 p.proc. mniej niż przed rokiem i o 3,1 p.proc. mniej w porównaniu z 2015 r. W województwie wielkopolskim w końcu 2017 r. stopa bezrobocia rejestrowanego była najniższa w kraju i ukształtowała się na poziomie 3,7%, tj. o 1,2 p.proc. mniej niż rok wcześniej oraz o 2,4 p.proc. mniej w stosunku do 2015 r.

Spadek stopy bezrobocia w skali roku odnotowano we wszystkich powiatach i wyniósł on od 0,2 p.proc. w powiecie kępińskim do 3,8 p.proc. w powiecie kolskim. Nadal obserwowano dość duże zróżnicowanie terytorialne stopy bezrobocia rejestrowanego w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością tego wskaźnika w powiatach wyniosła 9,7 p.proc., lecz w skali roku zmniejszyła się o 2,5 p.proc. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: konińskim (11,1%), złotowskim (8,4%) oraz słupeckim (8,2%), zaś najniższą – w Poznaniu (1,4%) i w powiatach: wolsztyńskim (1,7%) oraz poznańskim (1,8%).

Wykres 19. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2017 r. Stan w dniu 31 XII

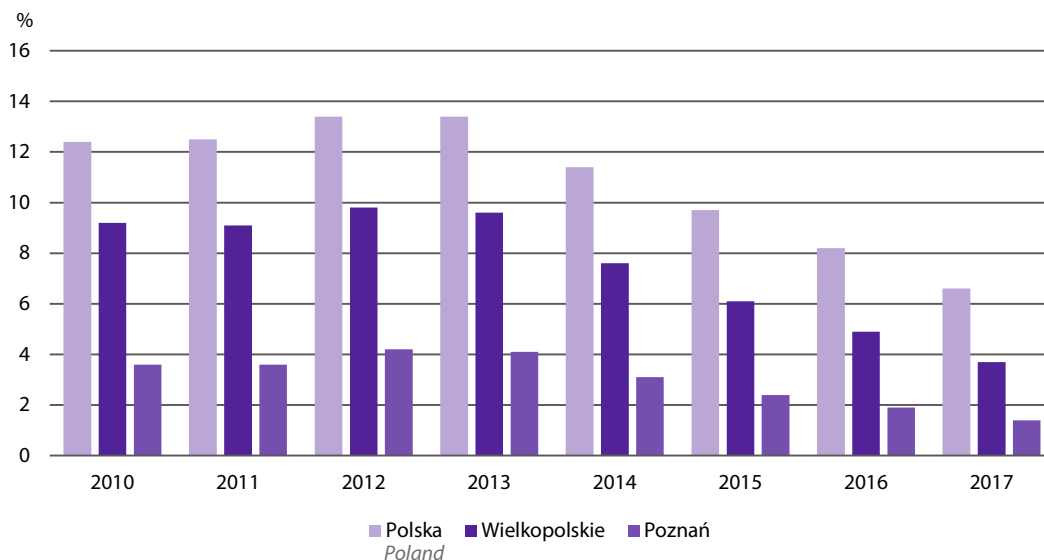
Chart 19. Unemployment rate in wielkopolskie voivodship by subregion and powiat in 2017 As of 31st December

W 2017 r. w województwie wielkopolskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 131,5 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 25,7 tys., tj. o 16,3%) oraz mniejsza w porównaniu z zanotowaną w 2015 r. (o 42,4 tys., tj. o 24,4%). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych zmniejszył się w stosunku do 2016 r. (1,1 p.proc.) i osiągnął 79,3%.

Wykres 20. Stopa bezrobocia rejestrowanego Stan w dniu 31 XII

Chart 20. Unemployment rate
As of 31st December

W końcu grudnia 2017 r., w porównaniu z grudniem roku poprzedniego, w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł udział osób dotychczas pracujących (do 89,2%, tj. o 0,6 p.proc.) oraz bezrobotnych z prawem do zasiłku (do 17,1%, tj. o 1,2 p.proc.). Spadł natomiast odsetek zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy (do 5,5%, tj. o 0,6 p.proc.) oraz absolwentów (do 4,2%, tj. o 0,3 p.proc.).

Z ewidencji bezrobotnych w województwie wielkopolskim w ciągu 2017 r. skreślono 150,3 tys. osób, tj. o 13,0% mniej niż przed rokiem i o 23,7% mniej niż w analogicznym okresie 2015 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 73,5 tys. osób (wobec 92,5 tys. przed rokiem). Udział bezrobotnych, którzy podjęli pracę w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się w ujęciu rocznym o 4,6 p.proc. do 48,9%. Wzrósł natomiast udział osób wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 1,1 p.proc. do 10,6%), w wyniku dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego (o 0,7 p.proc. do 6,8%), wskutek niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 0,5 p.proc. do 17,1%), oraz z powodu odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy (o 0,2 p.proc. do 6,3%).

W 2017 r. w województwie wielkopolskim bilans bezrobotnych kształtował się korzystnie, tzn. w ciągu roku zarejestrowano o 18,8 tys. osób mniej niż wyłączono z ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 87,5%; w Polsce wskaźnik ten wyniósł 88,3%.

Powiatowe urzędy pracy w województwie wielkopolskim w ciągu całego 2017 r. miały do dyspozycji 124,1 tys. ofert pracy, tj. o 6,9% mniej niż rok wcześniej. W końcu grudnia na 1 ofertę pracy przypadało 14 bezrobotnych (wobec 13 osób przed rokiem) i wskaźnik ten był niższy niż w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiatach: nowotomyskim (3 osoby na 1 ofertę), szamotulskim (4 osoby) oraz powiecie kościańskim i Kaliszu (po 5 osób). Natomiast w powiecie konińskim na 1 ofertę przypadały 202 osoby bezrobotne.

Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności

Labour Force Survey

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) przeprowadzonego w IV kwartale 2017 r. w województwie wielkopolskim pokazują, że w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku:

- zmniejszyła się liczba bezrobotnych oraz spadła stopa bezrobocia ogółem oraz kobiet,
- udział zatrudnionych w ogólnej liczbie ludności pozostał bez zmian,
- zwiększyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- zwiększyła się liczba biernych zawodowo.

W IV kwartale 2017 r. zbiorowość aktywnych zawodowo w województwie liczyła 1605 tys. osób, biernych zawodowo – 1202 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (1549 tys. osób) i bezrobotni (56 tys.).

Dane o **aktywności ekonomicznej ludności** w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach. Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP 2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej. Od I kwartału 2016 r. zastosowano kalibrację wyników na poziomie województwa, w miejsce stosowanej dotąd kalibracji na poziomie kraju, z uwzględnieniem stosowanych dotąd kryteriów demograficznych.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

Struktura ludności według statusu na rynku pracy uległa niewielkiej zmianie w stosunku do notowanej w IV kwartale 2016 r. oraz w IV kwartale 2015 r. W odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zwiększył się udział biernych zawodowo (o 0,7 p.proc.) oraz spadł odsetek bezrobotnych (o 0,7 p.proc.). Podobne zmiany zaobserwowano w porównaniu z IV kwartałem 2015 r. – wzrost udziału biernych zawodowo (o 0,5 p.proc.) oraz spadek odsetka bezrobotnych (o 0,9 p.proc.).

Tabela 9. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale
Table 9. *Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter*

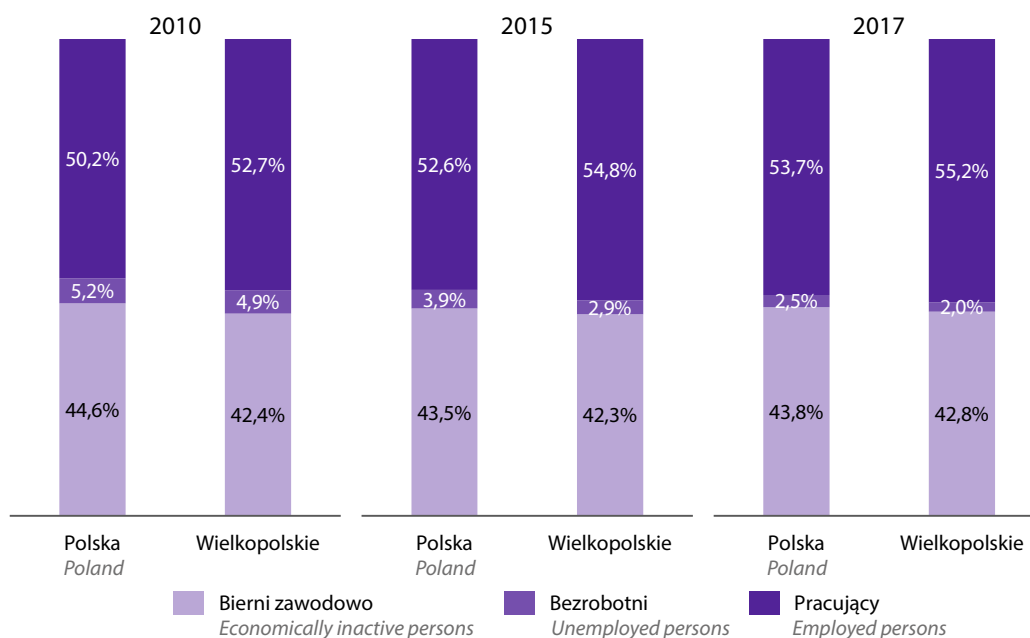
Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thous.</i>	17154	17489	17286	17173
pracujący <i>employed persons</i>	15557	16280	16328	16404
bezrobotni <i>unemployed persons</i>	1597	1210	958	769
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons in thous.</i>	13826	13473	13410	13402
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	55,4	56,5	56,3	56,2
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	50,2	52,6	53,2	53,7
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	9,3	6,9	5,5	4,5

Tabela 9. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale (dok.)
 Table 9. Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Aktywni zawodowo w tys. <i>Economically active persons in thous.</i>	1483	1327	1626	1605
pracujący <i>employed persons</i>	1356	1261	1551	1549
bezrobotni <i>unemployed persons</i>	127	66	75	56
Bierni zawodowo w tys. <i>Economically inactive persons in thous.</i>	1090	972	1183	1202
Współczynnik aktywności zawodowej w % <i>Activity rate in %</i>	57,6	57,7	57,9	57,2
Wskaźnik zatrudnienia w % <i>Employment rate in %</i>	52,7	54,8	55,2	55,2
Stopa bezrobocia w % <i>Unemployment rate in %</i>	8,6	5	4,6	3,5

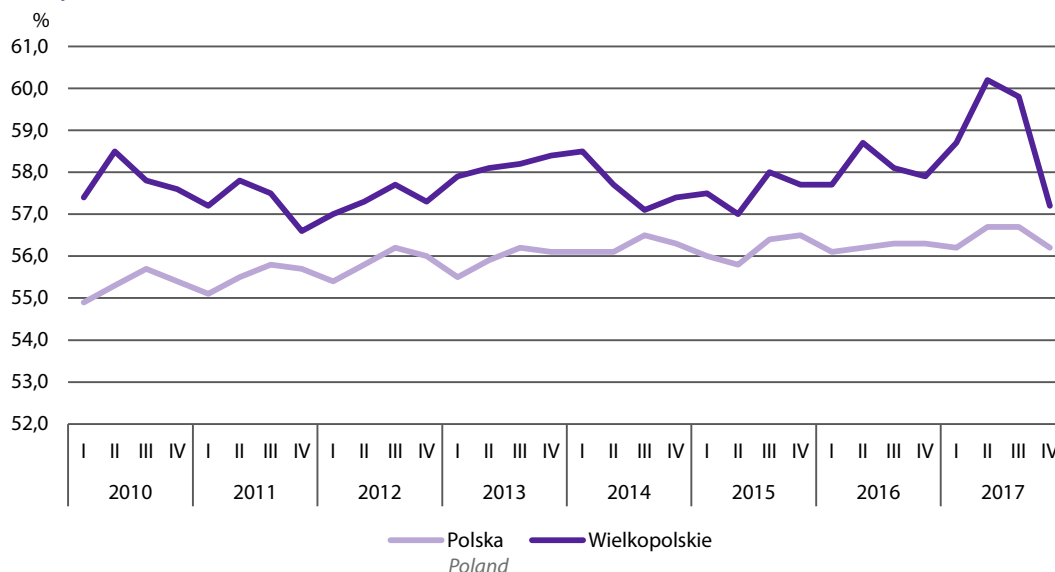
Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2017 r. zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w analogicznym okresie poprzedniego roku o 1,3%, natomiast w odniesieniu do IV kwartału 2015 r. wzrosła o 20,9%. W omawianym okresie współczynnik aktywności zawodowej w województwie ukształtował się na poziomie 57,2% (w kraju 56,2%). W województwie zaobserwowano spadek aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zmniejszył się o 0,7 p.proc. wobec notowanego rok wcześniej i o 0,5 p.proc. w odniesieniu do analogicznego kwartału 2015 r. (w skali kraju zaobserwowano odpowiednio spadek o 0,1 p.proc. i o 0,3 p.proc.). W analizowanym okresie w województwie wielkopolskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (68,3%, wobec 46,9%).

Wykres 21. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale
 Chart 21. Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter

Wykres 22. Współczynnik aktywności zawodowej

Chart 22. Activity rate

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych), jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

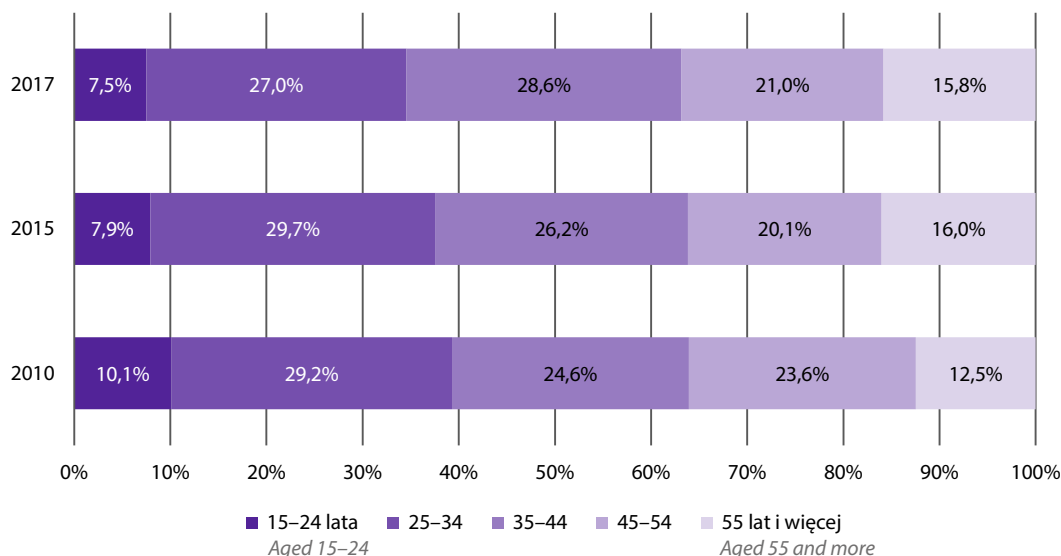
Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2017 r. liczyła 1549 tys., tj. o 0,1% mniej niż przed rokiem (w przypadku mężczyzn wzrost o 1,3%, a wśród kobiet spadek o 2,1%). W IV kwartale 2017 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby ze skrajnych grup wiekowych, tzn. 15–24 lata (7,5%) oraz 55 lat i więcej (15,8%). Udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek mieściły się w granicach 21,0–28,6%.

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

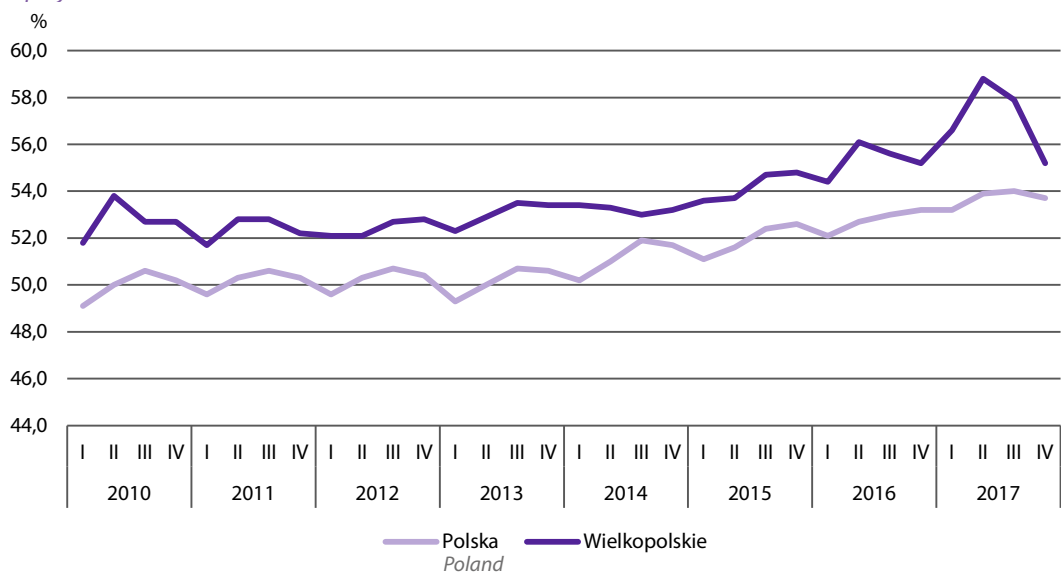
Wskaźnik zatrudnienia w województwie wielkopolskim w IV kwartale 2017 r. pozostał na takim samym poziomie jak rok wcześniej i wyniósł 55,2% (w kraju 53,7%; wzrost o 0,5 p.proc.). Wśród mężczyzn wskaźnik zatrudnienia osiągnął 65,9% (wzrost o 0,9 p.proc.), natomiast w grupie kobiet wyniósł 45,2% (spadek o 0,9 p.proc.).

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Wykres 23. Struktura pracujących według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale
 Chart 23. Structure of employed persons by age in wielkopolskie voivodship in the 4th quarter

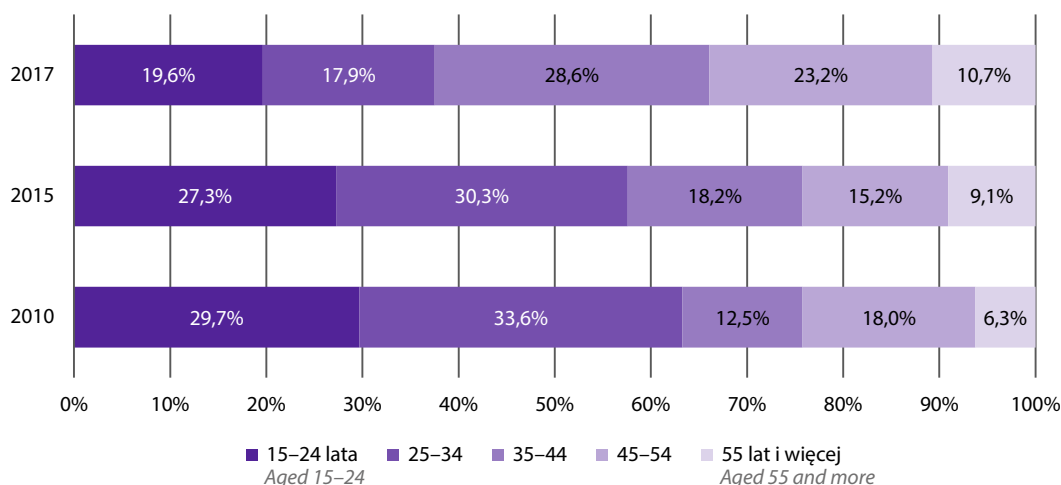
Wykres 24. Wskaźnik zatrudnienia
 Chart 24. Employment rate

W IV kwartale 2017 r. liczba bezrobotnych w województwie wielkopolskim wyniosła 56 tys. i w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego zmniejszyła się o 19 tys., tj. o 25,3%. Spadek ten był szybszy wśród mężczyzn niż kobiet (odpowiednio o 32,6% i 17,2%).

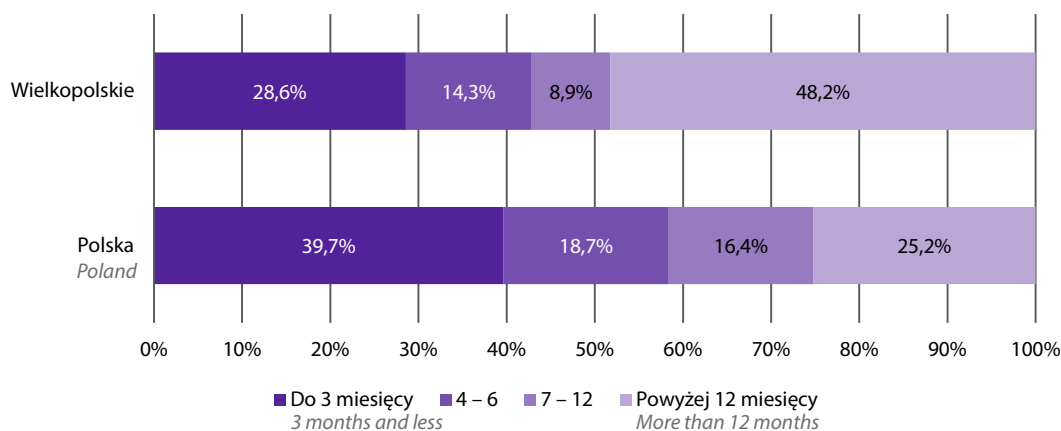
Analiza bezrobotnych pod względem wieku w IV kwartale 2017 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziału 35–44 lata (28,6% ogółu bezrobotnych). Natomiast najmniejszy udział w zbiorowości bezrobotnych miały osoby najstarsze (10,7%).

Wykres 25. Struktura bezrobotnych według wieku w województwie wielkopolskim w IV kwartale
 Chart 25. Structure of unemployed persons by age in wielkopolskie voivodship in the 4th quarter

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2017 r. w województwie wielkopolskim wyniósł 15,6 miesiąca (w kraju – 10,7 miesiąca). W ciągu roku czas ten uległ wydłużeniu o 4,3 miesiąca (w Polsce pozostał bez zmian). W analizowanym okresie w województwie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) kształtowała się na poziomie 27 tys. i stanowiła 48,2% ogółu bezrobotnych (wobec 33,3% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2017 r. udział osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych osiągnął 25,2% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zmniejszył się o 1,4 p.proc.

Wykres 26. Struktura bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy w IV kwartale
 Chart 26. Structure of unemployed persons by duration of unemployment in in the 4th quarter

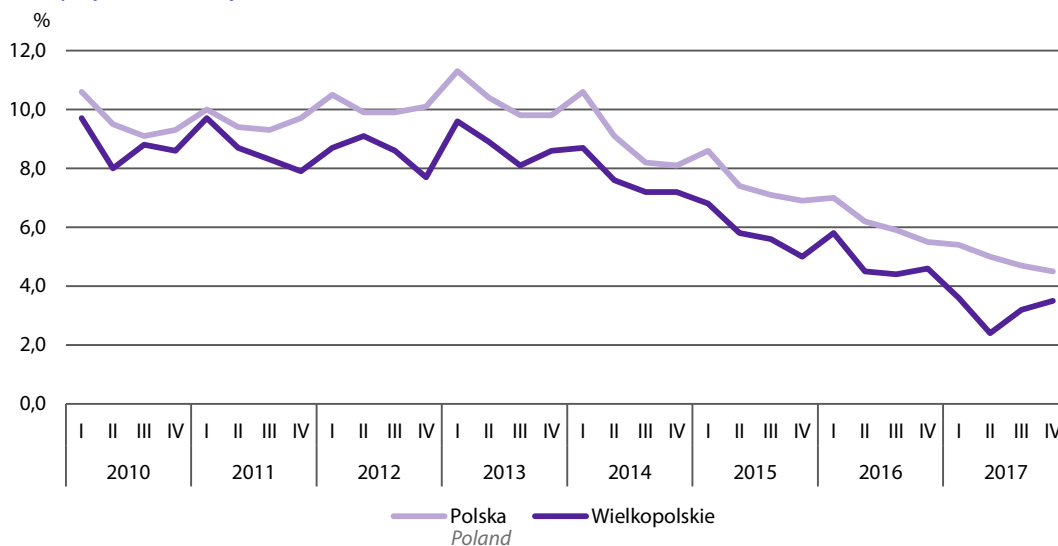

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2017 r. w województwie wielkopolskim ukształtowała się na poziomie 3,5% i była o 1,0 p.proc. niższa od wskaźnika ogólnokrajowego. W stosunku do poprzedniego roku oraz do analogicznego okresu 2015 r. stopa bezrobocia w województwie zmniejszyła się odpowiednio o 1,1 p.proc. i 1,5 p.proc. (w Polsce – spadek odpowiednio o 1,0 p.proc. oraz o 2,4 p.proc.). W IV kwartale 2017 r. w województwie analizowany wskaźnik wyniósł w przypadku mężczyzn 3,4%, a wśród kobiet – 3,5%.

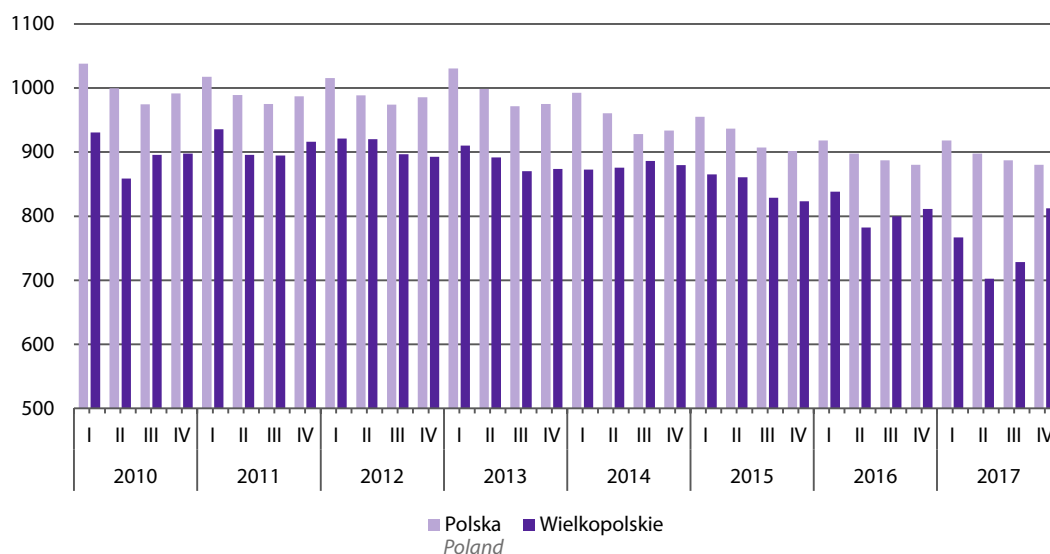
Wykres 27. Stopa bezrobocia według BAEL

Chart 27. *Unemployment rate by LFS*

Wykres 28. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

Chart 28. *Number of unemployed persons per 1000 employed persons*

W IV kwartale 2017 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 1202 tys. osób i stanowiła 42,8% ogółu mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,8%. W ciągu roku liczba biernych zawodowo w województwie wielkopolskim zwiększyła się o 1,6%, a w stosunku do analogicznego okresu 2015 r. o 23,7%. W skali kraju w tym czasie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,1% i 0,5%. Wśród osób biernych zawodowo w województwie dominowały kobiety, których udział, w IV kwartale 2017 r., osiągnął 64,5%.

W IV kwartale 2017 r. na 1000 pracujących w województwie wielkopolskim przypadało 812 bezrobotnych i biernych zawodowo. Rok wcześniej obciążenie to wynosiło 811, natomiast w analogicznym okresie 2015 r. – 823. Zarówno w IV kwartale 2017 r. jak i analogicznych okresach 2016 r. i 2015 r., obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi w województwie było mniejsze niż średnio w kraju.

Wynagrodzenia

Wages and salaries

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim w 2017 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż w roku poprzednim. W porównaniu z 2016 r. zwiększyło się również średnie wynagrodzenie za godzinę pracy oraz czas przepracowany w sektorze przedsiębiorstw.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wykluczeniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Tabela 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw

Table 10. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017			
				w złotych in zlotys			
				2010=100	2015=100	2016=100	
Polska Poland	3434,62	4121,41	4277,03	4530,47	131,9	109,9	105,9
Wielkopolskie	3141,53	3676,42	3870,60	4147,65	132,0	112,8	107,2
Poznań	3842,08	4524,74	4818,09	5110,26	133,0	112,9	106,1

W 2017 r. w województwie przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło 4147,65 zł i było wyższe niż w roku poprzednim o 7,2%. W kraju przeciętne wynagrodzenie brutto wyniosło 4530,47 zł, co oznacza wzrost o 5,9% w odniesieniu do zanotowanego przed rokiem.

W 2017 r., w stosunku do roku poprzedniego, wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich sekcjach sektora przedsiębiorstw w województwie, przy czym najwyższy notowano w górnictwie i wydobywaniu (o 14,0%), zakwaterowaniu i gastronomii (o 13,2%) oraz transporcie i gospodarce magazynowej (o 8,9%). Najniższy wzrost wynagrodzeń stwierdzono w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 3,4%).

W omawianym okresie w województwie wielkopolskim najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto odnotowano w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz informacja i komunikacja; przekroczyły one, odpowiednio o 67,5% i 61,1%, średnie wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Najniższe wynagrodzenia zaobserwowano w zakwaterowaniu i gastronomii oraz administrowaniu i działalności wspierającej (odpowiednio niższe o 29,4% i 24,3%).

W 2017 r. zatrudnieni w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowali łącznie 1272,5 mln godzin, tj. o 5,5% więcej niż przed rokiem. Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach przetwórstwo przemysłowe – 547,9 mln (43,1% ogółu) oraz handel; naprawa pojazdów samochodowych – 368,3 mln (28,9%).

Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r. wyniósł 145 godzin. Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 28,56 zł. W porównaniu z 2016 r. zaobserwowano wzrost wynagrodzenia za godzinę pracy o 7,0%. Najwyższe wynagrodzenie za przepracowaną godzinę otrzymali zatrudnieni w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 47,37 zł, a najniższe w sekcji zakwaterowanie i gastronomia – 19,78 zł.

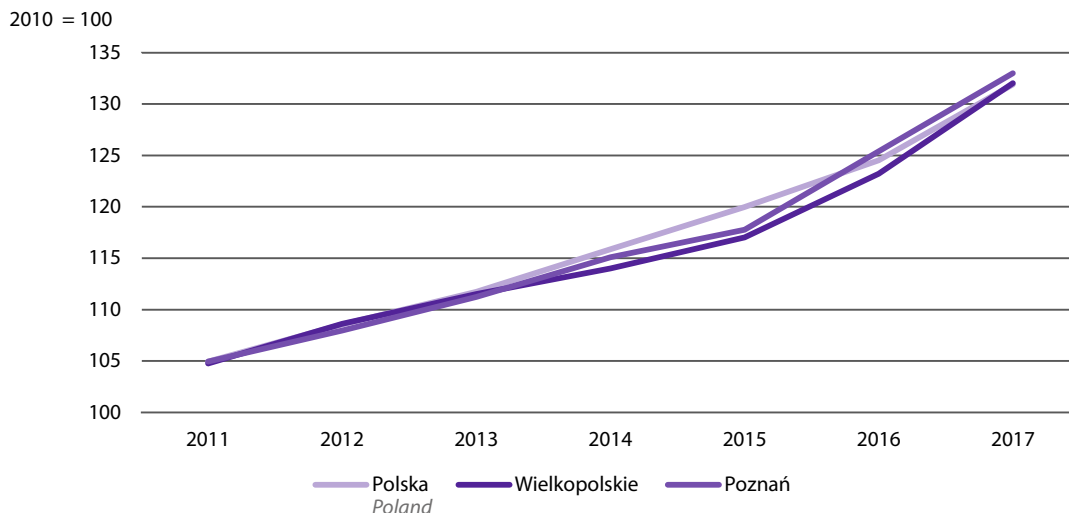
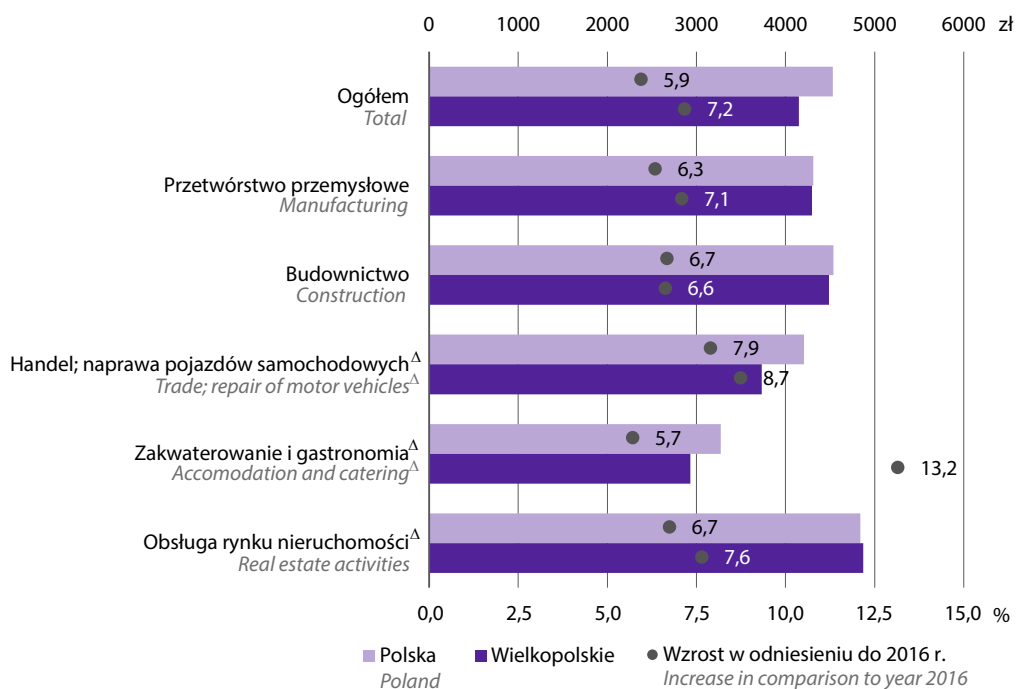
Tabela 11. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie wielkopolskim

Table 11. Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in wielkopolskie voivodship

Sekcje Sections	2016				2017				w zł in zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100								
Ogółem <i>Total</i>	103,3	105,5	105,8	105,3	105,8	106,1	106,3	107,2	4147,65
w tym: of which:									
Przemysł <i>Industry</i>	102,6	104,2	104,8	104,0	105,3	105,9	106,6	107,0	4372,42
w tym: of which:									
górnictwo i wydobywanie <i>mining and quarrying</i>	101,0	98,3	100,2	100,5	105,7	105,2	114,1	114,0	5686,88
przetwórstwo przemysłowe <i>manufacturing</i>	103,8	105,0	105,5	104,5	105,4	106,2	106,6	107,1	4294,77
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ <i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	86,4	95,4	97,7	99,2	105,4	104,5	105,6	106,5	6946,98
dostawa wody; gospodaro- wanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ <i>water supply; sewerage waste management and remediation activities</i>	101,7	103,8	103,3	103,3	103,4	103,0	104,5	104,6	4140,65
Budownictwo <i>Construction</i>	97,5	104,1	104,8	105,2	109,9	107,6	106,5	106,6	4488,41
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ <i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	105,2	106,9	107,7	107,2	106,7	107,4	107,0	108,7	3731,09
Transport i gospodarka magazy- nowa <i>Transportation and storage</i>	102,4	106,1	107,0	107,6	109,8	106,7	107,6	108,9	3922,95
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ <i>Accommodation and catering^Δ</i>	103,3	104,0	105,5	106,2	113,5	112,8	111,4	113,2	2929,72
Informacja i komunikacja <i>Information and communication</i>	107,6	110,5	107,3	106,1	104,8	106,6	107,8	106,2	6682,37
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ <i>Real estate activities</i>	104,0	101,6	102,6	103,6	105,4	108,7	107,1	107,6	4870,74
Działalność profesjonalna, nauko- wa i techniczna ^Δ <i>Professional, scientific and techni- cal activities^Δ</i>	115,2	117,1	111,2	111,5	101,0	103,6	102,7	103,4	5452,99
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ <i>Administrative and support service activities</i>	102,5	106,4	105,2	103,3	104,9	104,5	103,4	104,6	3141,57

^Δ Nie obejmuje działów: Badania naukowe i prace rozwojowe oraz Działalność weterynaryjna.

^Δ It does not include the following divisions: Scientific research development and Veterinary activities.

Wykres 29. Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstwChart 29. *Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector***Wykres 30. Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2017 r. w wybranych sekcjach**Chart 30. *Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2017*

Świadczenia społeczne

Social benefits

W 2017 r. w województwie wielkopolskim zwiększyła się liczba emerytów i rencistów pobierających świadczenia z ZUS, spadła natomiast liczba osób pobierających emeryturę i rentę rolników indywidualnych. Odnotowano wzrost zarówno przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez ZUS jak i świadczenia wypłacanego rolnikom indywidualnym.

W 2017 r. w województwie wielkopolskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 754,2 tys. osób i była większa od notowanej przed rokiem (o 4,8 tys. osób, tj. o 0,6%), jak i w 2015 r. (o 9,4 tys. osób, tj. o 1,3%). W kraju w omawianym roku świadczenia wypłacano przeciętnie 8935,2 tys. osób, czyli o 0,3% więcej niż w roku poprzednim i o 0,6% więcej niż w 2015 r.

Tabela 12. Świadczenia społeczne
Table 12. Social benefits

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017			
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>			2010=100	2015=100	2016=100	
POLSKA <i>POLAND</i>							
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	9243,4	8879,6	8908,9	8935,2	96,7	100,6	100,3
pobierających świadczenia z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych razem <i>receiving benefits from non-agricultural social insurance system together</i>	7868,8	7676,5	7714,5	7759,9	98,6	101,1	100,6
w tym wypłacane przez ZUS ^a <i>paid by the Social Insurance Institution</i>	7491,4	7273,8	7312,8	7358,2	98,2	101,2	100,6
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1374,7	1203,2	1194,4	1175,3	85,5	97,7	98,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych razem w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension from non-agricultural social security system together in zł</i>	1642,90	2049,26	2086,35	2138,03	130,1	104,3	102,5
wypłacana przez ZUS ^a <i>paid by the Social Insurance Institution^a</i>	1588,95	1980,96	2018,48	2072,44	130,4	104,6	102,7
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	1755,19	2170,64	2204,96	2253,79	128,4	103,8	102,2
wypłacana przez ZUS ^a <i>paid by the Social Insurance Institution^a</i>	1698,35	2096,55	2131,70	2182,45	128,5	104,1	102,4
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł</i>	954,68	1179,63	1182,83	1200,00	125,7	101,7	101,5
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	996,18	1209,81	1210,30	1221,69	122,6	101,0	100,9

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSWiA oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSWiA oraz MS nie uwzględnionymi w podziale na województwa.

^a Including accident pensions financed from the SIF, paid from the MND, the MIA, and the MJ simultaneously to retirement pensions from the MND, the MIA, and the MJ not included in the territorial distribution by voivodships.

Tabela 12. Świadczenia społeczne (dok.)
 Table 12. Social benefits (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017			
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>			2010=100	2015=100	2016=100	
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP							
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	766,8	744,8	749,5	754,2	98,4	101,3	100,6
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>receiving benefits paid by the Social Insurance Institution</i>	640,6	627,8	631,8	636,8	99,4	101,4	100,8
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	126,2	117,0	117,7	117,4	93,0	100,3	99,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension paid by the Social Insurance Institution</i>	1514,25	1897,51	1935,97	1991,99	131,5	105,0	102,9
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	1655,39	2040,13	2075,01	2128,21	128,6	104,3	102,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł <i>Average monthly gross retirement and other pension of farmers in zł</i>	946,32	1167,02	1168,04	1181,02	124,8	101,2	101,1
w tym emerytura <i>of which retirement pension</i>	1001,97	1199,29	1196,38	1202,92	120,1	100,3	100,5

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m.in. z tytułu osiągania przychodów z pracy; nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

W 2017 r. udział osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 8,4% i nie zmienił się w stosunku do roku poprzedniego. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa wielkopolskiego stanowili 8,7% całej populacji, a biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS w 2017 r. województwo znalazło się na trzeciej pozycji w kraju (z udziałem 10,0%).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi)** dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Tabela 13. Świadczenia społeczne w województwie wielkopolskim
Table 13. Social benefits in wielkopolskie voivodship

Wyszczególnienie	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys. <i>Average monthly number of retirees and pensioners in thous.</i>	748,0	748,6	749,0	749,5	751,7	751,7	751,7	754,2
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	100,6	100,6	100,6	100,6	100,5	100,4	100,4	100,6
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS <i>receiving benefits paid by the Social Insurance Institution</i>	630,2	630,8	631,2	631,8	634,0	634,1	634,3	636,8
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	100,4	100,5	100,6	100,6	100,6	100,5	100,5	100,8
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	117,8	117,8	117,7	117,7	117,6	117,6	117,4	117,4
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	101,7	101,3	100,8	100,6	99,8	99,8	99,7	99,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł: <i>Average monthly gross retirement pay and pension in zł</i>								
wypłacana przez ZUS <i>paid by the Social Insurance Institution</i>	1924,41	1928,73	1932,24	1935,97	1959,60	1969,01	1975,28	1991,99
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	103,0	102,5	102,2	102,0	101,8	102,1	102,2	102,9
rolników indywidualnych <i>farmers</i>	1166,35	1168,34	1168,52	1168,04	1170,93	1176,68	1178,40	1181,02
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>	101,5	100,2	100,1	100,1	100,4	100,7	100,8	101,1

W 2017 r. w województwie emerytura i renta z ZUS otrzymywało 636,8 tys. osób, tj. o 0,8% więcej niż przed rokiem i o 1,4% więcej w stosunku do 2015 r. Liczba emerytów w województwie wzrosła o 2,7% w odniesieniu do 2016 r., zmniejszyła się jednak przeciętna liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 5,8%) oraz osób pobierających renty rodzinne (o 0,4%). W 2017 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (67,0% całej zbiorowości), a najmniejszą osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (14,9%).

Odmienne kształtowała się dynamika liczby osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych – liczba osób pobierających emeryturę pozostała na niezmiennym poziomie, podczas gdy w pozostałych grupach świadczeniobiorców odnotowano spadek liczby osób w porównaniu z 2016 r. Emerytura i renta rolnicze pobierało w 2017r. 117,4 tys. osób (o 0,3% mniej niż w roku 2016 i o 0,3% więcej w stosunku do 2015 r.). W odniesieniu do 2016 r. zaobserwowano spadek osób otrzymujących renty rodzinne (o 0,1%) oraz renty z tytułu niezdolności do pracy

(o 1,3%). Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS, dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 75,5%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 4,1% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

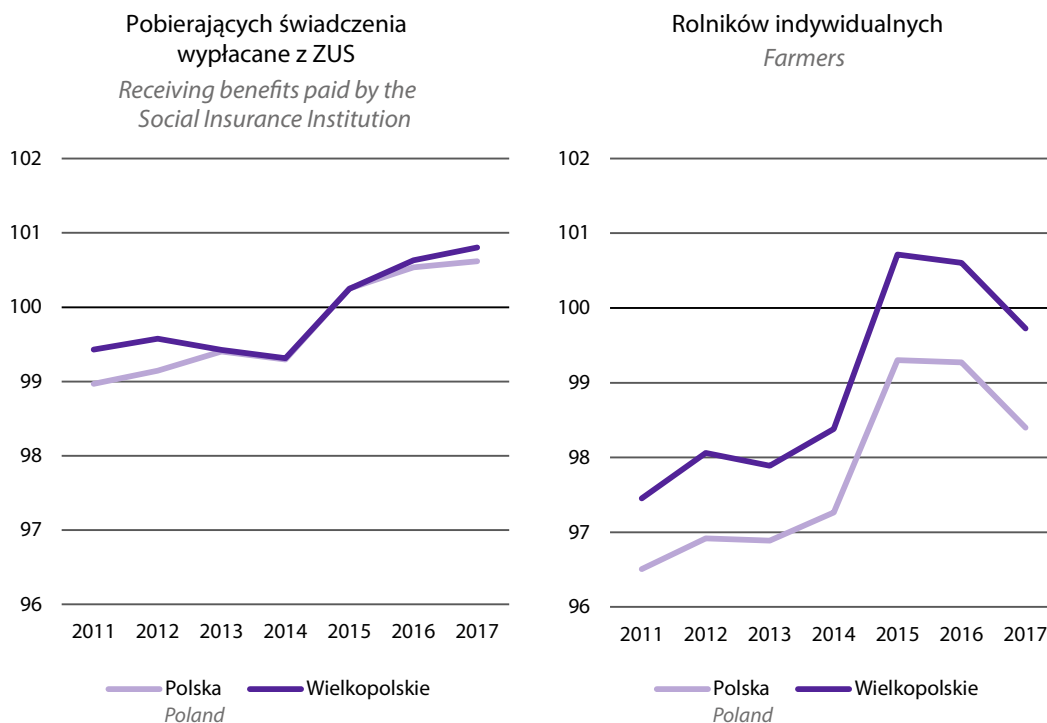
W 2017 r. w województwie przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1991,99 zł i była o 2,9% wyższa niż przed rokiem (w kraju zanotowano wzrost o 2,7%). Takie samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się na poziomie 1181,02 zł i zwiększyło się o 1,1% w ciągu roku.

Tendencję wzrostową obserwowano we wszystkich kategoriach świadczeń pobieranych z ZUS jak i rolników indywidualnych – zarówno w województwie, jak i w kraju. Największy wzrost w ciągu roku świadczeń wypłacanych przez ZUS odnotowano w przypadku renty z tytułu niezdolności do pracy – w województwie o 3,3%, a w kraju o 2,8%).

W 2017 r. w województwie wielkopolskim wysokość świadczeń społecznych kształtowała się poniżej średniej krajowej. Pod względem przeciętnej wysokości świadczeń wypłacanych z ZUS województwo plasowało się (podobnie jak przed rokiem) na ósmym miejscu w kraju, a w przypadku świadczeń rolników indywidualnych – na jedenastym. W 2017 r. jedynym świadczeniem o wartości powyżej średniej krajowej (o 0,5%) była renta z tytułu niezdolności do pracy wypłacana przez KRUS. Przeciętna emerytura rolników indywidualnych była w województwie mniejsza niż w kraju o 1,5%, a renta rodzinna o 4,9%. Natomiast w przypadku wypłat z ZUS, emerytury były niższe od średniej krajowej o 2,5%, renty z tytułu niezdolności do pracy o 3,7%, a renty rodzinne o 4,8%.

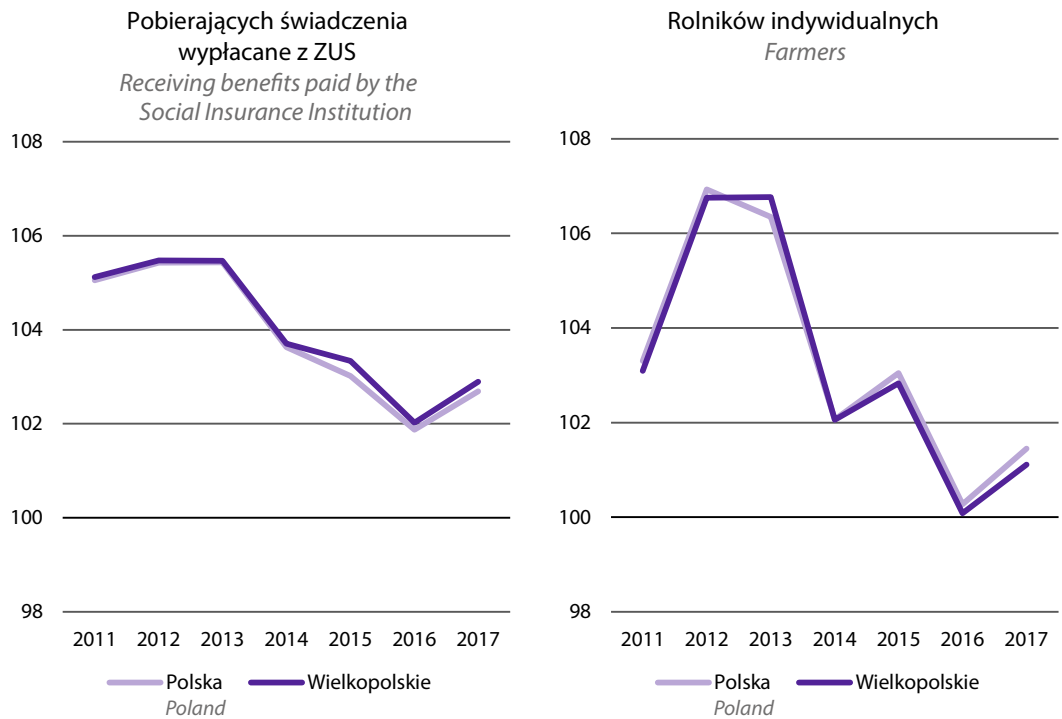
Wykres 31. Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów Rok poprzedni = 100

Chart 31. Indices of average monthly number of retirees and pensioners
Previous year = 100

Wykres 32. Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto
Rok poprzedni = 100

Chart 32. *Indices of average monthly gross retirement pay and pension*
Previous year = 100

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych

Prices of goods and consumer services

W 2017 r. w województwie wielkopolskim ceny większości grup towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosły w większym stopniu niż w kraju. Podobnie jak w Polsce, wzrost cen wystąpił w sześciu grupach towarów i usług, a najwyższy odnotowano w zakresie transportu.

W 2017 r. w województwie wielkopolskim ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w odniesieniu do roku poprzedniego średnio o 2,3% (wobec wzrostu o 2,0% średnio dla Polski). W województwie najbardziej zdrożały towary i usługi transportowe (o 4,7%), żywność i napoje bezalkoholowe (o 4,4%), opłaty za mieszkanie (o 2,1%) oraz towary i usługi związane z rekreacją i kulturą (o 1,5%). Mniej niż przed rokiem płacono tylko za odzież i obuwie (o 4,5%). Podobne tendencje obserwowano w skali kraju, gdzie zanotowano nieco mniejszy wzrost cen w transporcie, za towary i usługi związane z użytkowaniem mieszkania oraz żywności i napojów bezalkoholowych, a większy spadek cen odzieży i obuwia.

Podstawę do opracowania wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany. Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Tabela 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Table 14. Price indices of consumer goods and services

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>			
POLSKA <i>POLAND</i>				
Ogółem <i>Total</i>	102,6	99,1	99,4	102,0
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,7	98,3	100,8	104,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	105,3	101,2	100,7	101,0
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	96,2	95,2	95,6	94,8
Mieszkanie <i>Dwellings</i>	103,3	100,5	99,4	101,6
Zdrowie <i>Health</i>	102,9	101,9	99,2	101,2
Transport <i>Transport</i>	106,2	91,1	95,4	103,8
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	99,7	100,7	98,1	101,4
Edukacja <i>Education</i>	102,7	101,1	100,8	101,2

Tabela 14. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)

Table 14. Price indices of consumer goods and services (cont.)

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>			
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem <i>Total</i>	102,8	98,9	99,4	102,3
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	102,0	98,0	101,1	104,4
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	106,2	101,2	100,9	100,7
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	96,5	96,8	96,9	95,5
Mieszkanie <i>Dwellings</i>	103,4	100,5	99,4	102,1
Zdrowie <i>Health</i>	103,0	102,2	98,9	101,1
Transport <i>Transport</i>	107,3	90,5	95,0	104,7
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	101,4	101,0	96,7	101,5
Edukacja <i>Education</i>	104,8	100,6	100,3	100,7

Tabela 15. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim

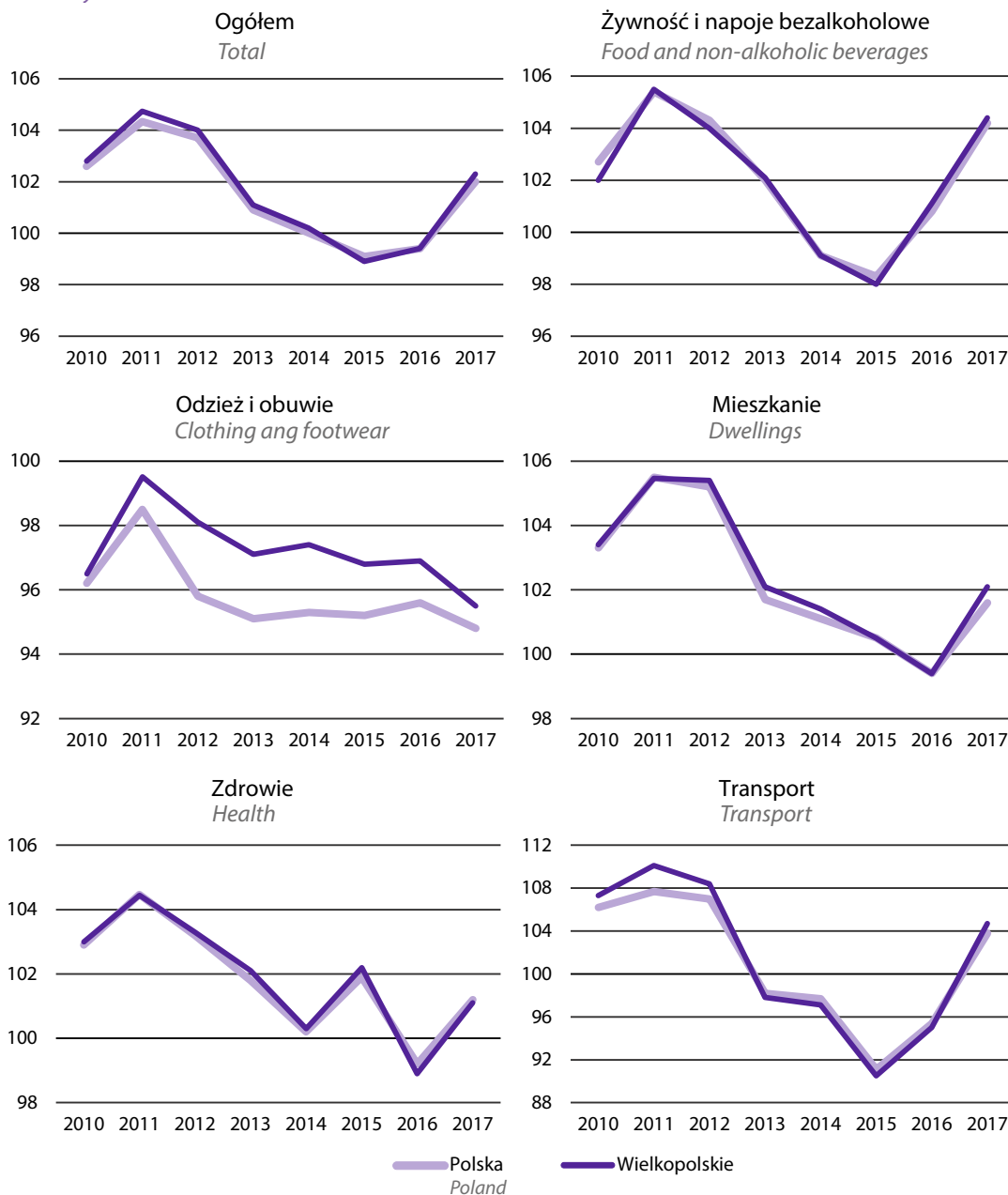
Table 15. Price indices of consumer goods and services in wielkopolskie voivodship

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2016				2017			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 <i>corresponding period of previous year = 100</i>							
Ogółem <i>Total</i>	99,0	99,1	99,4	100,3	102,4	102,0	102,1	102,6
Żywność i napoje bezalkoholowe <i>Food and non-alcoholic beverages</i>	100,1	101,0	101,6	101,7	104,0	103,3	104,5	105,7
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe <i>Alcoholic beverages and tobacco</i>	100,7	101,1	101,0	100,9	100,7	100,5	100,6	100,9
Odzież i obuwie <i>Clothing and footwear</i>	97,2	97,1	96,8	96,4	95,6	95,4	95,3	95,9
Mieszkanie <i>Dwellings</i>	99,3	99,0	99,4	99,8	101,5	102,0	102,1	102,7
Zdrowie <i>Health</i>	99,8	100,0	98,0	97,8	101,2	100,7	101,1	101,4
Transport <i>Transport</i>	91,4	92,6	93,9	102,3	112,0	104,9	101,3	101,3
Rekreacja i kultura <i>Recreation and culture</i>	97,8	95,6	96,2	97,1	99,2	102,3	102,2	102,2
Edukacja <i>Education</i>	101,0	100,9	100,5	98,9	100,1	100,2	100,5	102,0

W 2017 r. w województwie wielkopolskim największy wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wystąpił w IV kwartale (o 2,6%), przy czym najbardziej zdrożała żywność i napoje bezalkoholowe (o 5,7%). Najwyższy w ciągu roku wzrost cen odnotowano w I kwartale i dotyczył on towarów i usług związanych z transportem (o 12,0%). Spadek cen w 2017 r. zaobserwowano dla odzieży i obuwia (wszystkie kwartały) oraz towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (I kwartał). W pozostałych grupach towarów i usług zaobserwowano wzrost cen we wszystkich kwartałach.

Wykres 33. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych
Rok poprzedni = 100

Chart 33. Price indices of consumer goods and services
Previous year = 100

W grudniu 2017 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie wielkopolskim najbardziej podrożały: jaja kurze (o 46,9%) i jabłka (o 46,9%), masło (o 43,0%) oraz marchew (o 38,7%). Mniej płacono między innymi za cukier (o 18,8%), mąkę pszenną (o 8,5%) i mleko o zawartości tłuszczu 3-3,5% (o 5,7%).

W grupie artykułów i usług nieżywnościowych najbardziej wzrosły ceny węgla kamiennego (o 14,8%), mydła (o 11,7%) oraz usług wywozu śmieci niesegregowanych (o 7,0%) i strzyżenia włosów męskich (o 6,9%). Spadła cena przenośnego odtwarzacza multimedialnego typu MP4 (o 5,8%), biletu na przejazd autobusem miejskim (o 5,1%) oraz miksera elektrycznego (o 3,4%) i ręcznika frotte (o 3,4%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych prezentowanych towarów żywnościowych były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług konsumpcyjnych notowano raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Wykres 34. Zmiany cen detalicznych wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w województwie wielkopolskim w 2017 r.

Chart 34. Annual changes in retail prices of selected consumer goods and services in wielkopolskie voivodship in 2017

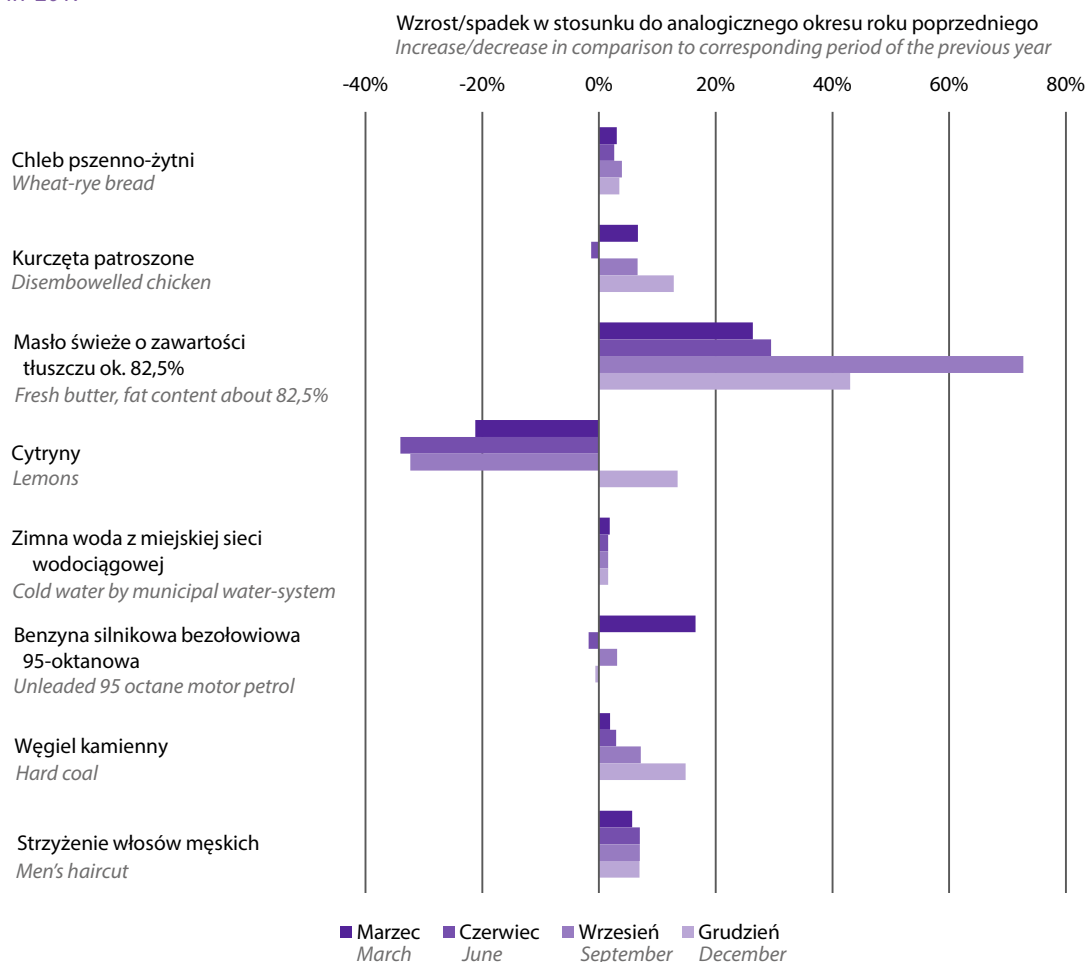

Tabela 16. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu
 Table 16. Average retail prices of selected consumer goods and services in December

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017	
	w złotych in pln				2016 = 100
POLSKA POLAND					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg Wheat-rye bread - per 0,5 kg	2,08	2,21	2,21	2,31	104,5
Kurczęta patroszone – za 1 kg Disembowelled chicken – per 1 kg	5,96	6,60	6,45	7,11	110,2
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – za 1 kg Pork, boneless (centre loin) – per 1 kg	13,68 ^a	13,79 ^a	14,61 ^a	17,30	100,2
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg Pork ham, boiled - per 1 kg	21,65	24,01	24,96	26,26	105,2
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l Cow's milk: fat content 3-3,5%, sterilized – per 1 l	2,67	2,80	2,78	2,78	100,0
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g	4,27	3,98	4,90	6,75	137,8
Cebula – za 1 kg Onions – per 1 kg	2,25	2,20	1,76	2,01	114,2
Ziemniaki – za 1 kg Potatoes – per 1 kg	1,43	1,19	0,98	1,13	115,3
Cukier biały kryształ – za 1 kg White sugar, crystallized – per kg	2,94	2,44	3,17	2,62	82,6
Sok jabłkowy – za 1 l Apple juice – per 1 l	3,64	3,63	3,57	3,60	100,8
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. Men's suit made of fabric containing wool – per set	467,17 ^b	662,3	658,97	665,00	100,9
Półbuty skórzane męskie na podszewie nieskórzanej – za 1 parę Low-cut leather shoes with non-leather sole – per 1 pair	164,09	197,64	199,02	202,07	101,5
Proszek do prania – za 300 g Washing powder – per 300 g	4,43 ^c	5,33 ^d	5,45	5,48	100,6
Ciepła woda – za 1 m ³ Hot water – per 1 m ³	17,89	21,68	21,79	21,69	99,5
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim Single ticket for intra-urban bus	2,23	2,71	2,71	2,71	100,0
Bilet do kina Cinema ticket	15,23	18,39	19,02	19,58	102,9
Wizyta u lekarza specjalisty Consultation with a specialist doctor	69,63	90,26	93,93	100,85	107,4

a Mięso wieprzowe z kością. b Garnitur męski z elanowełny. c Za 400 g. d Za 280 g.
 a Pork, bone in. b Men's suit fabrics of polyester-wool mix. c Per 400 g. d Per 280 g

Tabela 16. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)
 Table 16. Average retail prices of selected consumer goods and services in December (cont.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	2017	
	w złotych				2016 = 100
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP					
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg <i>Wheat-rye bread – per 0,5 kg</i>	2,08	2,29	2,3	2,38	103,5
Kurczęta patroszone – za 1 kg <i>Disembowelled chicken – per 1 kg</i>	5,66	6,24	6,25	7,05	112,8
Mięso wieprzowe bez kości (schab środkowy) – za 1 kg <i>Pork, boneless (centre loin) – per 1 kg</i>	12,87 ^a	12,64 ^a	13,84 ^a	16,83	97,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg <i>Pork ham, boiled – per 1 kg</i>	20,85	22,48	23,82	24,5	102,9
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l <i>Cow's milk: fat content 3-3,5%, sterilized – per 1 l</i>	2,58	2,79	2,80	2,64	94,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g <i>Fresh butter, fat content about 82,5% – per 200 g</i>	4,11	3,92	4,53	6,48	143,0
Cebula – za 1 kg <i>Onions – per 1 kg</i>	2,15	2,24	1,79	2,04	114,0
Ziemniaki – za 1 kg <i>Potatoes – per 1 kg</i>	1,36	1,12	0,95	1,09	114,7
Cukier biały kryształ – za 1 kg <i>White sugar, crystallized – per kg</i>	2,94	2,42	3,13	2,54	81,2
Sok jabłkowy – za 1 l <i>Apple juice – per 1 l</i>	3,69	3,61	3,59	3,56	99,2
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny – za 1 kpl. <i>Men's suit made of fabric containing wool – per set</i>	435,53 ^b	641,33	653,41	649,35	99,4
Półbuty skórzane męskie na podszewie nieskórzanej – za 1 parę <i>Low-cut leather shoes with non-leather sole – per 1 pair</i>	162,05	188,20	190,47	193,25	101,5
Proszek do prania – za 300 g <i>Washing powder – per 300 g</i>	4,40 ^c	5,10 ^d	5,51	5,52	100,2
Ciepła woda – za 1 m ³ <i>Hot water – per 1 m³</i>	17,07	20,51	20,62	20,37	98,8
Bilet normalny na przejazd jednorazowy autobusem miejskim <i>Single ticket for intra-urban bus</i>	2,36	3,03	3,12	2,96	94,9
Bilet do kina <i>Cinema ticket</i>	14,22	17,44	17,97	18,63	103,7
Wizyta u lekarza specjalisty <i>Consultation with a specialist doctor</i>	77,11	101,58	103,16	107,37	104,1

^a Mięso wieprzowe z kością. ^b Garnitur męski z elanowej. ^c Za 400 g. ^d Za 280 g.
^a Pork, bone in. ^b Men's suit fabrics of polyester-wool mix. ^c Per 400 g. ^d Per 280 g.

Rolnictwo Agriculture

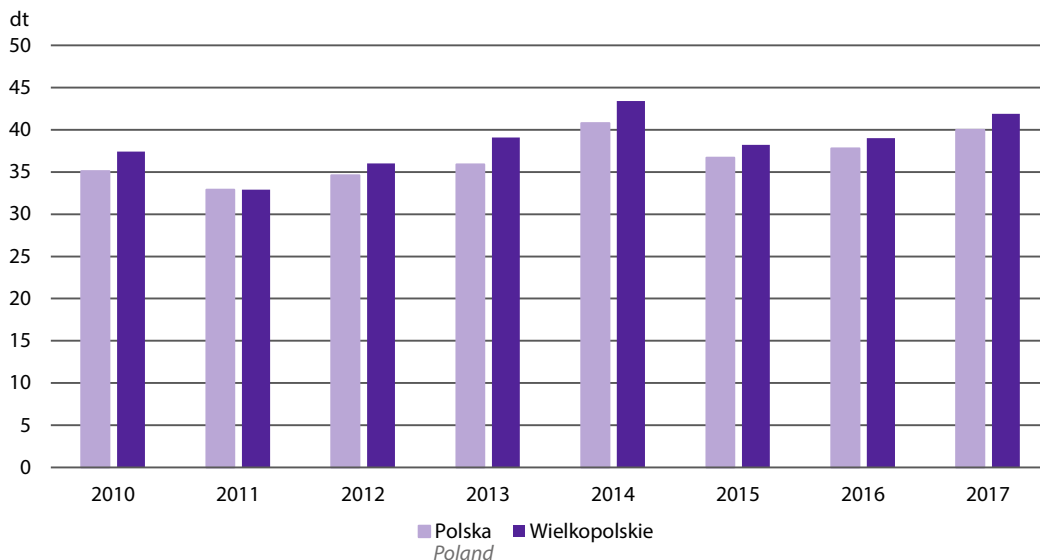
Produkcja roślinna Crop production

W 2017 r. w województwie wielkopolskim na skutek wzrostu wydajności z jednostki powierzchni oraz zwiększenia areálu uprawy, uzyskano wyższą niż przed rokiem produkcję ziarna zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi. Również na skutek lepszego plonowania oraz wzrostu powierzchni uprawy zwiększyły się zbiory rzepaku i rzepiku, a także produkcja ziemniaków.

Powierzchnia uprawy zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w 2017 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 923,8 tys. ha i była większa o 4,9% od ubiegłorocznej oraz o 2,6% od notowanej w 2015 r. Areal przeznaczony pod uprawę tych gatunków w województwie stanowił 13,3% ich powierzchni w kraju. Średni plon uzyskany w 2017 r. wyniósł 41,9 dt z ha i był wyższy od ubiegłorocznego o 7,4% oraz o 9,7% od uzyskanego w 2015 r. Plon uzyskany w województwie wielkopolskim przewyższał o 4,8% średni plon w kraju. Produkcja ziarna w 2017 r. została oszacowana na 3872,6 tys. ton, czyli była wyższa o 12,7% od uzyskanej przed rokiem i o 12,6% od notowanej w 2015 r. Ziarno zebrane w województwie stanowiło 14,0% krajowej produkcji zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi.

Wykres 35. Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi z 1 ha

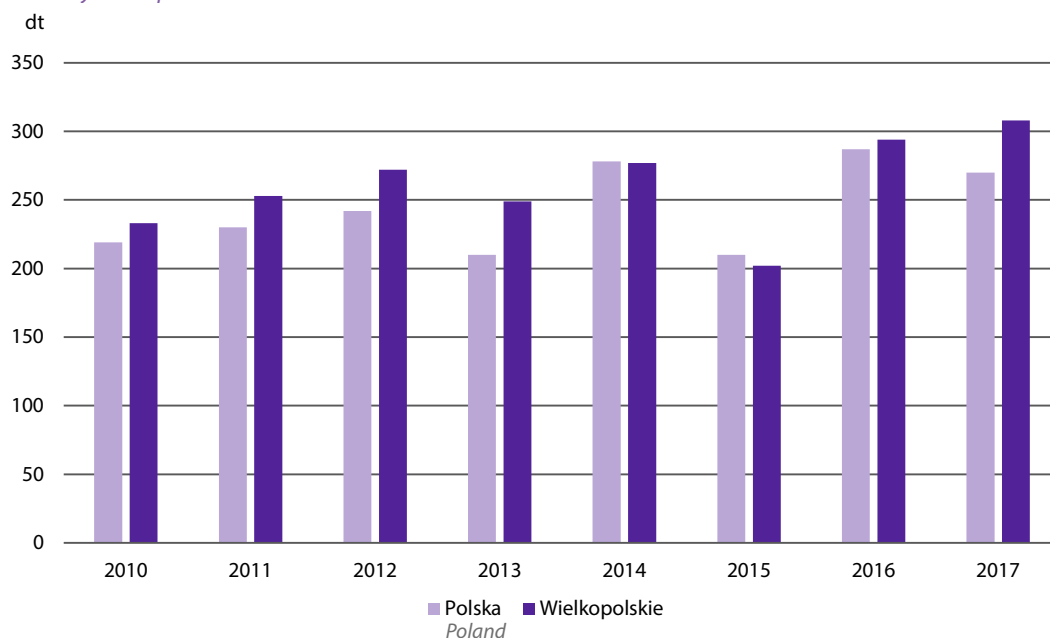
Chart 35. Yields of basic and mixed cereals per 1 ha

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku w 2017 r. wyniosła 109,2 tys. ha i w porównaniu z rokiem poprzednim wzrosła o 5,0%, a w stosunku do 2015 r. była mniejsza o 4,7%. Powierzchnia ta stanowiła 11,9% powierzchni przeznaczonej pod uprawę tych gatunków w kraju. Średni plon wyniósł 28,3 dt z ha i był niższy o 3,7% od średnich plonów w kraju, ale w porównaniu z plonem sprzed roku, był wyższy o 3,7%, a w odniesieniu do plonu uzyskanego w 2015 r. był niższy o 10,4%. Łącznie zebrano 309,3 tys. ton ziarna rzepaku i rzepiku, tj. o 9,2% więcej niż przed rokiem, ale o 14,7% mniej niż w 2015 r. Zbiór na takim poziomie stanowił 11,5% krajowego zbioru rzepaku i rzepiku.

Wykres 36. Plony ziemniaków^a z 1 ha

Chart 36. *Potatoe yields^a per 1 ha*

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych.
^a Excluding those grown in home gardens.

W 2017 r. pod ziemniaki (bez uprawy w ogrodach przydomowych) przeznaczono 42,8 tys. ha, czyli o 30,0% więcej niż w roku poprzednim i o 35,9% więcej niż w 2015 r. Powierzchnia ta stanowiła 13,3% areалу ziemniaków w kraju. Z 1 ha zebrano przeciętnie 308 dt ziemniaków, czyli o 4,8% więcej niż przed rokiem i o 52,5% więcej niż w 2015 r. W odniesieniu do średniego plonu w kraju, plon uzyskany w województwie były wyższy o 14,4%. Produkcja ziemniaków ukształtowała się na poziomie 1318,0 tys. ton i przewyższała ubiegłoroczną o 36,2%, a uzyskaną w 2015 r. ponad 2-krotnie, tj. o 107,2%. Ziemniaki zebrane w województwie wielkopolskim stanowiły 15,2% zbioru krajowego.

Pogłowie zwierząt gospodarskich

Animal production

W 2017 r., w odniesieniu do roku poprzedniego, zwiększyło się pogłowie zwierząt gospodarskich.

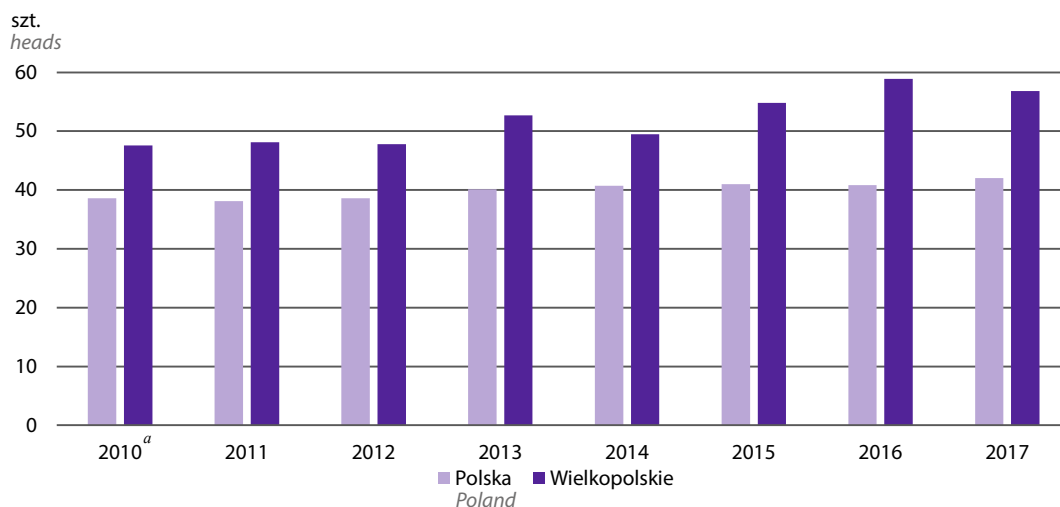
W czerwcu 2017 r. pogłowie bydła w województwie liczyło 1007,0 tys. szt. i stanowiło 16,4% pogłowia kraju. W stosunku do 2016 r. liczebność stada zwiększyła się o 1,0% (w kraju – była większa o 3,4%). Podobnie w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. odnotowano wzrost liczebności pogłowia o 5,9% (w kraju – o 3,1%).

Badania **pogłowia trzody chlewnej i produkcji żywca wieprzowego** prowadzone są 3-krotnie w roku – w marcu według stanu w dniu 1 marca, w czerwcu według stanu w dniu 1 czerwca i w grudniu według stanu w dniu 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2-krotnie w roku – według stanu w dniu 1 czerwca i 1 grudnia.

Udział krów w pogłowie bydła kształtował się w tym czasie na poziomie 28,0%, a w stadzie krów dominowały krowy mleczne, których udział wyniósł 92,6% (dla Polski udziały te wyniosły odpowiednio: 38,7% i 90,7%).

**Wykres 37. Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych
Stan w czerwcu**

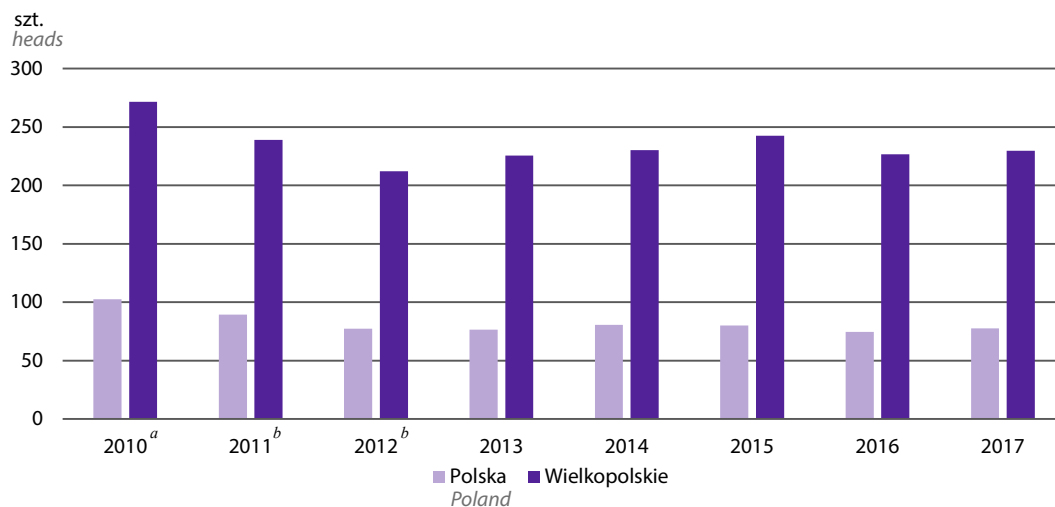
Chart 37. Cattle density per 100 ha agricultural land
As of June

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
^a Information from Statistical Yearbook of Agriculture.

**Wykres 38. Obsada świń na 100 ha użytków rolnych
Stan w czerwcu**

Chart 38. Pigs density per 100 ha agricultural land
As of June

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Stan w lipcu.
^a Information from Statistical Yearbook of Agriculture. ^b As of July.

Pogłowie świń w województwie wielkopolskim w czerwcu 2017 r. kształtowało się na poziomie 4070,1 tys. szt., a ich udział w krajowym pogłowie wyniósł 35,9%. Województwo wielkopolskie od lat jest największym producentem świń w kraju. W odniesieniu do 2016 r. odnotowano wzrost liczebności pogłowia o 6,1% (w kraju – o 4,5%), ale w porównaniu z 2015 r. spadek o 3,4% (w kraju – o 2,5%). Decydujące o możliwościach reprodukcyjnych stada pogłowia loch na chów stanowiło 6,5% pogłowia świń w województwie i przeważały w nim lchy prośne, których udział wynosił 69,9% (dla Polski udziały te wyniosły odpowiednio 7,8% i 68,1%).

W czerwcu 2017 r. pogłowie owiec liczyło 21,0 tys. szt. i stanowiło 8,0% pogłowia krajowego. W porównaniu z poprzednim rokiem liczba owiec była większa o 19,4% (w kraju – o 9,2%), a w odniesieniu do 2015 r. odnotowano wzrost liczebności o 21,2% (w kraju – o 14,8%).

W omawianym okresie pogłowie drobiu kształtowało się na poziomie 36932,0 tys. szt., a udział pogłowia województwa w krajowym pogłowie wyniósł 18,7%. W porównaniu z rokiem poprzednim jego stan zwiększył się o 6,9% (w kraju odnotowano wzrost – o 5,2%), natomiast w odniesieniu do stanu notowanego w 2015 r. – był większy o 31,2% (w kraju – o 35,2%).

Skup produktów rolnych

Procurement of agricultural products

W 2017 r. zwiększyły się dostawy do skupu żyta, żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) i drobiowego oraz mleka, a mniejszy był skup pszenicy i żywca wieprzowego.

W 2017 r. skupiono 1251,7 tys. ton podstawowych zbóż konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowiło 12,0% skupu krajowego. W odniesieniu do roku poprzedniego skup ten był niższy o 2,7%, a w porównaniu z 2015 r. – niższy o 5,7% (w kraju odnotowano w tym czasie wzrost odpowiednio – o 1,7% i 6,4%). Skup pszenicy osiągnął poziom 822,5 tys. ton, tj. był niższy niż przed rokiem o 3,1%, ale przewyższał o 6,1% dostawy z 2015 r. Skup żyta ukształtował się na poziomie 168,7 tys. ton i był większy zarówno od ubiegłorocznego – o 34,7%, jak i notowanego w 2015 r. – o 1,7%.

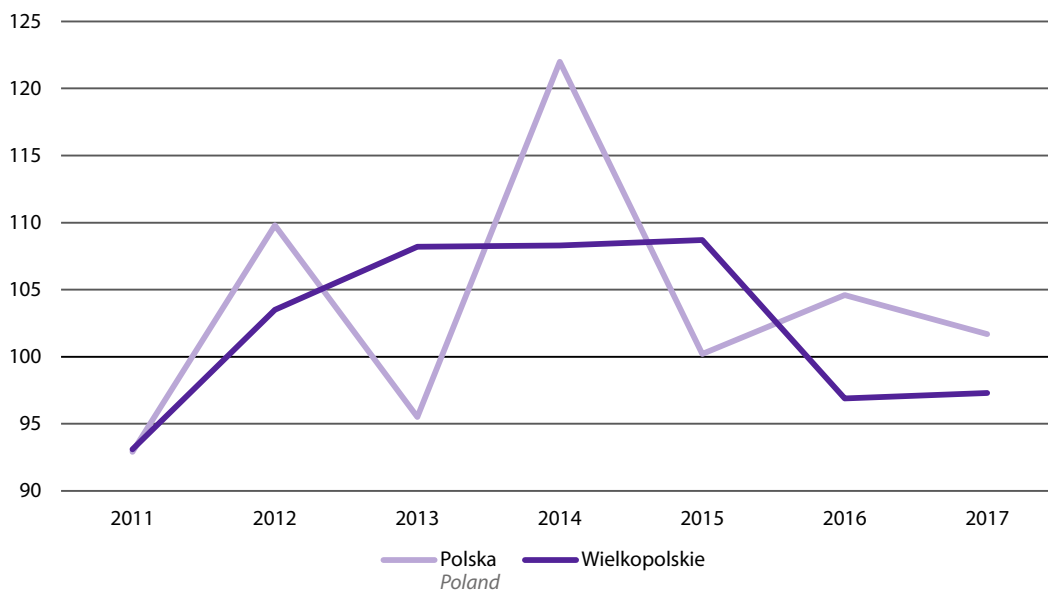
W 2017 r. skupiono 443,1 tys. ton ziemniaków, a ilość ta stanowiła 24,4% skupu krajowego. W porównaniu z rokiem poprzednim skup ten był niższy o 7,1%, ale w odniesieniu do 2015 r. – wyższy o 9,7% (w kraju, w odniesieniu do poprzedniego roku, odnotowano spadek o 3,3%, a do 2015 r. – wzrost o 18,9%).

Wykres 39. Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)

Rok poprzedni = 100

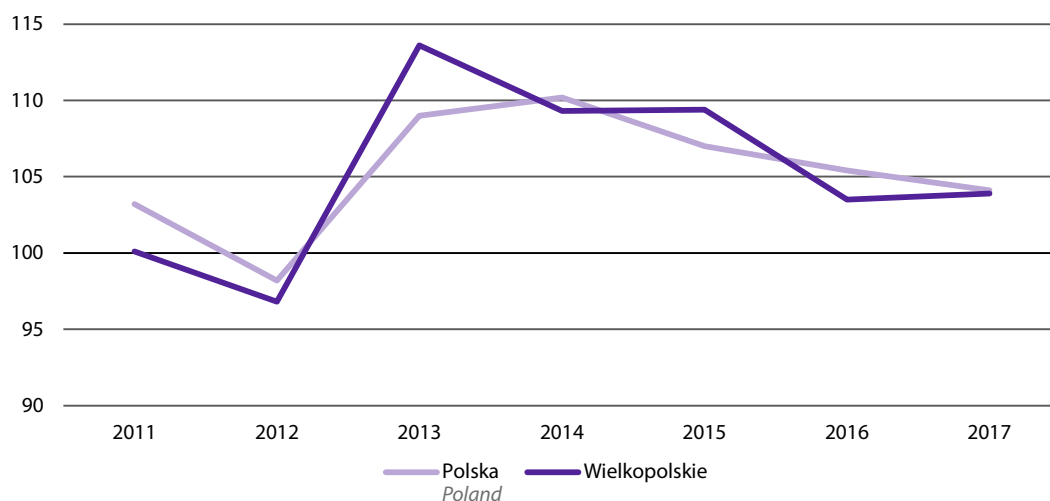
Chart 39. Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed)

Previous year = 100

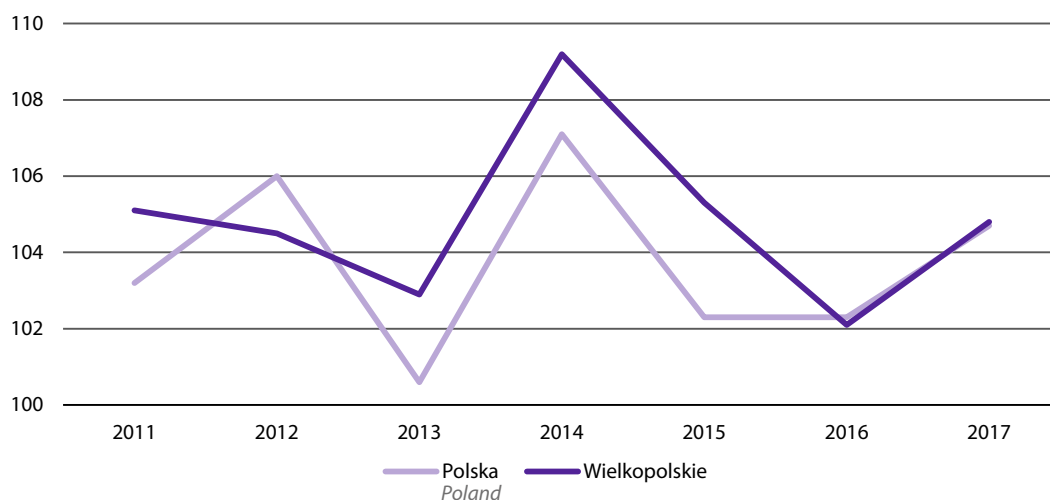
Wykres 40. Dynamika skupu żywca rzeźnego ogółem (w wadze żywej)
Rok poprzedni = 100

Chart 40. Indices of procurement of total animals (in live weight)
 Previous year = 100

Wykres 41. Dynamika skupu mleka krowiego
Rok poprzedni = 100

Chart 41. Indices of procurement of cow's milk
 Previous year = 100

Skup żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami w wadze poubojowej ciepłej wyniósł 972,2 tys. ton i stanowił 21,8% skupu krajowego. Skup na takim poziomie przewyższał ubiegłoroczny o 3,4%, a notowany w 2015 r. – o 7,2%.

Wielkość skupu wyrażona w wadze żywej przedstawiała się następująco: łącznie skupiono 609,9 tys. ton żywca wieprzowego, tj. o 0,5% mniej niż w roku poprzednim i niemal tyle samo, co w 2015 r.; 202,5 tys. ton żywca wołowego, tj. o 9,9% więcej niż przed rokiem i o 6,0% więcej niż w 2015 r. oraz 556,7 tys. ton żywca drobiowego, tj. o 6,9% więcej niż rok wcześniej i o 18,0% więcej niż w 2015 r.

W 2017 r. skupiono 1730,8 mln litrów mleka krowiego, tj. 15,3% mleka skupionego w kraju. Ilość ta przewyższała skup ubiegłoroczny o 4,8%, a uzyskany w 2015 r. – o 7,0%.

Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Procurement and marketplace prices of agricultural products

W 2017 r. w odniesieniu do roku poprzedniego odnotowano wzrost cen skupu pszenicy, żyta, żywca wołowego i wieprzowego oraz mleka, a na wolnym rynku więcej płacono za ziarno pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa oraz prosięta do dalszego chowu. Tańsze były tylko ziemniaki i żywiec drobiowy w skupie oraz ziemniaki jadalne na targowiskach.

Średnia cena skupu pszenicy (konsumpcyjnej i paszowej) w województwie w 2017 r. wyniosła 67,22 zł za 1 dt (w kraju – 66,44 zł) i była o 5,7% wyższa niż przed rokiem, ale w porównaniu z 2015 r. była niższa o 0,9%. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 80,81 zł (w kraju – 78,86 zł), tj. o 1,3% więcej niż w roku poprzednim i o 1,1% więcej niż w 2015 r.

Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

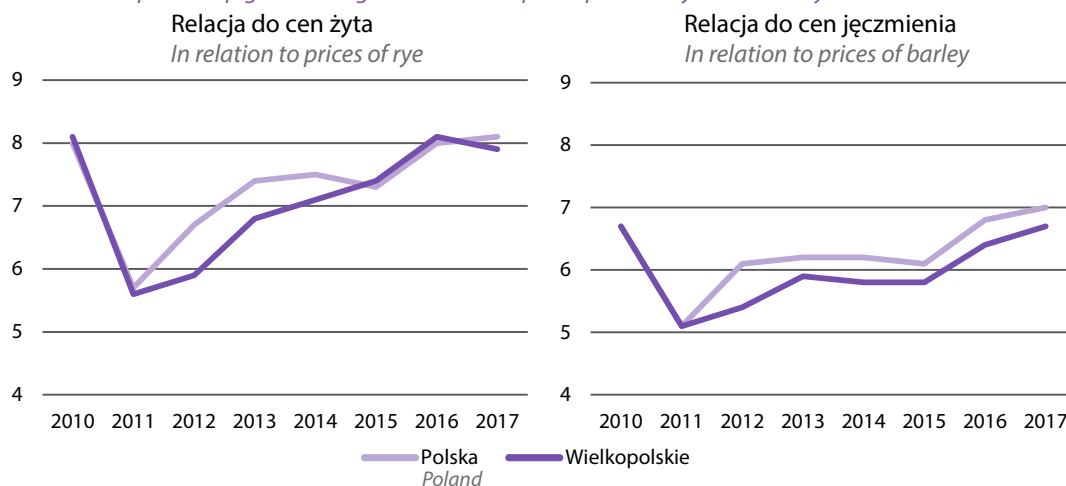
Cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 54,73 zł za dt (w kraju – 54,67 zł), tj. o 6,3% wyższym w porównaniu z zanotowanym w 2016 r. i o 6,5% wyższym niż w 2015 r. W obrocie targowiskowym cena żyta była wyższa niż w poprzednim roku o 8,9%, a w odniesieniu do ceny uzyskanej w 2015 r. – wzrosła o 8,7%, osiągając poziom 63,87 zł za dt (w kraju – 63,23 zł).

W 2017 r. za ziemniaki jadalne (bez wczesnych) płacono w skupie 61,32 zł za dt (w kraju – 52,46 zł), tj. o 2,6% więcej niż przed rokiem i o 7,6% więcej niż w 2015 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków jadalnych ukształtowała się w tym czasie na poziomie 92,97 zł za dt (w kraju – 87,43 zł), tj. o 5,2% niższym niż w 2016 r., ale o 13,0% wyższym niż w 2015 r.

Cena skupu żywca wołowego (bez cieląt) kształtowała się na poziomie 6,50 zł za kg (w kraju – 6,35 zł), tj. wzrosła o 6,0% w porównaniu do uzyskanej przed rokiem i przewyższała również cenę z 2015 r. – o 3,9%. Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 5,06 zł za kg (w kraju – 5,05 zł), tj. o 7,0% wyższą niż w 2016 r. i o 16,7% wyższą w porównaniu z zanotowaną w 2015 r. W 2017 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,64 zł za kg (w kraju – 3,69 zł) i była o 0,5% niższa od zanotowanej przed rokiem i o 5,2% niższa niż w 2015 r. Za 1 l mleka płacono w tym czasie 1,37 zł (w kraju – 1,39 zł), tj. o 25,6% więcej niż przed rokiem i 20,8% więcej niż w 2015 r.

Wykres 42. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

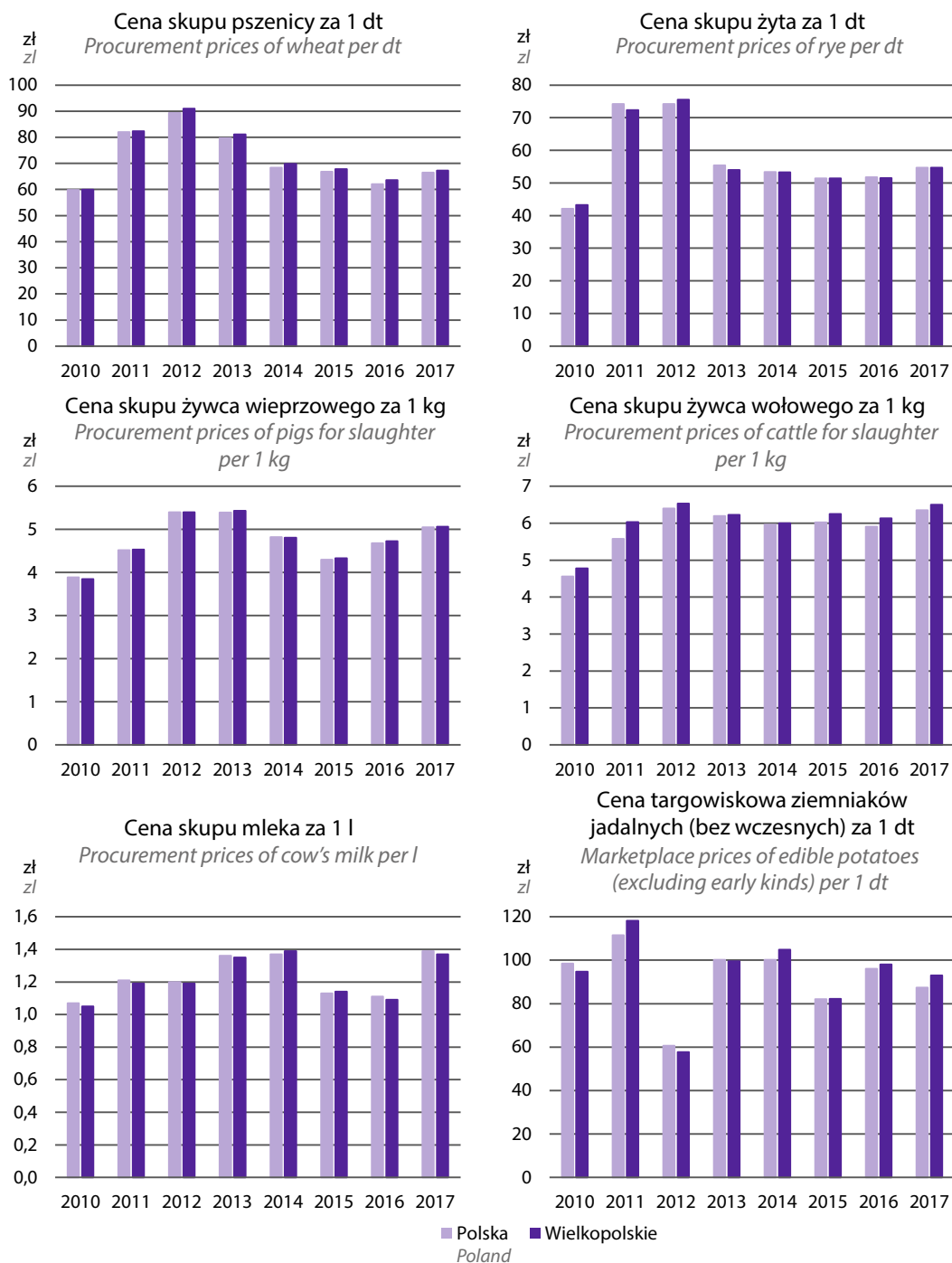
Chart 42. Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley

W odniesieniu do 2016 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen żyta uległa pogorszeniu, ale była korzystniejsza niż w roku 2015 r. Kształtowała się na poziomie 7,9 (wobec 8,1 w 2016 r. i 7,4 w 2015 r.), a w kraju wyniosła 8,1 (wobec 8,0 w 2016 r. i 7,3 w 2015 r.). Natomiast relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia uległa poprawie, tj. osiągnęła wartość 6,7 wobec 6,4 w 2016 r. i 5,8 w 2015 r. (w kraju odpowiednio – 7,0; 6,8 i 6,1).

Wykres 43. Przeciętne ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

Chart 43. Average procurement and marketplace prices of agricultural products

Globalna, końcowa i towarowa produkcja rolnicza

Gross, final and market agricultural output

W porównaniu z rokiem poprzednim w 2016 r. odnotowano wzrost wartości (w cenach stałych z 2015 r.) globalnej produkcji rolniczej oraz produkcji końcowej i towarowej.

Wartość produkcji globalnej w 2016 r. (w cenach stałych z 2015 r.) w porównaniu z 2015 r. zwiększyła się o 4,8%, przy wzroście wartości zarówno produkcji roślinnej – o 5,7%, jak i zwierzęcej – o 4,3%. Udział globalnej produkcji rolniczej województwa wielkopolskiego w wartości krajowej produkcji wyniósł 16,7%. Na dominującą w produkcji globalnej produkcję zwierzęcą przypadało 61,2% ogólnej wartości, a na produkcję roślinną – 38,8%.

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, świnie, owce, konie i drób.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

W **produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej)** prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Wartość produkcji końcowej w 2016 r., w porównaniu z poprzednim rokiem, była o 5,8% wyższa, co spowodowane zostało wzrostem wartości końcowej produkcji roślinnej – o 10,1% i końcowej produkcji zwierzęcej – o 4,0%. W 2016 r. odnotowano również wzrost wartości towarowej produkcji rolniczej na poziomie 2,9%, przy wzroście wartości towarowej produkcji zwierzęcej – o 3,3% i towarowej produkcji roślinnej – o 2,0%. Udział województwa wielkopolskiego w wartości produkcji końcowej oraz towarowej kraju ukształtował się odpowiednio na poziomie: 17,2% i 17,9%.

Tabela 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa
Table 17. Selected data on agriculture

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Plony z 1 ha w dt <i>Crops from 1 ha:</i>				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>basic and mixed cereals</i>	35,1	36,7	37,8	40,0
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	23,6	28,5	27,0	29,5
ziemniaki ^a <i>potatoes</i>	219	210	287	270
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	484	520	665	679
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w szt.: <i>Stock of farm animals per 100 ha agricultural land (as of June)^b in heads</i>				
bydło <i>cattle</i>	38,6 ^c	41,0	40,8	42,0
świnie (trzoda chlewna) <i>pigs</i>	102,6 ^c	80,0	74,7	77,6
owce <i>sheep</i>	1,8 ^c	1,6	1,6	1,8
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni) <i>hen poultry (over 2 weeks of age)</i>	1031,5 ^c	1004,6	1162,3	1351,1
Przeciętne ceny skupu w zł: <i>Average procurement prices in zł</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per 1 dt</i>	59,84	66,83	62,02	66,44
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per 1 dt</i>	42,12	51,42	51,73	54,67
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per 1dt</i>	50,86	51,15	52,27	52,46
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>cattle for slaughter (excluding calves) in live weight per 1 kg</i>	4,56	6,02	5,91	6,35
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>pigs for slaughter per 1 kg</i>	3,89	4,30	4,68	5,05
mleko krowie za 1 l <i>cows' milk per 1 l</i>	1,07	1,13	1,11	1,39
Ceny na targowiskach w zł: <i>Marketplace prices in zł</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per 1 dt</i>	64,91	75,59	75,11	78,86
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per 1 dt</i>	48,58	58,67	59,33	63,23
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt</i>	98,51	82,04	96,02	87,43
prosię na chów za 1 szt. <i>piglets for breeding per head</i>	130,20	154,03	154,62	183,96

a Bez uprawy w ogrodach przydomowych. *b* Patrz uwagi ogólne ust. 11 na stronie 91. *c* Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a Excluding those grown in home gardens. *b* See general notes act 11 on page 94. *c* Information from Statistical Yearbook of Agriculture.

Tabela 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Table 17. Selected data on agriculture (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Plony z 1 ha w dt: <i>Crops from 1 ha</i>				
zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi <i>basic and mixed cereals</i>	37,4	38,2	39,0	41,9
rzepak i rzepik <i>rape and turnip rape</i>	24,4	31,6	27,3	28,3
ziemniaki ^a <i>potatoes</i>	233	202	294	308
buraki cukrowe <i>sugar beets</i>	491	527	700	741
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w szt.: <i>Stock of farm animals per 100 ha agricultural land (as of June)^b in heads</i>				
bydło <i>cattle</i>	47,6 ^c	54,8	58,9	56,8
świnie (trzoda chlewna) <i>pigs</i>	271,4 ^c	242,6	226,7	229,7
owce <i>sheep</i>	1,4 ^c	1,0	1,0	1,2
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni) <i>hen poultry (over 2 weeks of age)</i>	1615,3 ^c	1620,4	1746,9	2084,2
Przeciętne ceny skupu w zł: <i>Average procurement prices in zł</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per 1 dt</i>	59,94	67,87	63,59	67,22
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per 1 dt</i>	43,25	51,41	51,50	54,73
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt</i>	64,01	57,01	59,75	61,32
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg <i>cattle for slaughter (excluding calves) in live weight per 1 kg</i>	4,78	6,25	6,13	6,50
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg <i>pigs for slaughter per 1 kg</i>	3,85	4,33	4,73	5,06
mleko krowie za 1 l <i>cows' milk per 1 l</i>	1,05	1,14	1,09	1,37
Ceny na targowiskach w zł: <i>Marketplace prices in zł</i>				
ziarno pszenicy za 1 dt <i>wheat grain per 1 dt</i>	64,11	79,94	79,75	80,81
ziarno żyta za 1 dt <i>rye grain per 1 dt</i>	47,47	58,78	58,66	63,87
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt <i>edible potatoes (excluding early kinds) per 1 dt</i>	94,78	82,24	98,03	92,97
prosię na chów za 1 szt. <i>piglets for breeding per head</i>	125,11	143,88	146,94	159,64

^a Bez uprawy w ogrodach przydomowych. ^b Patrz uwagi ogólne ust. 11 na stronie 91. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
a Excluding those grown in home gardens. b See general notes act 11 on page 94. c Information from Statistical Yearbook of Agriculture.

Przemysł Industry

W 2017 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana przemysłu była wyższa niż w roku poprzednim. W porównaniu z 2016 r. zanotowano także wzrost wydajności pracy przy jednoczesnym zwiększeniu przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2017 r. osiągnęła w województwie wartość 167322,0 mln zł (w cenach bieżących) i była o 7,8% (w cenach stałych) wyższa w odniesieniu do zanotowanej w roku poprzednim oraz o 16,3% większa niż w 2015 r. W skali kraju sprzedaż produkcji przemysłowej (w cenach stałych) była w 2017 r. o 6,5% większa niż w 2016 r.

Tabela 18. Przemysł
Table 18. Industry

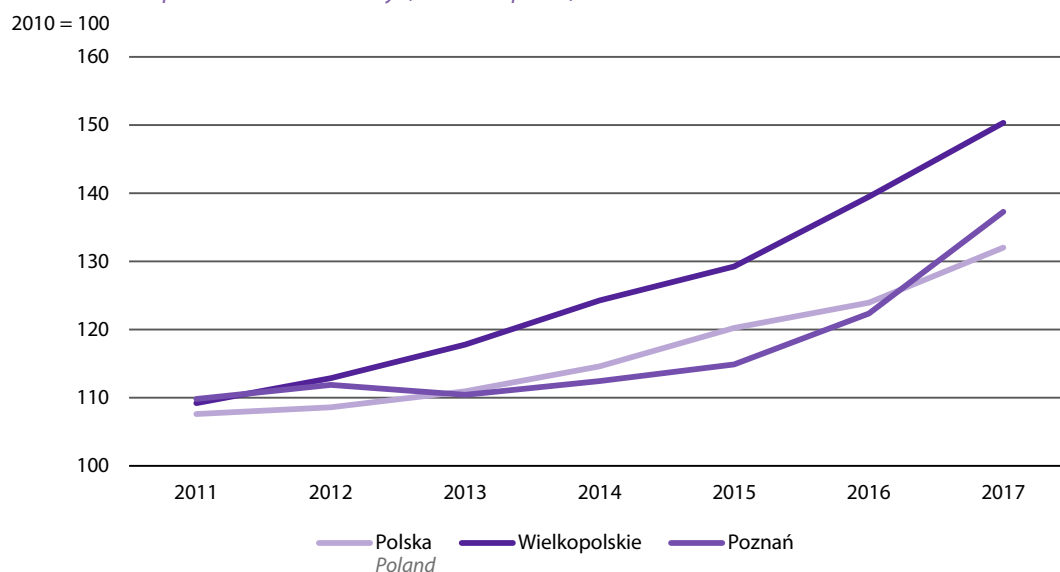
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	945306,9	1197028,5	1236375,4	1352954,7
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %</i>	83,0	85,9	86,9	87,2
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	2442,2	2510,7	2566,7	2649,9
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	99835,6	140100,8	153048,9	167322,0
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %</i>	91,2	93,4	94,0	94,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	288,5	308,6	322,9	331,6
POZNAŃ				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł <i>Sold production of industry (current prices) in mln zł</i>	29360,1	36925,7	40572,1	46179,5
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w % <i>Share of manufacturing in sold production of industry (current prices) in %</i>	86,7	89,8	90,9	91,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys. <i>Average paid employment in industry in thous.</i>	50,0	48,6	49,8	51,6

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Wykres 44. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu (ceny stałe)

Chart 44. Indices of sold production of industry (constant prices)

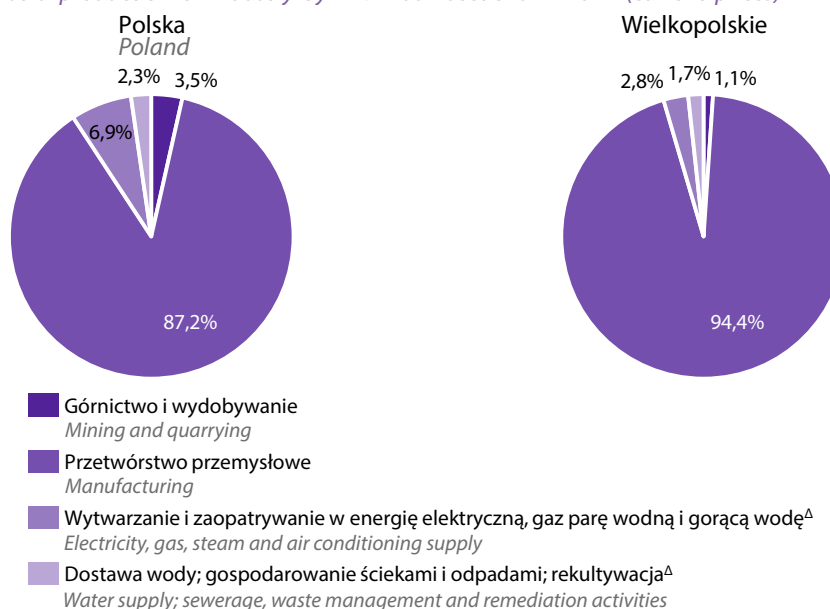

Dane o wartości produkcji sprzedanej przemysłu prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2017 r. w województwie wielkopolskim złożyła się produkcja w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (157931,0 mln zł), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (4681,3 mln zł), dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (2921,4 mln zł), górnictwo i wydobywanie (1788,3 mln zł).

Wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w 2017 r. był m.in. wynikiem zwiększenia (o 8,4%) produkcji sprzedanej w przetwórstwie przemysłowym; udział tej sekcji w produkcji przemysłowej w województwie był dominujący i stanowił 94,4%. Na zwiększenie ogólnej produkcji sprzedanej wpłynął również wzrost (o 4,0%) w sekcji dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja. Odnotowano natomiast spadek produkcji w sekcji wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 6,8%) oraz w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 2,8%).

Wykres 45. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2017 r. (ceny bieżące)
 Chart 45. Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2017 (current prices)

W 2017 r. wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych) była między innymi produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 18,0%), produkcja wyrobów tekstylnych (o 13,0%) oraz produkcja wyrobów z metali (o 12,5%). W analizowanym okresie spadek produkcji dotyczył między innymi odzieży (o 2,1%) oraz napojów (o 1,9%).

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle województwa wielkopolskiego wzrosło w 2017 r. o 2,7% w stosunku do 2016 r. oraz o 7,5% wobec 2015 r. W kraju zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle w odniesieniu do roku poprzedniego o 3,2% i o 5,5% w porównaniu z 2015 r.

Tabela 19. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim (ceny stałe)
 Table 19. Indices of sold production of industry in wielkopolskie voivodship (constant prices)

Sekcje i działy Sections and divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem Total	107,1	107,7	109,9	107,9	107,5	106,5	106,6	107,8
Górnictwo i wydobywanie Mining and quarrying	85,0	80,9	81,4	80,9	101,3	100,0	98,6	97,2
Przetwórstwo przemysłowe Manufacturing	107,5	108,3	110,7	108,5	108,1	107,0	107,2	108,4
w tym of which:								
produkcja artykułów spożywczych manufacture of food products	106,8	106,6	105,8	105,8	104,1	105,3	105,8	106,7
produkcja napojów manufacture of beverages	113,5	107,5	106,9	103,4	92,6	99,9	98,7	98,1
produkcja wyrobów tekstylnych manufacture of textiles	104,3	103,8	106,7	107,1	109,2	106,4	110,4	113,0
produkcja odzieży manufacture of wearing apparel	89,8	100,4	100,1	98,5	101,6	97,4	96,1	97,9

Tabela 19. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie wielkopolskim (ceny stałe) (dok.)
 Table 19. Indices of sold production of industry in wielkopolskie voivodship (cont.)

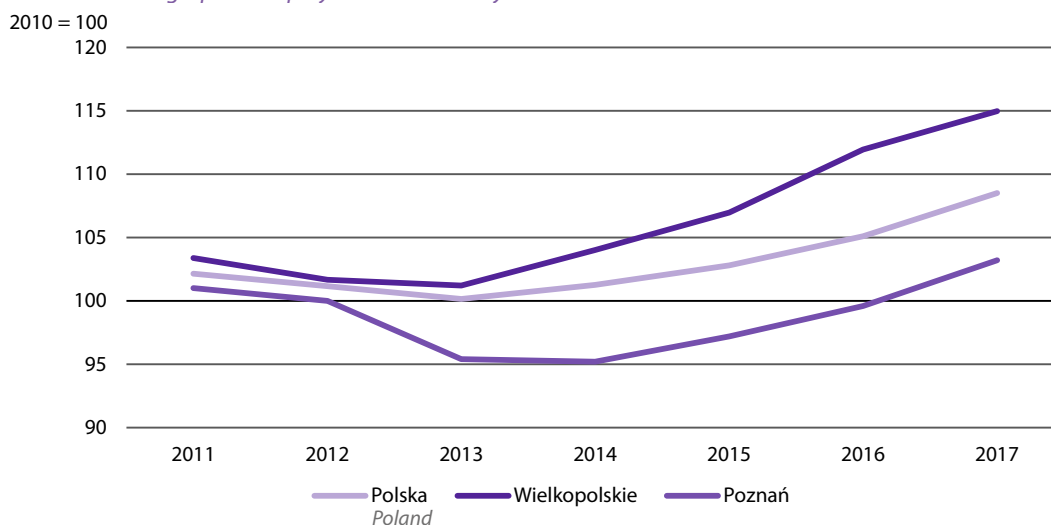
Sektory i działy Sections and divisions	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ^Δ	96,8	98,3	99,6	97,7	108,0	106,2	106,5	108,2
produkcja papieru i wyrobów z papieru manufacture of paper and paper products	107,8	112,0	110,8	109,8	110,8	106,7	107,0	107,8
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji printing and reproduction of recorded media	109,1	113,9	115,0	108,6	112,3	111,1	110,0	110,7
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych manufacture of chemicals and chemical product	101,1	96,8	95,4	95,5	120,0	118,9	118,6	118,0
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych manufacture of rubber and plastic products	102,5	104,7	106,0	104,9	111,9	108,7	108,3	110,2
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych manufacture of other non-metallic mineral products	97,1	105,3	107,5	106,0	112,5	107,2	105,8	111,2
produkcja metali manufacture of basic metals	125,7	115,7	119,7	120,1	112,3	109,3	105,2	106,2
produkcja wyrobów z metali ^Δ manufacture of metal products ^Δ	113,5	113,0	110,3	108,6	107,0	108,1	110,0	112,5
produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych manufacture of computer, electronic and optical products	329,9	290,5	275,9	273,3	114,1	109,0	108,7	110,3
produkcja urządzeń elektrycznych manufacture of electrical equipment	108,3	96,6	130,2	118,4	95,3	102,8	101,8	101,4
produkcja maszyn i urządzeń ^Δ manufacture of machinery and equipment n.e.c.	102,5	104,5	102,4	102,7	110,4	104,9	102,1	103,0
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers	111,0	121,8	119,0	113,8	118,2	112,6	114,2	112,0
produkcja mebli manufacture of furniture	112,5	112,5	112,3	112,4	112,9	109,7	110,1	110,1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ Electricity, gas, steam and air conditioning supply	102,9	103,7	102,7	103,2	93,8	92,8	93,6	93,2
Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	109,4	108,7	106,4	106,8	105,8	104,1	104,0	104,0
w tym: of which:								
pobór, uzdatnianie i dostarcza-nie wody water collection, treatment and supply	126,4	136,0	129,0	122,7	114,1	103,5	105,9	113,1
gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery	114,8	113,1	109,0	110,3	105,1	102,7	102,9	102,1

W 2017 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle ukształtowało się w województwie na poziomie 331,6 tys. osób i w stosunku do roku poprzedniego zmniejszyło się w sekcji górnictwo i wydobywanie (o 11,8%). Wzrost przeciętnego zatrudnienia w stosunku do roku poprzedniego nastąpił w sekcjach: wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 0,8%), przetwórstwo przemysłowe (o 3,0%) oraz dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami, rekultywacja (o 3,2%).

Wydajność pracy w przemyśle w 2017 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej przemysłu na 1 zatrudnionego, w województwie wielkopolskim wyniosła 504,5 tys. zł (w cenach bieżących) i była o 5,1% wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 3,2%.

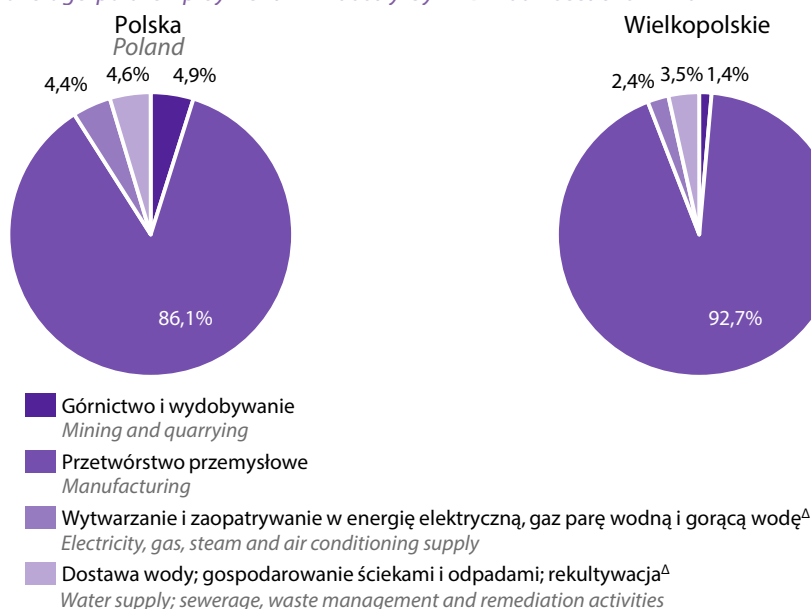
Wykres 46. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle

Chart 46. Indices of average paid employment in industry

Wykres 47. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2017 r.

Chart 47. Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2017

Budownictwo

Construction

W 2017 r. w województwie wielkopolskim odnotowano wzrost produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do roku poprzedniego. Wyższa niż przed rokiem była wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie nastąpiło zwiększenie wydajności pracy w budownictwie, przy niewielkim wzroście przeciętnego zatrudnienia.

W 2017 r. w województwie wielkopolskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 18637,4 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 7,5% (w kraju wzrost o 11,8%).

Wartość produkcji budowlano-montażowej w 2017 r. w województwie wielkopolskim wyniosła 8137,7 mln zł (43,7% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w roku poprzednim o 12,9%. W kraju nastąpił wzrost produkcji budowlano-montażowej również o 12,9%.

Tabela 20. Budownictwo
Table 20. Construction

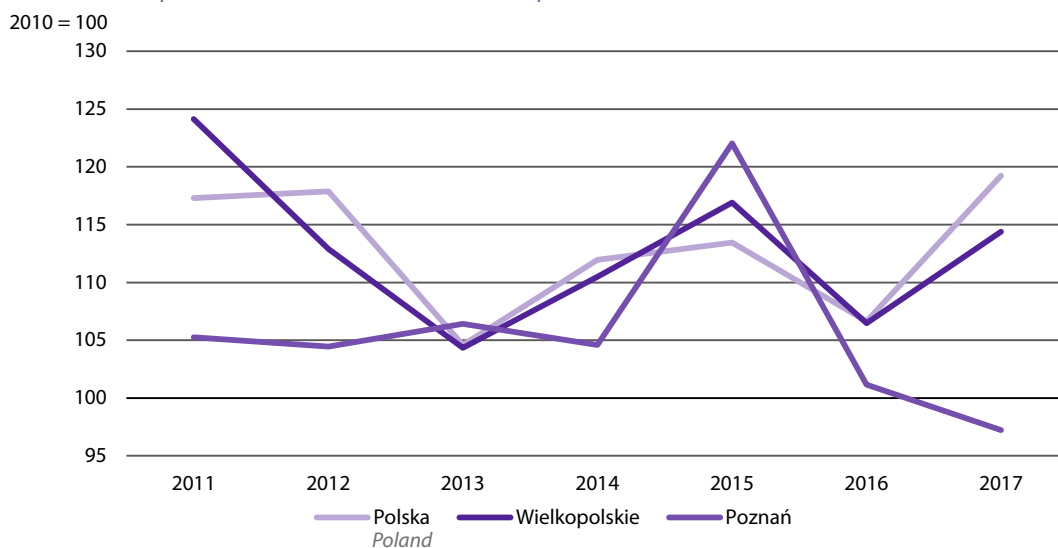
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in mln zł	160403,9	181990,4	171042,0	191257,1
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	51,5	47,8	43,6	44,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thous.	442,8	386,0	383,4	387,0
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in mln zł	16291,6	19044,9	17345,2	18637,4
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	49,4	47,7	41,6	43,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thous.	43,6	36,1	36,1	37,1
POZNAŃ				
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł Sold production of construction (current prices) in mln zł	4664,6	5692,4	4718,8	4535,6
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w % Share of construction and assembly production in sold production of construction (current prices) in %	47,1	50,0	45,2	50,7
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys. Average paid employment in construction in thous.	10,9	7,5	7,4	7,3

Dane o **produkcji sprzedanej budownictwa** dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

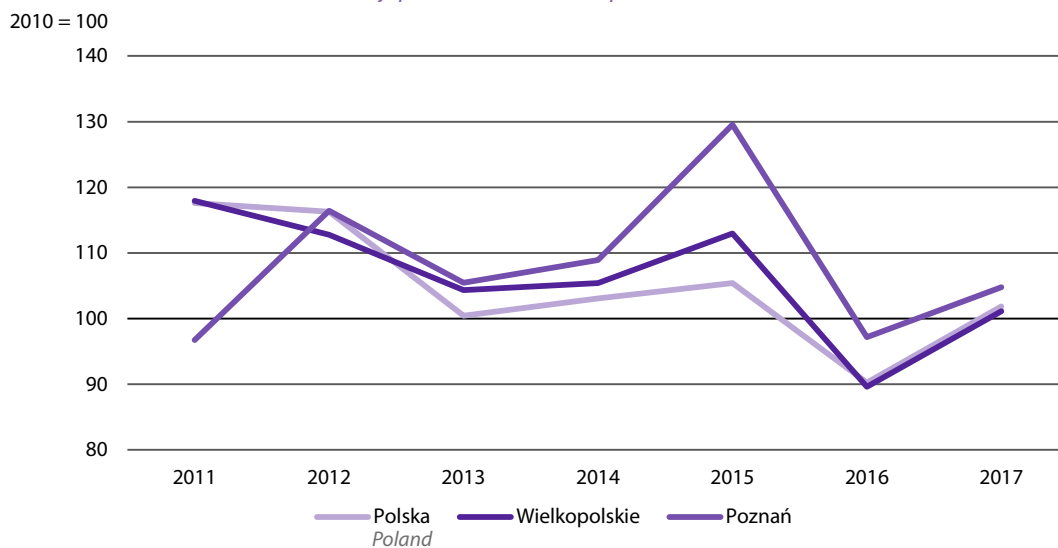
Wykres 48. Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące)

Chart 48. Indices of sold production of construction (current prices)

Wykres 49. Dynamika produkcji budowlano-montażowej^a (ceny bieżące)

Chart 49. Indices of construction and assembly production (current prices)

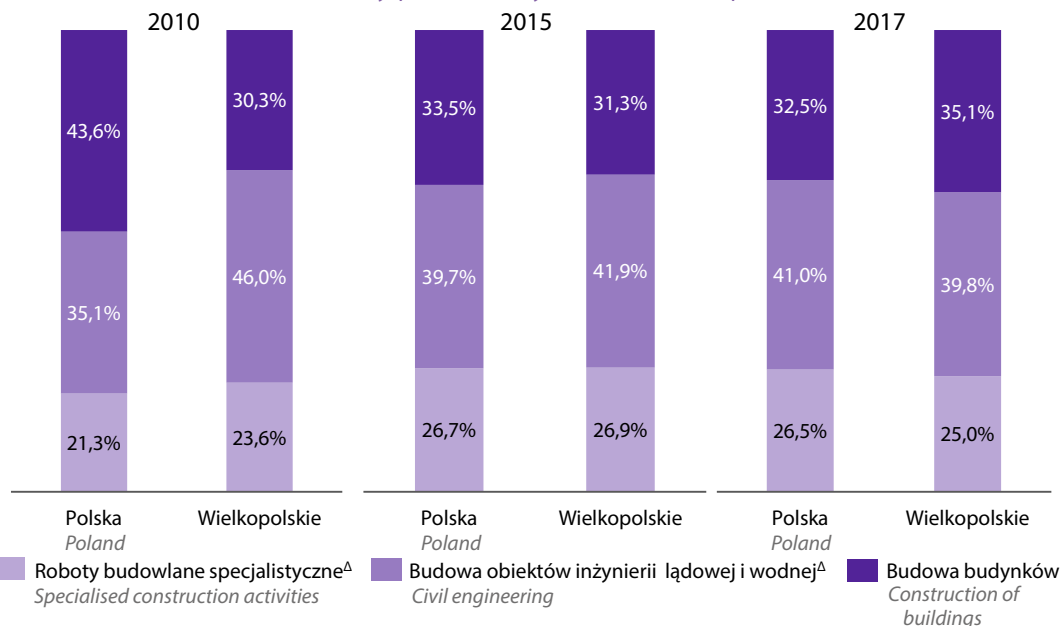
^a Bez podwykonawców
^a Without subcontractors.

Tabela 21. Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie wielkopolskim (ceny bieżące)
 Table 21. Indices of construction and assembly production in wielkopolskie voivodship (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem Total	94,7	87,7	78,0	79,3	95,7	108,6	111,8	112,9
Budowa budynków ^Δ Construction of buildings	108,8	94,8	87,2	85,9	95,2	109,0	121,3	117,0
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ Civil engineering	92,7	84,3	72,1	73,4	79,1	114,1	115,7	116,2
Roboty budowlane specjalistyczne Specialised construction activities	82,0	83,9	76,2	80,9	114,4	102,6	97,1	103,1

Wśród przedsiębiorstw budowlano-montażowych najwyższy udział w produkcji (39,8%) miały przedsiębiorstwa zajmujące się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej; ich produkcja wzrosła o 16,2% w ciągu roku. Na drugim miejscu (z udziałem w produkcji budowlano-montażowej równym 35,1% i wzrostem produkcji w ciągu roku o 17,0%) znalazły się przedsiębiorstwa, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków. Natomiast przedsiębiorstwa zajmujące się specjalistycznymi robotami budowlanymi osiągnęły 25,0% udziału w produkcji budowlano-montażowej, a ich produkcja zwiększyła się o 3,1% w porównaniu z rokiem 2016.

Wykres 50. Struktura produkcji budowlano-montażowej^a według działów PKD (ceny bieżące)
 Chart 50. Structure of construction and assembly production by division (current prices)

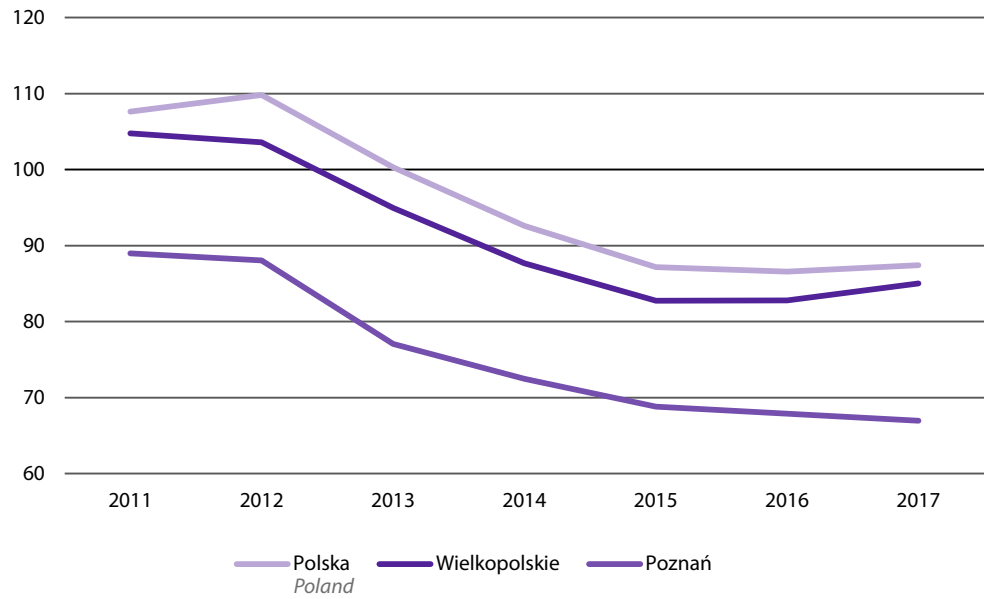
^a Bez podwykonawców.
^a Without subcontractors.

W 2017 r. wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa, w porównaniu z rokiem poprzednim, towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 2,6%, wobec wzrostu o 0,9% w skali kraju).

Wydajność pracy w budownictwie w 2017 r., mierzona wartością produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego, ukształtowała się w województwie wielkopolskim na poziomie 502,7 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza wzrost o 4,7% w stosunku do roku poprzedniego.

Wykres 51. Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwieChart 51. *Indices of average paid employment in construction*

2010 = 100

Budownictwo mieszkaniowe

Housing construction

W województwie wielkopolskim w 2017 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania, spadła natomiast ich przeciętna powierzchnia użytkowa. Zwiększyła się liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia.

Tabela 22. Budownictwo mieszkaniowe

Table 22. Housing construction

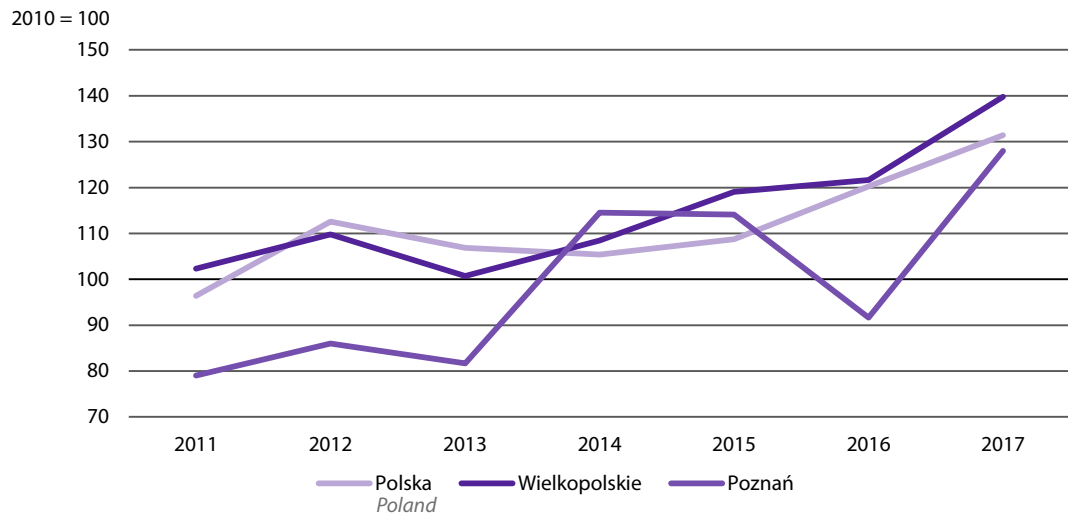
Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
POLSKA POLAND				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,5	3,8	4,3	4,6
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area of dwelling completed per m²</i>	106,1	99,8	94,5	92,7
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	4,6	4,9	5,5	6,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction was started per 1000 population</i>	4,1	4,4	4,5	5,4
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	3,9	4,6	4,7	5,4
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area of dwelling completed per m²</i>	111,4	102,9	100,5	93,5
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	5,0	5,6	7,1	7,7
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction was started per 1000 population</i>	4,1	5,4	5,3	7,6
POZNAŃ				
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności <i>Dwellings completed per 1000 population</i>	5,7	6,7	5,4	7,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ² <i>Average useful floor area of dwelling completed per m²</i>	72,5	63,3	65,6	61,9
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym na 1000 ludności <i>Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project per 1000 population</i>	5,0	7,4	8,2	12,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności <i>Dwellings in which construction was started per 1000 population</i>	5,0	8,4	6,6	13,8

W 2017 r. w województwie wielkopolskim oddano do użytkowania 18859 mieszkań, tj. o 14,9% więcej niż przed rokiem i 17,4% więcej niż w 2015 r. W kraju notowano wzrost o 9,2% liczby lokali mieszkalnych przekazanych do użytkowania w odniesieniu do roku poprzedniego (wzrost o 20,7% w porównaniu z 2015 r.).

Informacje o **mieszkania oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

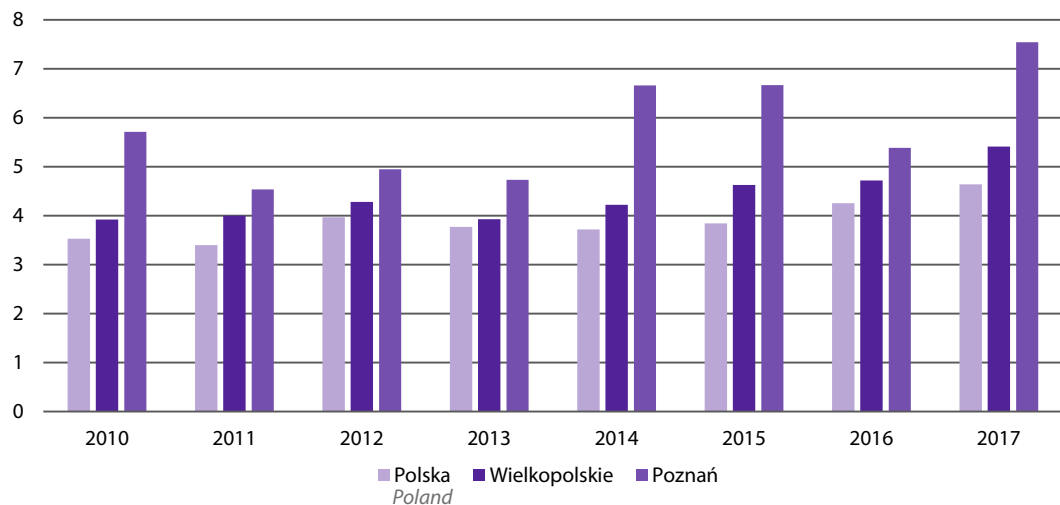
Wykres 52. Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania

Chart 52. Indices of dwellings completed

Wykres 53. Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności

Chart 53. Dwellings completed per 1000 population

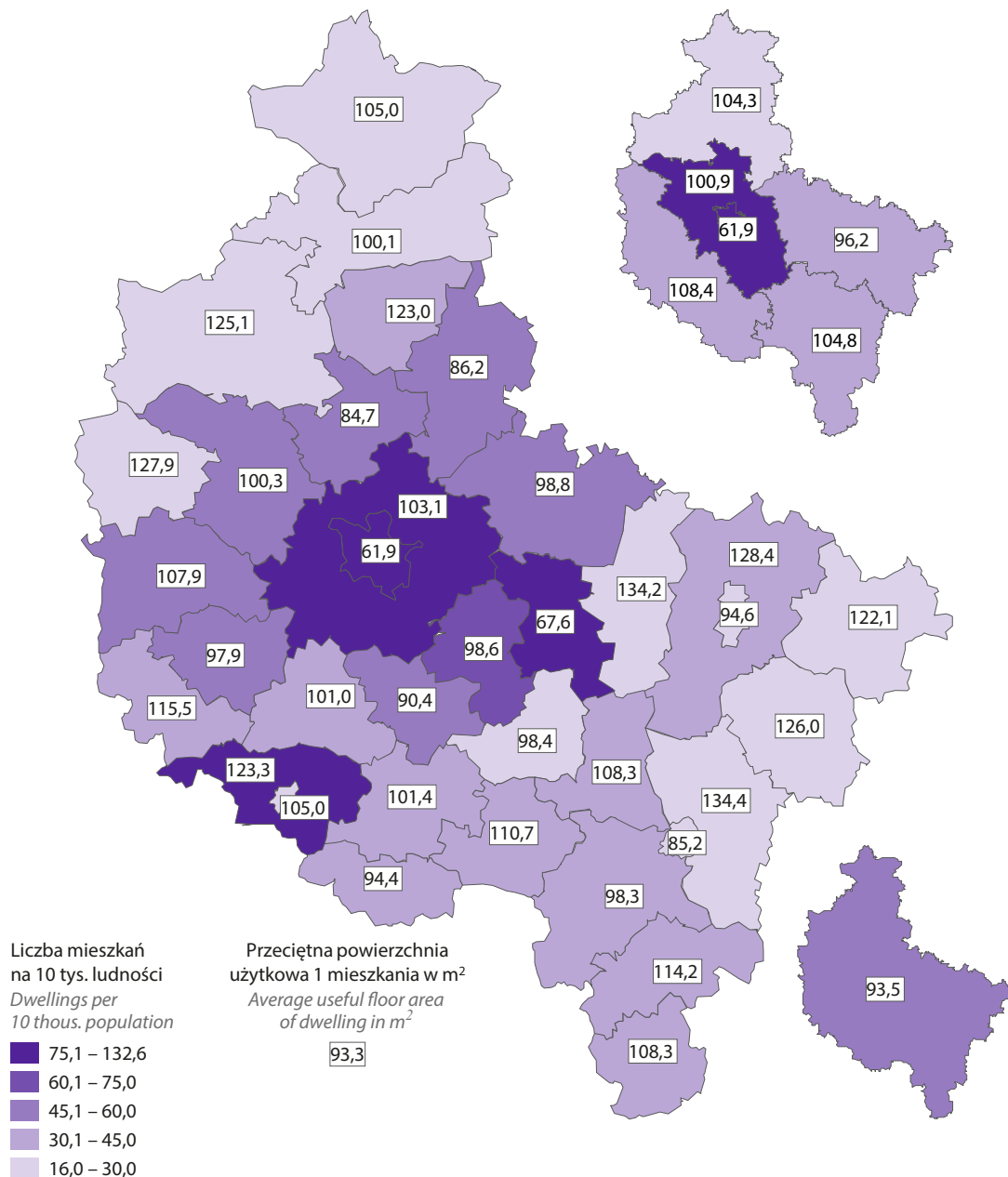

W 2017 r., w stosunku do 2016 r., w województwie wielkopolskim liczba mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie indywidualnym zwiększyła się o 4,1%, przy ich udziale w liczbie mieszkań oddanych ogółem wynoszącym 50,0%. Liczba lokali przeznaczonych na sprzedaż lub wynajem wzrosła

o 32,0% (przy udziale 49,0%). W 2017 r. odnotowano duży (ponad czterokrotny) spadek liczby mieszkań oddanych do użytkowania w budownictwie spółdzielczym (przy udziale 0,1%). W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano także spadek liczby oddanych mieszkań w budownictwie komunalnym (udział 0,7%), zakładowym (udział 0,0%) i społecznym (udział 0,1%).

Wykres 54. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim według podregionów i powiatów w 2017 r.

Chart 54. Dwellings completed in wielkopolskie voivodship by subregion and powiat in 2017

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

Wykres 55. Struktura mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa
 Chart 55. Structure of dwellings completed by form of construction

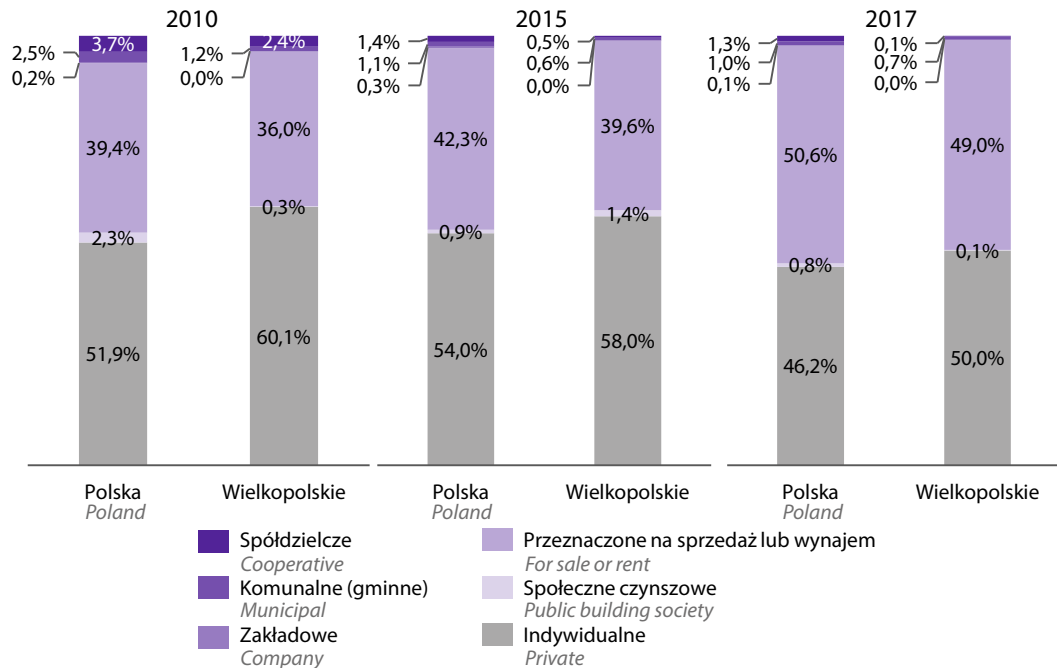
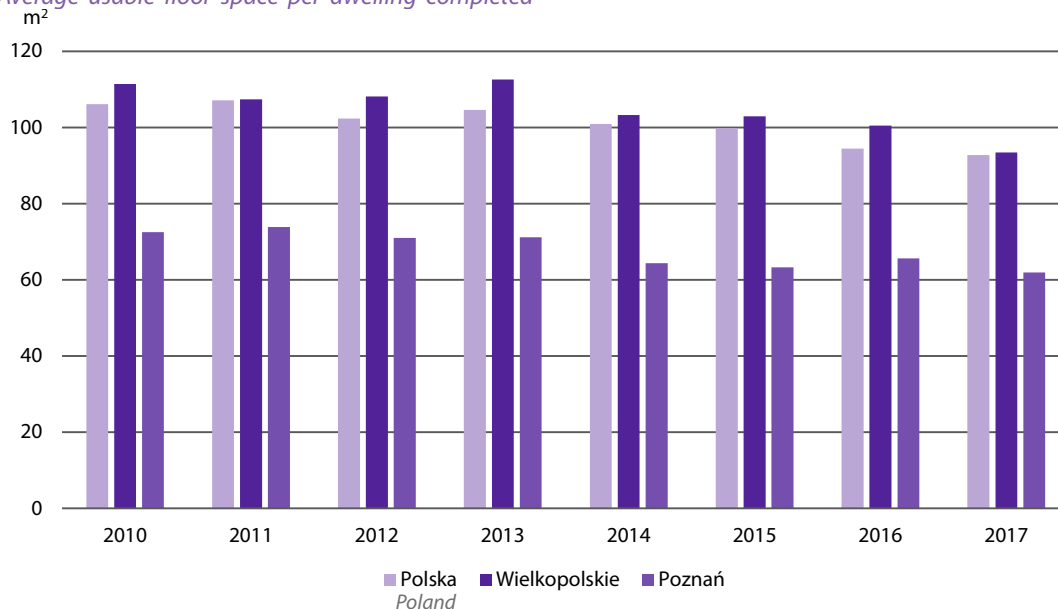

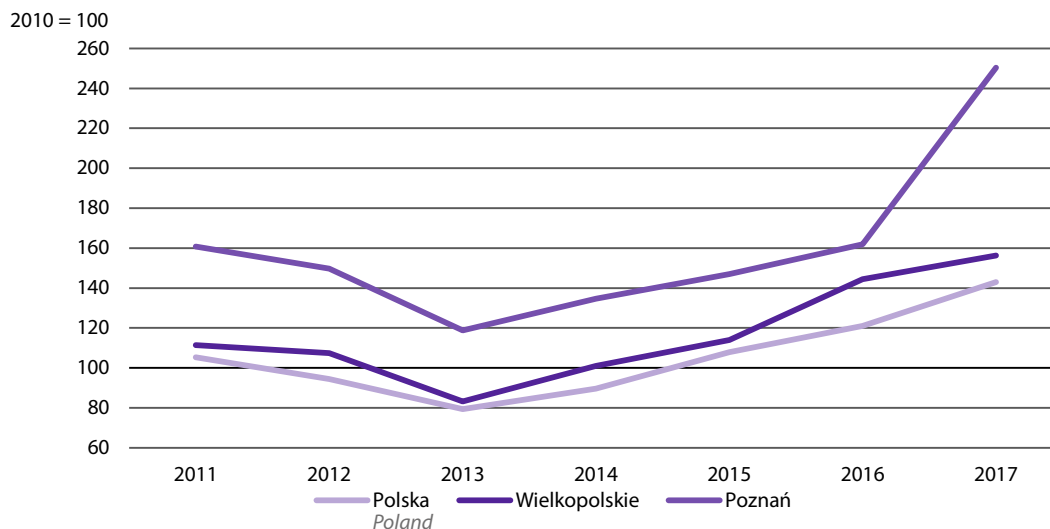
Tabela 23. Mieszkania oddane do użytkowania w województwie wielkopolskim
 Table 23. Dwellings completed in wielkopolskie voivodship

Formy budownictwa Forms of construction	2016				2017			
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in interest	2015=100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² average useful floor area of dwelling in m ²	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w odsetkach in interest	2016=100	przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ² average useful floor area of dwelling in m ²
Ogółem Total	16412	100,0	102,1	100,5	18859	100,0	114,9	93,5
w tym: of which:								
spółdzielcze cooperative	106	0,6	145,2	59,3	25	0,1	23,6	69,8
komunalne (gminne) municipal	150	0,9	161,3	41,0	140	0,7	93,3	46,4
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem for sale or rent	7002	42,7	110,0	62,5	9242	49,0	132,0	60,2
społeczne czynszowe public building society	74	0,5	33,0	49,6	24	0,1	32,4	34,2
indywidualne private	9055	55,2	97,2	131,9	9427	50,0	104,1	126,9

Wykres 56. Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowaniaChart 56. *Average usable floor space per dwelling completed*

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie wielkopolskim w 2017 r. wyniosła 93,5 m² (w kraju – 92,7 m²) i zmniejszyła się o 7,0 m² w stosunku do roku poprzedniego (w kraju o 1,8 m²), natomiast w porównaniu z 2015 r. o 9,4 m² (w kraju o 7,1 m²).

Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 126,9 m², a najmniejszą przeciętną powierzchnią charakteryzowały się mieszkania społeczne czynszowe (34,2 m²). W województwie wielkopolskim w 2017 r. największe mieszkania budowano w powiecie kaliskim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 134,4 m²) i słupeckim (134,2 m²), a najmniejsze w powiecie wrzesińskim (67,6 m²). W miastach na prawach powiatu przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła: w Poznaniu – 61,9 m², Kaliszu – 85,2 m², Koninie – 94,6 m², Lesznie – 105,0 m².

Wykres 57. Dynamika liczby mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanymChart 57. *Indices of dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project*

W ciągu 2017 r. w województwie wydano pozwolenia na budowę 26694 mieszkań, tj. o 8,1% więcej niż rok wcześniej i o 37,1% więcej niż w 2015 r. (w skali kraju nastąpił wzrost o 18,3% w stosunku do roku poprzedniego i o 32,5% w odniesieniu do 2015 r.).

W województwie wielkopolskim najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (51,1% ogółu) oraz inwestorom indywidualnym (45,6%). W porównaniu z 2016 r. liczba pozwoleń na budowę wydanych budującym z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem zwiększyła się o 7,6%, a uzyskanych przez inwestorów indywidualnych wzrosła o 15,5%.

Tabela 24. Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym w województwie wielkopolskim

Table 24. Dwellings for which permits have been granted or which have been registered with a construction project in wielkopolskie voivodship

Formy budownictwa <i>Forms of construction</i>	2016			2017		
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in interest</i>	2015 = 100	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	w odsetkach <i>in interest</i>	2016 = 100
Ogółem <i>Total</i>	24689	100,0	126,8	26694	100,0	108,1
w tym: <i>of which:</i>						
spółdzielcze <i>cooperative</i>	188	0,8	180,8	166	0,6	88,3
komunalne (gminne) <i>municipal</i>	562	2,3	3,9 razy	329	1,2	58,5
przeznaczone na sprzedaż lub wynajem <i>for sale or rent</i>	12684	51,4	137,9	13647	51,1	107,6
społeczne czynszowe <i>public building society</i>	719	2,9	5,1 razy	383	1,4	53,5
indywidualne <i>private</i>	10536	42,7	106,9	12166	45,6	115,5

W 2017 r. większą niż przed rokiem liczbę pozwoleń na realizację lokali mieszkalnych wydano w 20 powiatach województwa, przy czym największy przyrost nastąpił w powiecie krotoszyńskim (ponad 2,5-krotny) i powiecie chodzieskim (dwukrotny), natomiast największy spadek zaobserwowano w powiecie śremskim (o 45,0%) oraz powiecie wrzesińskim (o 43,1%).

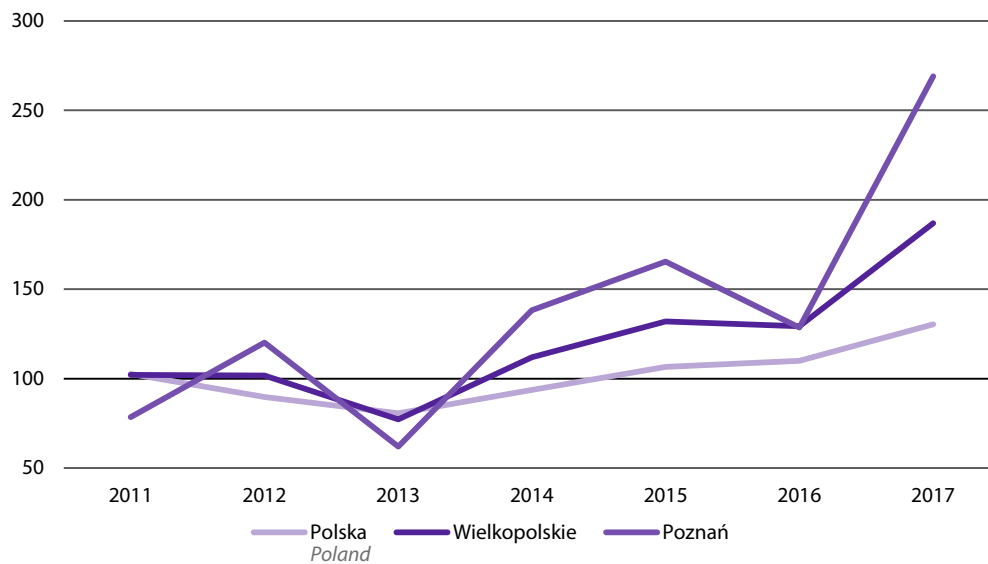
W 2017 r. rozpoczęto budowę 26484 mieszkań, tj. o 44,4% więcej niż w 2016 r. (w tym czasie w skali kraju nastąpił wzrost o 18,4%). W porównaniu z 2015 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto, zwiększyła się w województwie o 41,5% (w kraju o 22,3%).

W województwie wielkopolskim w 2017 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto, zanotowano w budownictwie indywidualnym – 10865, tj. o 14,6% więcej niż rok wcześniej, oraz z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem – 14680, tj. o 70,9% więcej niż w 2016 r.

W odniesieniu do roku poprzedniego, wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto, odnotowano w 26 powiatach; najwyższy – w powiecie jarocińskim (o 179,7%) oraz powiecie złotowskim (o 121,0%), natomiast wyraźny spadek – w Lesznie (o 68,6%), Koninie (o 55,1%) i w powiecie śremskim (o 53,6%).

Wykres 58. Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczętoChart 58. *Indices of number of dwellings started*

2010 = 100

Rynek wewnętrzny

Internal market

W 2017 r. w województwie wielkopolskim odnotowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej w odniesieniu do roku poprzedniego. Wzrosła również sprzedaż hurtowa towarów.

Wartość sprzedaży detalicznej (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2017 r. zwiększyła się w odniesieniu do poprzedniego roku o 9,3% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 8,4% wyższym niż w roku poprzednim).

Dane o **sprzedaży detalicznej towarów** obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabela 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (ceny bieżące)

Table 25. Indices of retail sales^a (current prices)

Wyszczególnienie Specification	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 previous year = 100			
POLSKA POLAND				
Ogółem <i>Total</i>	105,5	100,9	104,0	108,4
w tym: <i>of which:</i>				
pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>motor vehicles, motorcycles, parts</i>	107,9	108,4	107,1	105,1
paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>solid, liquid and gaseous fuels</i>	113,1	89,7	96,8	112,2
żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>food, beverages and tobacco products</i>	101,2	102,3	107,2	107,0
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	117,2	106,3	110,7	112,7
tekstylnia, odzież, obuwie <i>textiles, clothing, footwear</i>	113,1	108,2	111,5	112,8
meble, rtv, agd <i>furniture, radio, tv and household appliances</i>	123,0	104,3	108,6	109,9
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>papers, books, other sale in specialized stores</i>	83,6	115,9	105,4	109,4
pozostałe <i>others</i>	95,9	87,7	91,7	105,0

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

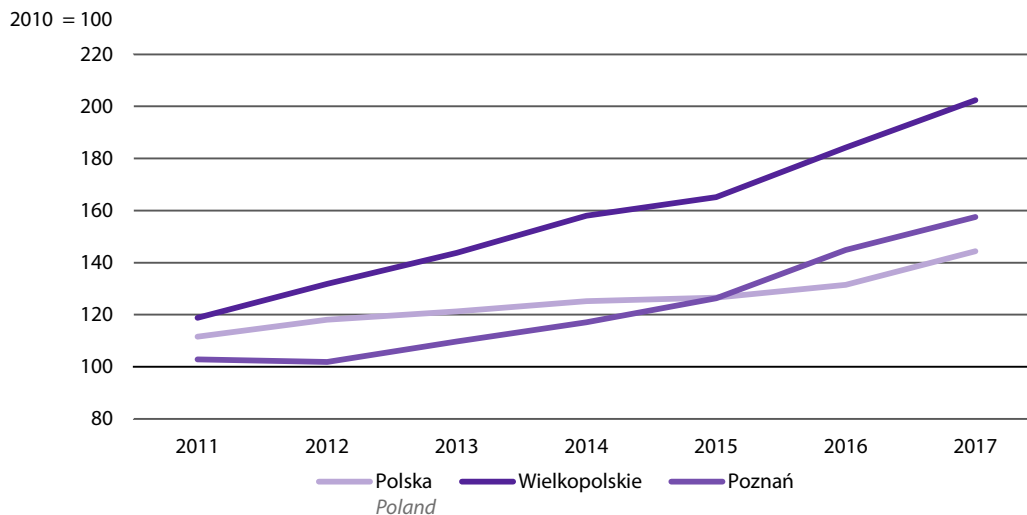
^a Groups of enterprises were created on the basis of Polish Classification of Activities - PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational state. The dynamics of the retail sale result from, among others, change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organization.

Tabela 25. Dynamika sprzedaży detalicznej^a (dok.)Table 25. *Indices of retail sales^a (cont.)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>			
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem <i>Total</i>	110,7	104,4	111,6	109,3
w tym: <i>of which</i>				
pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>motor vehicles, motorcycles, part</i>	128,7	110,8	123,9	95,6
paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>solid, liquid and gaseous fuels</i>	114,8	97,3	101,7	82,8
żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>food, beverages and tobacco products</i>	109,5	98,9	123,9	110,7
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	117,7	119,0	112,5	119,6
tekstylia, odzież, obuwie <i>textiles, clothing, footwear</i>	113,7	123,7	129,5	126,8
meble, rtv, agd <i>furniture, radio, tv and household appliances</i>	65,9	111,0	118,9	149,0
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>papers, books, other sale in specialized stores</i>	130,0	107,0	107,8	112,2
pozostałe <i>others</i>	85,2	64,6	97,9	103,8

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

a Groups of enterprises were created on the basis of Polish Classification of Activities - PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational state. The dynamics of the retail sale result from, among others, change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organization.

Wykres 59. Dynamika sprzedaży detalicznej (ceny bieżące)Chart 59. *Indices of retail sales (current prices)*

We wszystkich miesiącach 2017 r. w województwie wielkopolskim notowano wzrost wartości sprzedaży detalicznej towarów ogółem (najwyższy w kwietniu – o 11,3% w porównaniu z analogicznym miesiącem roku poprzedniego, najniższy w lutym – o 7,4%). Największy wzrost sprzedaży w odniesieniu do 2016 r. obserwowano w przedsiębiorstwach zgrupowanych w kategorii: meble, RTV, AGD (o 49,0%), tekstylia, odzież, obuwie (o 26,8%) oraz farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny (o 19,6%). Poziomu sprzedaży z 2016 r. nie osiągnięto w dwóch grupach: paliwa stałe, ciekłe i gazowe (spadek o 17,2%) oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części (spadek o 4,4%).

W 2017 r. w województwie wielkopolskim wartość sprzedaży hurtowej towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych przekroczyła o 15,8% poziom zanotowany przed rokiem (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych o 16,1%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w 2017 r. była o 12,9% wyższa niż w 2016 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe o 11,9%).

Tabela 26. Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie wielkopolskim (ceny bieżące)

Table 26. *Indices of retail sales^a in wielkopolskie voivodship (current prices)*

Wyszczególnienie	2016				2017			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100 corresponding period of previous year = 100							
Ogółem <i>Total</i>	110,9	111,1	110,2	111,6	108,4	110,1	110,1	109,3
w tym: <i>of which:</i>								
pojazdy samochodowe, motocykle, części <i>motor vehicles, motorcycles, parts</i>	117,4	124,7	122,0	123,9	100,9	99,9	98,4	95,6
paliwa stałe, ciekłe i gazowe <i>solid, liquid and gaseous fuels</i>	108,9	98,3	97,9	101,7	79,8	83,2	84,8	82,8
żywność, napoje i wyroby tytoniowe <i>food, beverages and tobacco products</i>	117,4	116,1	114,0	123,9	106,7	110,3	110,4	110,7
farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny <i>pharmaceuticals, cosmetics, orthopaedic equipment</i>	103,9	107,0	106,1	112,5	118,0	117,6	127,3	119,6
tekstylia, odzież, obuwie <i>textiles, clothing, footwear</i>	125,7	127,9	129,1	129,5	134,2	128,0	125,4	126,8
meble, rtv, agd <i>furniture, radio, tv and household appliances</i>	112,3	124,5	127,0	118,9	121,2	138,7	142,0	149,0
prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach <i>papers, books, other sale in specialized stores</i>	112,8	113,9	107,2	107,8	114,4	114,1	113,2	112,2
pozostałe <i>others</i>	86,6	89,6	92,3	97,9	116,1	113,8	107,8	103,8

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności - PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii wg przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym stanem organizacyjnym. Kształtowanie się dynamiki sprzedaży detalicznej wynika m.in. ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa, jak i zmian organizacyjnych.

^a Groups of enterprises were created on the basis of Polish Classification of Activities - PKD 2007, and a given enterprise is included to a specific category by predominating kind of activity and according to its present organizational state. The dynamics of the retail sale result from, among others, change both in the predominating kind of activity of the enterprise and in its organization.

Wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych

Financial results of non-financial enterprises

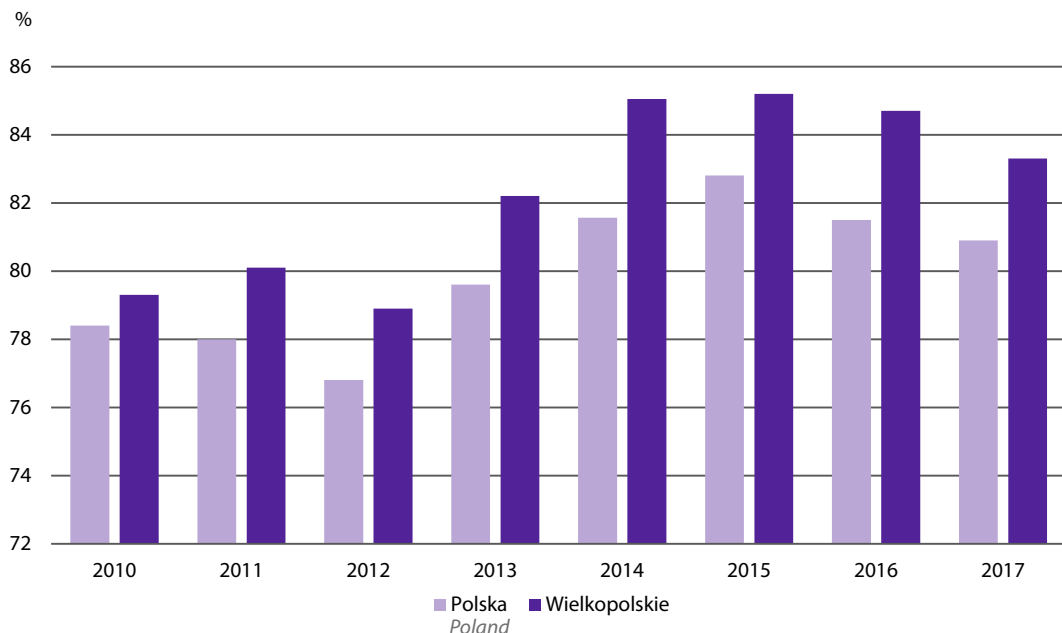
W 2017 r. w porównaniu z rokiem poprzednim pogorszyły się wyniki finansowe uzyskane przez przedsiębiorstwa niefinansowe w województwie wielkopolskim. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów. Zmniejszył się wynik finansowy brutto i netto. Odnotowano spadek wskaźników rentowności brutto i netto.

Dane dotyczące **wyników finansowych przedsiębiorstw** prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2016, poz. 1047).

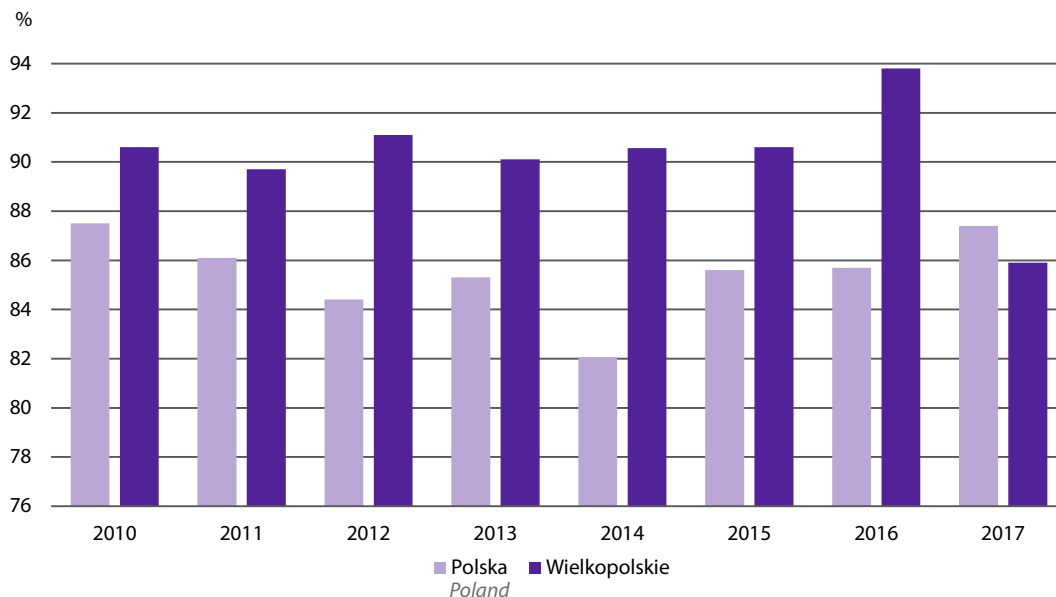
W 2017 r. w województwie wielkopolskim zysk netto wykazało 83,3% badanych przedsiębiorstw, wobec 84,7% przed rokiem (w skali kraju spadek z 81,5% do 80,9%). Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach ogółem spadł w omawianym okresie o 7,9 p.proc. do 85,9% w 2017 r., natomiast w kraju udział ten wzrósł o 1,7 p.proc. do 87,4%.

Wykres 60. Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów

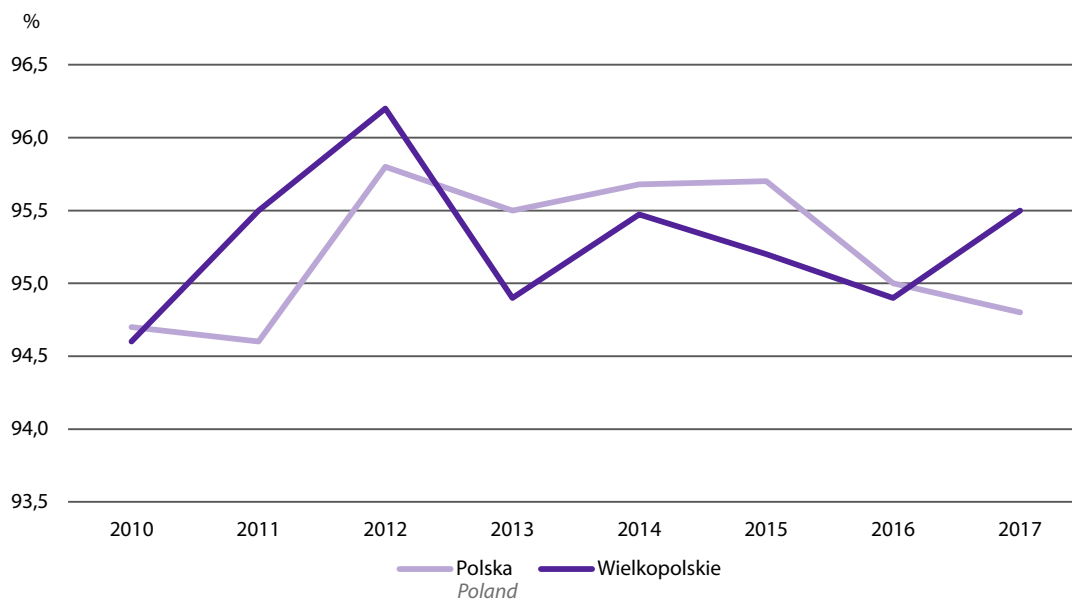
Chart 60. Share of the number of enterprises showing net profit in the total number of enterprises

W 2017 r. przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 377517,9 mln zł i w odniesieniu do poprzedniego roku były o 8,0% wyższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 360615,5 mln zł i wzrosły o 8,8%. Niższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na pogorszenie wskaźnika poziomu kosztów w skali roku o 0,6 p.proc. do 95,5% (w kraju wskaźnik poziomu kosztów spadł o 0,2 p.proc. i wynosił 94,8%). W województwie wielkopolskim pogorszyły się również wszystkie wskaźniki rentowności. Natomiast w kraju w stosunku do roku poprzedniego, tylko rentowność sprzedaży uległa pogorszeniu a wyniki finansowe brutto i netto poprawiły się.

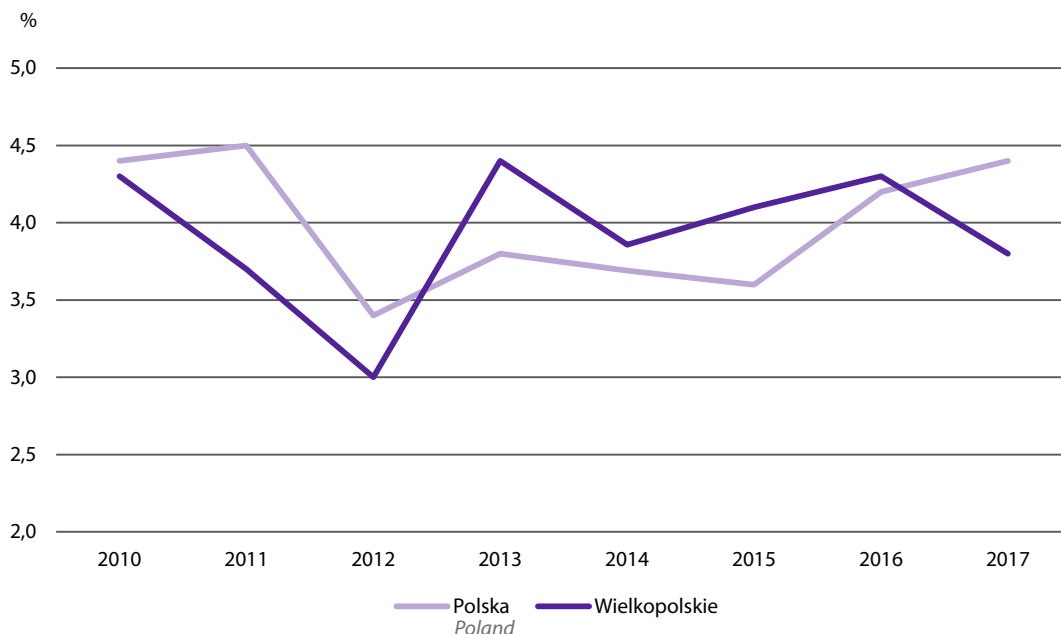
Wykres 61. Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalnościChart 61. *Share of revenues of enterprises showing net profit in revenues from the whole activity*

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2017 r. w województwie wielkopolskim osiągnęły wartość 370334,1 mln zł (wzrost o 8,5% w stosunku do roku poprzedniego), a koszty ich uzyskania wyniosły 352170,4 mln zł (również wzrost o 8,8%). Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 18163,6 mln zł) w porównaniu z poprzednim rokiem zwiększył się o 2,9%. Pomimo tego wynik finansowy brutto był o 5,3% niższy od zanotowanego w roku 2016 i wyniósł 16902,4 mln zł. Wynik finansowy netto, czyli po odliczeniu podatku dochodowego, osiągnął wartość 14198,2 mln zł, tj. o 5,9% mniejszą niż w 2016 r.

Wykres 62. Wskaźnik poziomu kosztówChart 62. *Cost level indicator*

Wykres 63. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Chart 63. Net turnover profitability indicator

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej – do końca 2015 r., korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a od 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

Pogorszyły się wskaźniki rentowności obrotu brutto (odpowiednio z 5,1% w 2016 r. do 4,5% w 2017 r.) oraz obrotu netto (z 4,3% do 3,8%). Wskaźnik rentowności sprzedaży produktów, towarów i materiałów spadł do 4,9%. W skali roku poprawiły się wskaźniki płynności finansowej I i II stopnia (odpowiednio z 33,0% do 34,4% oraz z 85,1% do 87,0%).

W kraju w 2017 r. w odniesieniu do 2016 r. poprawiło się nieznacznie większość wskaźników finansowych (pogorszeniu uległ wskaźnik rentowności sprzedaży oraz wskaźnik płynności I stopnia). W porównaniu z województwem wielkopolskim niemal wszystkie wskaźniki finansowe były nieco lepsze.

Tabela 27. Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych
Table 27. Selected economic and financial indicators in surveyed non-financial enterprises

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
	w % in %			
POLSKA POLAND				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	94,7	95,7	95,0	94,8
Wskaźnik rentowności sprzedaży <i>Sales profitability indicator</i>	5,2	4,5	5,0	4,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability indicator</i>	5,3	4,3	5,0	5,2
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability indicator</i>	4,4	3,6	4,2	4,4
Wskaźnik płynności I stopnia <i>First degree financial liquidity indicator</i>	39,7	38,3	38,8	38,4
Wskaźnik płynności II stopnia <i>Second degree financial liquidity indicator</i>	105,5	101,0	102,0	102,2
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP				
Wskaźnik poziomu kosztów <i>Cost level indicator</i>	94,6	95,2	94,9	95,5
Wskaźnik rentowności sprzedaży <i>Sales profitability indicator</i>	5,8	5,2	5,2	4,9
Wskaźnik rentowności obrotu brutto <i>Gross turnover profitability indicator</i>	5,9	4,8	5,1	4,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto <i>Net turnover profitability indicator</i>	4,3	4,1	4,3	3,8
Wskaźnik płynności I stopnia <i>First degree financial liquidity indicator</i>	36,4	31,1	33,0	34,4
Wskaźnik płynności II stopnia <i>Second degree financial liquidity indicator</i>	99,2	83,6	85,1	87,0

Nakłady inwestycyjne

Investment outlays

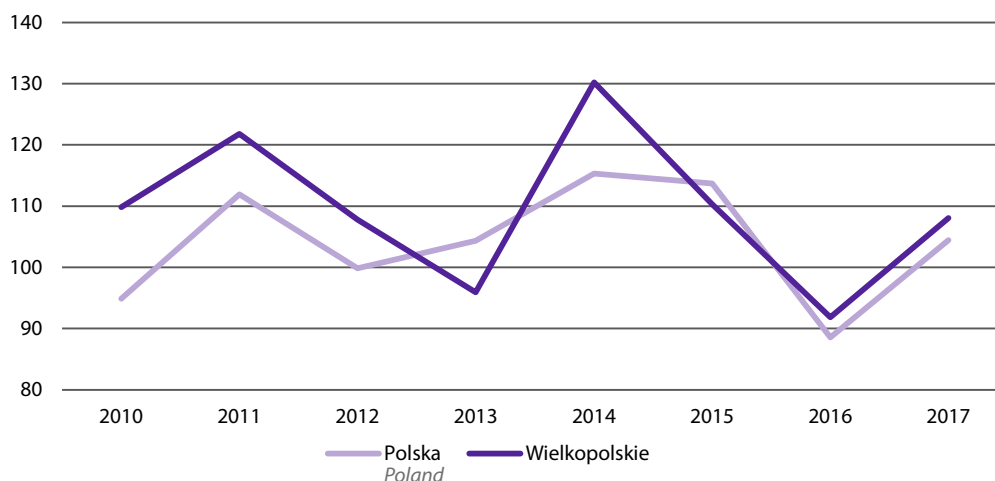
W województwie wielkopolskim w roku 2017 odnotowano wzrost nakładów inwestycyjnych badanych przedsiębiorstw. W porównaniu z 2016 r. większa była liczba inwestycji nowo rozpoczętych i ich wartość kosztorysowa.

Nakłady inwestycyjne na nowe obiekty majątkowe oraz na ulepszenie istniejących (w cenach bieżących), poniesione w 2017 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa wielkopolskiego, wyniosły 12744,9 mln zł i były wyższe od poniesionych rok wcześniej o 8,0%. W kraju w 2017 r. wartość nakładów inwestycyjnych wzrosła o 4,4% w odniesieniu do poziomu z 2016 r.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Wykres 64. Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące) Rok poprzedni = 100

Chart 64. Indices of total investment outlays (current prices)
Previous year = 100

Z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych w województwie wielkopolskim w 2017 r. wydatkowano: na budynki i budowle – 4624,2 mln zł (o 17,8% więcej niż rok wcześniej), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 7055,7 mln zł (o 1,0% więcej), a na środki transportu – 1041,0 mln zł (o 20,5% więcej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 8096,7 mln zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększyła się o 3,2%, a udział zakupów w nakładach ogółem zmalał w skali roku o 3,0 p.proc.

Zwiększenie nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2016 r. notowano w większości sekcji. Bardzo duży wzrost wystąpił w przedsiębiorstwach zajmujących się transportem i gospodarką magazynową (o 4,5 razy więcej niż przed rokiem). W sekcji handel; naprawa pojazdów samochodowych wzrost wyniósł 23,7%, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę 16,5%; informacja i komunikacja 8,8%; dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja 7,9%, budownictwo 3,7%. Spadek nakładów odnotowano w trzech sekcjach, ale tylko sekcja przetwórstwo przemysłowe miała istotny udział w wartości inwestycji ogółem (spadek w skali roku o 12,7%).

Tabela 28. Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)Table 28. *Investment outlays (current prices)*

Wyszczególnienie <i>Specification</i>	2010	2015	2016	2017
POLSKA <i>POLAND</i>				
Ogółem w mln zł <i>Total in mln zł</i>	89236,8	136474,6	120825,1	126186,5
w tym – w % – nakłady na: <i>in which - in % - investment in:</i>				
Budynki i budowle <i>Buldings and structures</i>	42,1	39,3	35,3	34,7
Zakupy <i>Purchases</i>	56,8	59,4	63,4	64,3
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, equipment and tools</i>	45,5	46,4	51,0	50,3
środków transportu <i>transport equipment</i>	11,3	13,0	12,4	14,1
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE <i>WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP</i>				
Ogółem w mln zł <i>Total in mln zł</i>	7103,7	12845,8	11797,4	12744,9
w tym – w % – nakłady na: <i>in which - in % - investment in:</i>				
Budynki i budowle <i>Building and structures</i>	43,2	38,2	33,3	36,3
Zakupy <i>Purchases</i>	56,3	61,5	66,5	63,5
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi <i>machinery, equipment and tools</i>	46,8	55,4	59,2	55,4
środków transportu <i>transport equipment</i>	9,5	6,1	7,3	8,2

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);
- środki transportu;
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

W 2017 r. inwestorzy w województwie rozpoczęli realizację 20544 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 4919,0 mln zł (w roku poprzednim rozpoczęto 19900 nowych inwestycji o wartości 4731,2 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zwiększyła się o 2,2%, a ich wartość kosztorysowa spadła o 10,2%.

Uwagi ogólne

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisach województw informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2017 r.
2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885 z późniejszymi zmianami), w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.
3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.
4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.
5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.
6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.
7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.
8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.
9. W publikacji dane w zakresie:
 - 1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9;
 - 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9;
 - 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49.
10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jeden lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i od-

padami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów).

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2017 r. – z lat 2016 i 2017;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Współczynniki dotyczące **ruchu naturalnego i migracji ludności** w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI). Współczynnik zgonów niemowląt jest liczony w odniesieniu do urodzeń żywych w tym samym okresie.

16. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

17. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

18. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

Stosowane skróty	Opis
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości

Stosowane skróty	Opis
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
Produkcja wyrobów z metali	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS, między innymi:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa wielkopolskiego” – opracowanie sygnałne ukazuje się co miesiąc,
- „Biuletyn Statystyczny Województwa Wielkopolskiego” – kwartalnik,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie wielkopolskim” – publikacja ukazuje się co roku,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie wielkopolskim” – kwartalnik,
- „Rolnictwo w województwie wielkopolskim” – publikacja ukazuje się co roku,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie wielkopolskim” – opracowanie sygnałne ukazuje się co roku.

Dane te znajdują się również w Banku Danych Lokalnych.

General notes

1. Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In descriptions of voivodships information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2017.
2. Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers of 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885 with later amendments) to replace the formerly applied PKD 2004.
3. The item **“Industry”** was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.
4. Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.
5. Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.
6. The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.
7. The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own account in order to earn a profit.
8. Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.
9. In the publication data in regard to:
 - 1) **average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9;
 - 2) **sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9;
 - 3) **financial results of non-financial enterprises** as well as **investment outlays** and **newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49.
10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of

head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. As of 2010 agricultural surveys do not include owners of agricultural land not conducting agricultural activity or owners of agricultural holdings of less than 1 ha conducting small-scale agricultural activity (below specified thresholds).

12. Constant prices were adopted as follows:

1) agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2017 – the prices from 2016 and 2017, are assumed;

2) sold production of industry - 2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.

13. Relative numbers (indices, percentages) are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing **per capita data (1000 population etc.)** as of the end of the year, the population as of 31 December was adapted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June.

15. Rates concerning **vital statistics and migration of the population** according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population actually residing given area (as of 30 June); The infant death rate is calculated in relation to live births in the same period.

16. Some data are provisional and may be change in subsequent editions of the publication.

17. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item "total".

18. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign "Δ". The list of abbreviations used and their full names are given below:

Abbreviation	Full name
Trade; repair of motor vehicles	Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles
Accommodation and catering	Accommodation and food service activities
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker	Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials
Manufacture of metal products	Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment

Further information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Statistics Poland. Detailed databases can be extracted online from Local Data Bank.

ANEKS
APPENDIX

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM

I. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Ludność ^{ab} (w tys.) Population ^{ab} (in thous.)	3446,7	3455,5	3462,2	3467,0	3472,6	3475,3	3481,6	3489,2
Na 1000 ludności: Per 1000 population:								
małżeństwa zawarte marriages contracted	6,16	5,58	5,52	4,84	5,03	5,08	5,33	5,26
urodzenia żywe live births	11,89	11,04	10,94	10,56	10,66	10,58	10,99	11,61
zgony deaths	9,02	8,91	9,12	9,32	8,95	9,55	9,30	9,54
przyrost naturalny natural increase	2,87	2,12	1,82	1,23	1,71	1,03	1,70	2,06
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały internal and international net migration for permanent residence	0,37	0,41	0,18	0,05	0,02	-0,03 ^c	0,30	0,33
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^d (w tys.) Average paid employment in the enterprise sector ^d (in thous.)	566,8	594,1	597,1	607,3	636,6	662,7	693,0	730,3
rok poprzedni = 100 previous year = 100	100,4	104,8	100,5	101,7	104,8	104,1	104,6	105,4
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.) Registered unemployed persons ^a (in thous.)	135,2	135,0	147,9	144,8	116,4	93,3	77,7	58,9
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %) Registered unemployment rate ^a (in %)	9,2	9,1	9,8	9,6	7,6	6,1	4,9	3,7
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a (w %) Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a (in %)	82,9	82,3	82,1	85,1	84,9	83,8	84,1	82,9
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a Unemployed persons per job offer ^a	61	72	73	45	29	21	13	14
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^e (w %) Activity rate by LFS ^e (in %)	57,8	57,3	57,3	58,1	57,7	57,6	58,1	58,9
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^e (w %) Employment rate by LFS ^e (in %)	52,8	52,4	52,4	53,0	53,2	54,2	55,3	57,1
Stopa bezrobocia według BAEL ^e (w %) Unemployment rate by LFS ^e (in %)	8,7	8,7	8,5	8,8	7,7	5,8	4,8	3,1

^a Stan w końcu roku. ^b Od 2010 r. bilans ludności opracowany w oparciu o wyniki NSP²⁰¹¹. ^c W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^d Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^e Przeciętne w roku.

^a As of the end of the year. ^b Since 2010 the balance of the population has been calculated on the basis of the results of Population and Housing Census 2011. ^c In case of the international migration – data for 2014. ^d Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. ^e Annual average.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (cd.)

I. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł) <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector^a (in zł)</i>	3141,53	3291,06	3412,35	3503,58	3581,54	3676,42	3870,60	4147,65
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów (w tys.) <i>Average monthly number of retirees and pensioners (in thous.)</i>	766,8	760,0	754,9	748,7	742,4	744,8	749,5	754,2
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	98,8	99,1	99,3	99,2	99,2	100,3	100,6	100,6
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS (w zł) <i>Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS (in zł)</i>	1514,25	1591,83	1678,94	1770,68	1836,25	1897,51	1935,97	1991,99
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	106,8	105,1	105,5	105,5	103,7	103,3	102,0	102,9
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych (w zł) <i>Average monthly gross retirement pay and pension for farmers (in zł)</i>	946,32	975,62	1041,54	1111,99	1134,87	1167,02	1168,04	1181,02
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	104,4	103,1	106,8	106,8	102,1	102,8	100,1	101,1
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100) ogółem <i>Price indices of consumer goods and services (previous year = 100) total</i>	102,8	104,7	104,0	101,1	100,2	98,9	99,4	102,3
w tym: <i>of which:</i>								
żywność i napoje bezalkoholowe <i>food and non-alcoholic beverages</i>	102,0	105,5	104,0	102,1	99,1	98,0	101,1	104,4
odzież i obuwie <i>clothing and footwear</i>	96,5	99,5	98,1	97,1	97,4	96,8	96,9	95,5
mieszkanie <i>dwelling</i>	103,4	105,5	105,4	102,1	101,4	100,5	99,4	102,1
Plony zbóż podstawowych (z mieszkankami zbożowymi) z 1 ha w dt <i>Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha per dt</i>	37,4	32,9	36,0	39,1	43,4	38,2	39,0	41,9
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych: <i>Farm animals stock per 100 ha agricultural land:</i>								
bydło ^b <i>cattle^b</i>	47,6 ^c	48,1	47,8	52,7	49,5	54,8	58,9	56,8
świnie (trzoda chlewna) ^{bd} <i>pigs^{bd}</i>	271,4 ^c	238,9	212,0	225,4	230,3	242,6	226,7	229,7

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^b Stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d W latach 2011–13 stan w końcu lipca.
a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. b As of June. c Agricultural Census data. d In 2011–13 as of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (cd.)

I. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100): Price indices of procurement (previous year = 100):								
ziarna zbóż (bez siewnego) cereal grain (excluding sowing seed)	125,6	142,3	104,3	87,0	86,5	100,9	95,1	103,1
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) cattle for slaughter (excluding calves)	103,4	126,2	108,3	95,4	96,4	104,2	98,0	106,0
żywca rzeźnego wieprzowego pigs for slaughter	85,2	117,7	119,2	100,5	88,5	90,2	109,0	107,0
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych: Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:								
1 kg żyta per kg of rye	8,1	5,6	5,9	6,8	7,1	7,4	8,1	7,9
1 kg jęczmienia per kg of barley	6,7	5,1	5,4	5,9	5,8	5,8	6,4	6,7
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe) Sold production of industry ^b (previous year = 100; constant prices)	107,5	109,3	103,3	104,4	105,5	104,0	107,9	107,8
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b (w tys.) Average paid employment in industry ^b (in thous.)	288,5	298,2	293,3	291,9	300,1	308,6	322,9	331,6
rok poprzedni = 100 previous year = 100	99,2	103,4	98,4	99,5	102,8	102,8	104,7	102,7
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące) Sold production of construction ^b (previous year = 100; current prices)	96,8	124,1	90,9	92,4	105,9	105,8	91,1	107,5
Produkcja budowlano-montażowa ^{bc} (rok poprzedni = 100; ceny bieżące) Construction and assembly production ^{bc} (previous year = 100; current prices)	91,7	117,9	95,6	92,4	101,0	107,2	79,3	112,9
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b (w tys.) Average paid employment in construction ^b (in thous.)	43,6	45,7	45,2	41,4	38,2	36,1	36,1	37,1
rok poprzedni = 100 previous year = 100	96,7	104,8	98,9	91,6	92,3	94,4	100,1	102,6
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące) Retail sale of goods ^b (previous year = 100; current prices)	110,7	118,6	110,9	108,9	109,8	104,4	111,6	109,3

^a Ceny bieżące bez VAT. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^c Bez podwykonawców.

^a Current prices excluding VAT. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. ^c Excluding sub-contractors.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM (dok.)

I. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie Specification	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Mieszkania oddane do użytkowania <i>Dwellings completed</i>	13494	13803	14811	13591	14636	16068	16412	18859
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	94,5	102,3	107,3	91,8	107,7	109,8	102,1	114,9
na 1000 ludności <i>per 1000 population</i>	3,9	4,0	4,3	3,9	4,2	4,6	4,7	5,4
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (w m ²) <i>average usable floor space per dwelling (in m²)</i>	111,4	107,3	108,1	112,6	103,3	102,9	100,5	93,5
Podmioty gospodarki narodowej ^a <i>Entities of the national economy^a</i>	375482	376483	387977	397855	404419	409865	414798	422094
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	104,5	100,3	103,1	102,5	101,6	101,3	101,2	101,8
w tym spółki handlowe <i>of which commercial companies</i>	27818	30075	33057	36665	40486	45060	49251	53014
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	107,9	108,1	109,9	110,9	110,4	111,3	109,3	107,6
w tym z udziałem kapitału zagranicznego <i>of which with foreign capital participation</i>	5838	6059	6339	6635	6983	7127	7364	7687
rok poprzedni = 100 <i>previous year = 100</i>	102,2	103,8	104,6	104,7	105,2	102,1	103,3	104,4
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach ^b (w %) <i>Cost level indicator in enterprises^b (in %)</i>	94,6	95,5	96,2	94,9	95,5	95,2	94,9	95,5
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b (w %): <i>Turnover profitability rate in enterprises^b (in %):</i>								
brutto <i>gross</i>	5,3	4,5	3,8	5,1	4,5	4,8	5,1	4,5
netto <i>net</i>	4,3	3,7	3,0	4,4	3,9	4,1	4,3	3,8
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b (w mln zł; ceny bieżące) <i>Investment outlays in enterprises^b (in mln zł; current prices)</i>	7103,7	8652,1	9324,1	8941,5	11644,0	12845,8	11797,4	12744,9
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące) <i>previous year = 100 (current prices)</i>	109,8	121,8	107,7	95,9	130,2	110,3	91,8	108,0

^a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49.
a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY

II. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2016 B – 2017		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ludność ^a (w tys.) <i>Population ^a (in thous.)</i>	A	3477,8	3481,6
	B	3485,0	3489,2
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b (w tys.) <i>Average paid employment in the enterprise sector ^b (in thous.)</i>	A	681,9	682,7	684,6	684,9	685,6	688,9	688,7	690,7	692,9	694,2	696,8	698,4
	B	716,2	718,2	717,5	717,8	719,1	721,8	725,0	726,7	728,8	740,3	745,3	748,3
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	101,9	100,1	100,3	100,0	100,1	100,5	100,0	100,3	100,3	100,2	100,4	100,2
	B	102,5	100,3	99,9	100,0	100,2	100,4	100,4	100,2	100,3	101,6	100,7	100,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	103,8	103,5	103,6	103,7	103,6	103,9	104,0	104,1	104,3	104,2	104,4	104,4
	B	105,0	105,2	104,8	104,8	104,9	104,8	105,3	105,2	105,2	106,6	107,0	107,1
Bezrobotni zarejestrowani ^a (w tys.) <i>Registered unemployed persons ^a (in thous.)</i>	A	98,9	100,1	96,7	91,2	86,4	81,9	80,4	79,6	78,2	77,6	77,4	77,7
	B	81,7	81,5	77,6	72,3	69,0	65,8	65,3	64,6	63,2	59,6	58,9	58,9
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (w %) <i>Registered unemployment rate ^a (in %)</i>	A	6,4	6,4	6,2	5,9	5,6	5,3	5,2	5,2	5,1	5,0	5,0	4,9
	B	5,1	5,1	4,9	4,5	4,3	4,1	4,1	4,1	4,0	3,8	3,7	3,7
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca <i>Job offers declared during a month</i>	A	7704	11655	12196	12162	11538	16084	12931	12380	11528	9193	8301	7735
	B	9602	9124	12617	9952	11581	11619	10473	11338	11632	10748	9340	6120
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a <i>Registered unemployed persons per job offer ^a</i>	A	18	14	12	11	10	7	8	8	8	10	11	13
	B	11	12	9	9	7	7	8	7	7	7	7	14
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b (w zł) <i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b (in zł)</i>	A	3713,93	3750,08	3872,02	4023,74	3838,92	3853,09	3920,76	3838,78	3873,38	3894,87	3922,14	4097,12
	B	3907,43	3952,24	4118,25	4221,77	4093,32	4047,86	4157,08	4083,29	4116,11	4213,27	4214,59	4417,39
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	95,1	101,0	103,3	103,9	95,4	100,4	101,8	97,9	100,9	100,6	100,7	104,5
	B	95,4	101,1	104,2	102,5	97,0	98,9	102,7	98,2	100,8	102,4	100,0	104,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	102,0	106,4	103,0	108,2	107,2	107,4	108,0	106,3	106,0	105,5	105,3	104,9
	B	105,2	105,4	106,4	104,9	106,6	105,1	106,0	106,4	106,3	108,2	107,5	107,8

^a Stan w końcu okresu. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

^a As of the end of the period. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

II. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2016 B – 2017		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźnik cen: Price indices of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	.	.	99,0 ^a	.	.	99,1 ^b	.	.	99,4 ^c	.	.	100,3 ^d
	B	.	.	102,4 ^a	.	.	102,0 ^b	.	.	102,1 ^c	.	.	102,6 ^d
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	100,9	97,1	98,4	98,2	101,5	101,0	94,7	97,7	103,7	99,3	101,2	100,9
	B	102,7	101,6	102,9	99,2	104,1	100,9	95,7	89,3	103,4	100,7	102,8	100,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	97,8	96,0	95,4	95,5	103,6	100,6	95,2	96,3	98,4	94,1	93,7	97,8
	B	99,0	103,6	108,4	109,5	112,3	112,2	113,3	103,6	103,2	104,7	106,3	103,0
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	98,6	97,9	85,5	116,0	102,2	101,4	96,8	101,0	101,0	97,8	101,9	98,6
	B	100,9	96,8	100,3	101,9	99,1	99,2	99,8	103,5	96,6	105,5	99,0	103,0
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	101,9	96,3	82,8	98,1	99,1	99,0	101,6	101,4	102,0	99,2	97,9	101,9
	B	103,7	102,5	120,2	105,7	102,5	100,3	103,4	106,0	101,3	109,2	106,1	105,4
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100 previous month = 100	A	104,4	102,9	103,4	96,9	109,5	109,9	107,7	99,9	99,6	95,5	97,7	104,4
	B	97,5	98,2	104,1	107,1	102,5	102,3	96,2	100,2	97,1	91,2	95,8	98,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 corresponding month of previous year = 100	A	98,6	93,6	96,3	93,3	105,9	110,7	119,7	121,6	114,4	115,8	128,8	98,6
	B	122,7	117,1	117,9	130,3	121,9	113,5	101,4	101,7	99,2	94,6	92,8	90,1

a-d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I–III, b IV–VI, c VII–IX, d X–XII

a-d Data covers periods (months): a I–III, b IV–VI, c VII–IX, d X–XII

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

II. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2016 B – 2017		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta <i>Procurement price^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	A	6,6	7,0	7,2	7,0	7,9	8,3	9,8	10,2	9,5	8,7	8,5	8,3
	B	8,0	7,9	8,0	8,2	8,5	8,7	8,1	9,0	8,8	8,2	7,3	6,6
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	94,3	105,3	104,4	100,6	91,1	107,7	91,7	106,2	110,3	99,3	99,5	95,5
	B	97,8	100,4	115,0	85,7	106,3	103,1	90,2	110,8	106,7	100,7	105,4	87,5
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	108,2	110,7	103,5	114,3	108,4	108,0	103,8	115,8	107,3	104,7	106,5	103,8
	B	108,0	102,8	112,8	96,2	111,8	107,1	106,1	109,9	106,7	108,1	114,3	104,8
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	26,6	138,8	129,9	91,6	103,5	115,0	90,1	111,9	112,7	96,4	93,2	153,5
	B	41,0	80,6	166,9	101,5	110,9	115,4	91,5	118,9	103,2	111,1	93,7	144,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	76,5	116,0	95,5	84,1	81,1	84,5	68,4	75,0	67,6	67,7	62,4	81,9
	B	126,2	73,4	94,3	104,5	112,0	112,4	114,2	121,3	111,1	128,0	128,6	121,2
Mieszkania oddane do użytkowania <i>Dwellings completed</i>	A	829	996	1217	1424	1160	1130	1266	1261	1628	1474	1626	2401
	B	1851	1297	1283	1121	1216	1505	1650	1108	1542	2271	1632	2383
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	89,8	98,5	138,9	151,5	93,3	105,9	81,6	108,8	96,8	66,4	115,9	120,4
	B	223,3	130,2	105,4	78,7	104,8	133,2	130,3	87,9	94,7	154,1	100,5	99,3

a Ceny bieżące bez VAT. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9.

a Current prices excluding VAT. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE WIELKOPOLSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

II. SELECTED DATA ON WIELKOPOLSKIE VOIVODSHIP IN MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION A – 2016 B – 2017		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods ^a (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100 <i>previous month = 100</i>	A	80,8	102,1	114,8	97,6	98,5	100,8	102,3	99,6	98,2	107,2	96,7	119,3
	B	78,9	98,9	115,2	100,8	97,6	99,5	102,5	101,2	97,9	106,6	96,7	119,2
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	108,9	112,8	110,2	110,7	111,0	112,4	108,2	110,6	112,2	110,9	114,8	113,4
	B	110,8	107,4	107,7	111,3	110,2	108,8	109,0	110,8	110,5	109,9	110,0	109,8
Podmioty gospodarki narodowej ^b <i>Entities of the national economy ^b</i>	A	410036	410738	411250	411663	412658	411028	411416	411951	412872	413542	414155	414798
	B	414380	414468	415660	416735	417595	418805	419290	420161	420778	421257	421716	422094
w tym spółki handlowe <i>of which commercial companies</i>	A	45430	45810	46219	46547	46893	47302	47620	47884	48224	48553	48925	49251
	B	49615	49872	50227	50557	50825	51084	51374	51637	51945	52297	52593	53014
w tym z udziałem kapitału zagranicznego <i>of which with foreign capital participation</i>	A	7186	7191	7206	7216	7234	7246	7263	7284	7301	7320	7347	7364
	B	7393	7412	7433	7459	7493	7523	7559	7574	7600	7627	7658	7687
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c ; <i>Profitability rate of turnover in enterprises ^c:</i>													
brutto (w %) <i>gross (in %)</i>	A	.	.	5,0	.	.	6,1	.	.	5,5	.	.	5,1
	B	.	.	4,7	.	.	5,0	.	.	4,9	.	.	4,5
netto (w %) <i>net (in %)</i>	A	.	.	4,0	.	.	5,2	.	.	4,7	.	.	4,3
	B	.	.	3,9	.	.	4,3	.	.	4,2	.	.	3,8
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c (w mln zł; ceny bieżące) <i>Investment outlays in enterprises ^c (in mln zł; current prices)</i>	A	.	.	2074,2	.	.	4870,3	.	.	7742,7	.	.	11797,4
	B	.	.	1975,9	.	.	4442,9	.	.	7510,1	.	.	12744,9
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 <i>corresponding month of previous year = 100</i>	A	.	.	97,0	.	.	93,7	.	.	93,4	.	.	91,8
	B	.	.	95,3	.	.	91,2	.	.	97,0	.	.	108,0

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49; dane prezentowane są narastająco.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49; data are presented cumulatively.

